

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ET BLAD PÅ VESTEGNEN

Folkebladet for Glostrup

Brøndby og Vallensbæk 1911-1986

af Egon Funch

ET BLAD PÅ VESTEGNEN

Folkebladet for Glostrup, Brøndby og Vallensbæk

tidligere Glostrup og Omegns Folkeblad

gennem femoghalvfjerds år

1911-1986

af Egon Funch

Glostrup 1986

© Copyright Folkebladet for Glostrup, Brøndby og Vallensbæk 1986

Bogen er sat med Baskerville af Grafo Print, København
og trykt i offset hos P.J. Schmidt, Vojens

Typografisk tilrettelægning: Erik Ellegaard Frederiksen IDD

Foruden af Folkebladet og forfatteren er bogens
illustrationsmateriale stillet til rådighed af følgende:

Avedørelejren
Brøndby lokalhistoriske Samling
Geodætisk Institut
Glostrup Borgmesterkontor
Glostrup Centret
Glostrup lokalhistoriske Arkiv
Landsretssagfører Axel Graff
Manufakturhandler Victor Knudsen
Det kongelige Bibliotek
Arkivar Bredo Langebek
Fru Edith Langebek
Typograf Svend Nielsen
Redaktør Jens A. Petersen
Politikens Pressefoto
Fru Grethe Sørensen, født Havn
Viceskoleinspektør Ejvind Tofte
Universitetsbiblioteket
Ejendomsinspektør A. Windfeld-Schmidt

ud over mange anonyme fotografer er
bogens billeder taget af følgende:

Ambassadeur Foto (fotograf Bach)
Atelier for Fotografi
Holger Damgaard
Egon Funch
Geodætisk Institut
Allan René Hygom
Valdemar Jensen (Bartho Foto)
Ole Kristensen
Sand Kristensen (Atelier Heimdal)
Cani Lönborg
Foto Nicolai
Nordisk Pressefoto
Erik Petersen
Elin Telling
Aasmul, Taastrup

ISBN 87-982141-2-8

Indhold

Forord <i>side</i>	7
Glostrupegnen i 1911	9
En bogtrykker kommer til byen	11
Folkebladets forgængere	12
Folkebladet lægger ud	14
Svære tider – men huslig lykke	16
Glimt fra de første år	18
Et kig ind til naboen	24
Klip fra annoncespalterne	25
Den første verdenskrig	28
Den lange arbejdsdag	33
Hvor man morede sig	35
Idrætsliv i gamle dage	39
Kampen mod Glostrup Avis	40
Folkebladet i mellemkrigsårene	44
Livet i trykkeriet	49
Glostrup Lufthavn – et fata morgana	52
Motorbanen – en vej mod verdensberømmelsen	54
Sætternissens skælmsstykker	59
»Kong Valdemar« bestiger tronen	60
Fra trediverne	63
Udgiveren afgår ved døden	67
Den anden verdenskrig	68
Folkebladet efter anden verdenskrig	70
Spredte smagsprøver fra 30 år	83
Tredje generations succes	99
Et tankeeksperiment	102
Vigtige årstal i Folkebladets historie	103
Kilder	104
Register	107

*Folkebladets grundlægger
bogtrykker*

Marius Julius Hansen

23.1.1881-21.12.1939

og hustru Jensine

Christine Margrethe Hansen

født Christensen

19.3.1878-28.12.1945

Forord

En ukuelig optimisme var bogtrykker Marius Julius Hansens fornemste aktiv, da han i 1911 grundlagde Glostrup og Omegns Folkeblad. De første år blev ingen dans på roser, og han kunne have sine mørke øjeblikke, hvor han var på nippet til at opgive det hele. Men lykkeligt overvandt han vanskelighederne og gik sejrrig ud af kampen mod de konkurrenter, der i perioder truede hans eksistens.

I dag har Folkebladet nået en standard og en udbredelse, som dets grundlægger ikke turde drømme om.

Med denne bog har vi – hans søn og svigerdatter – ønsket at mindes Marius Julius Hansen og hans hustru og at fortælle træk fra de forløbne 75 år. Da Folkebladets historie samtidig er egnens historie, vil der på disse sider blive fortalt om meget, som de fleste vil nikke genkendende til, men også om adskilligt, som de færreste vil have hørt om.

Bogen er skrevet af formanden for Historisk Selskab for Glostrup, Brøndby, Albertslund og Vallensbæk, Egon Funch, der har haft frie hænder ved udarbejdelsen, hvorfor de fremsatte synspunkter ikke nødvendigvis er identiske med Folkebladets.

Bogen tilsendes Folkebladets venner og forretningsforbindelser, ligesom medlemmerne af Historisk Selskab modtager den som gavebog.

Ragna og Fritz Togsverd-Hansen

Glostrupegnen i 1911

Jernbanekroen (senere ophøjet til det lidt fornemmere »hotel«) var det første, man fik øje på, når man forlod jernbanestationen.

Omkring århundredskiftet begyndte en ret betydelig udvikling at sætte sit præg på Glostrupegnen, men den landlige idyl forsvandt kun gradvis. De fire kommuner, vi skal beskæftige os med – Glostrup, Brøndbyerne, Herstederne og Vallensbæk – havde ved folketællingen i 1901 et samlet indbyggertal på henvend 6.000. Ti år efter – ved folketællingen den 1. februar 1911 – var dette indbyggertal steget til omtrent 7.000.

Egnens absolutte dronning var Glostrup, den anselige stationsby, det livlige handelscentrum. Kransen af småbyer udenom befandt sig endnu på landsbystadiet. Ænderne snadrede i gadekæret, og hist og her skimtede man silhouetten af en stork på et stråtag. Det var før radioens tid, og kun de allerfærreste havde telefon, så det cyklende landpostbud var hovedforbindelsen med omverdenen.

Glostrup var imidlertid så småt ved at tilegne sig en smule købstad-atmosfære. Hvis man tog med morgentoget til Glostrup ved nytårstid 1911, naturligvis iført en fornuftig, varm overfrakke, ville en spadsertur rundt i byen give et indtryk af dennes fortrin og mangler. Når man efter nogle timers sund motion vendte tilbage til udgangspunktet og holdt frokostpause på Jernbanekroen, kunne man – mens man drejede snapseglasset i hånden – gøre status over, hvad man havde set.

Man ville da konstatere, at byen – foruden jernbanestationen – bl.a. havde følgende faciliteter:

Et postkontor, indrettet i en fløj af stationsbygningen.

Hovedsædet for en lokal bank, hvis nydelige rødstensbygning med de karakteristiske halvcirkelformede vinduer straks faldt i øjnene, når man forlod stationen.

En arkitektonisk bemærkelsesværdig kirke med en moderne præstebolig.

En fuldt tidssvarende kommuneskole lige ved præstegårdshaven.

Egnens private realskole på Jernbanevej.

To hyggelige kroer, nemlig Jernbanekroen og Røde Vejrmølle Kro.

Forstædernes Banks monumentale hovedbygning på Stationsvej benyttedes til sit oprindelige formål fra 1908 til 1937. Desværre måtte den falde for udviklingen o.1970. Foto 1919.

Afholdshjemmet på Stationsvej til glæde for de mere ædrueligt indstillede.

Det kommunale gas- og vandværk lige ved banen.

Kommunekontor med mødelokale for sognerådet, indrettet i en gammel skolebygning på Østervej.

Et overordentlig smukt apotek ved Roskildevej.

Et mindre mejeri.

En boghandel, der ved udgivelse af postkort havde gjort sit bedste for at bevare motiver fra Glostrupegnen for eftertiden.

Forskellige andre butikker, der betjente både byen og oplandet.

Et bryggeri med en statelig direktørbolig.

Nogle fabrikker.

Et væld af handeleggartnerier, der forsynede hovedstaden med mængder af blomster og grøntsager.

Alt dette var jo såre positivt, og deraf kunne man se, at Glostrup slet ikke var nogen dårlig by at bo i. Men tænkte man sig godt om, og faldt man i snak med en af de indfødte, ville man hurtigt få øjnene op for nogle af manglerne. Her vil vi nævne fem.

For det første var der ikke elektrisk strøm i byen.

For det andet havde kommunen intet alderdomshjem. Enkelte ældre og svagelige var af sognerådet anbragt på et privat plejehjem, der var indrettet i det nedlagte apotek et stykke vest for byen (»Eben-Ezer«).

For det tredje var der ingen biograf. Ganske vist kom der jævnligt en filmoperatør fra Taastrup og viste sine flimrende billeder, men enhver måtte kunne se, at dette ikke var nogen varig løsning.

For det fjerde var der intet bogtrykkeri.

Og for det femte udkom der ikke nogen lokal avis.

Hvorledes disse mangler, navnlig de to sidste, blev afhjulpet – ja, det er bl.a. derom, at denne bog handler.

En bogtrykker kommer til byen

Kort efter at være fyldt 30 år flyttede typograf Marius Julius Hansen til Glostrup, hvor det efter nogen søgen var lykkedes ham at leje en lille toværelses lejlighed på 1. sal i ejendommen Jernbanevej 9 (nu 10 A-B). Her boede han, og her etablerede han sig den 15. februar 1911 som selvstændig bogtrykker. At pladsen var trang, siger sig selv, men i starten var der naturligvis heller ikke særlig meget at bestille. Virksomheden begyndte på bar bund, men den unge bogtrykker havde tillid til, at den nok skulle blive et sikkert levebrød.

Den nyankomne bogtrykker var bornholmer, og fødeøens syngende dialekt fulgte ham livet igennem. Han var født i Aaker ved Aakirkeby den 23. januar 1881 og blev den 24. marts samme år døbt i Aa kirke – et fornemt sted at blive døbt, idet den romanske sandstens-døbefont er en af landets berømteste, den gotlandske stenmester Sighrafs beundrede hovedværk fra sidste halvdel af 1100-tallet (et par af de bornholmske keramikfabrikker har sendt tusindvis af små kopier af denne døbefont på markedet).

Forældrene var gårdejer Jokum Hansen og hustru Dorthea Louise Christine, født Toxværd. Faderen var en tid sognerådsformand i Østermarie.

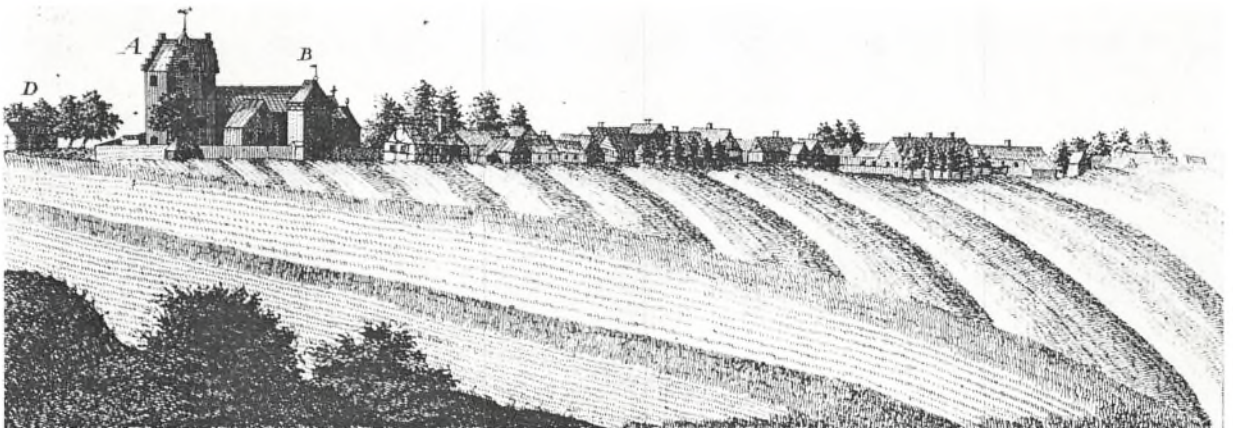
Erhvervsmulighederne på fødestedet, der som bekendt ligger »inde i landet«, var naturligvis begrænsede, og da Marius Julius Hansen ikke ønskede at følge i sin faders fodspor og blive landmand, blev det i øens hovedby Rønne, at han fik sin uddannelse. Bogtrykkerfaget tiltrak ham, og ved et af de bornholmske dagblade kom han i lære som typograf, og her udførte han sit svendestykke.

Som den initiativrige mand, han var, ville han gerne se noget mere af Danmark og uddanne sig yderligere. I nogle år arbejdede han ved forskellige dagblade i Jylland, hvorefter han kom til Ringsted. Det var her, han traf den store beslutning om at begynde for sig selv.

Systematisk gik han i gang med at finde ud af, hvor det kunne betale sig at grundlægge et bogtrykkeri. Det fortælles, at han studerede telefonbøgerne for at konstatere, i hvilke byer der ikke var noget trykkeri i forvejen, og han måtte naturligvis også vurdere, hvor der var udsigt til en befolknings- og erhvervsmæssig udvikling, der ville kunne sikre en bogtrykker et varigt udkomme.

Valget faldt på Glostrup. Vi kan gå ud fra, at han har besøgt byen

Bogtrykker Marius J. Hansen, der var født i Aaker ved Aakirkeby, kunne føre sin stamtafle tilbage til 1500-tallet, da koffardikaptajn Jochum Tønnesen Müller indvandrede fra Hansesæderne (død 1590). Hans søn og sønnesøn var begge smede i Aakirkeby, der her ses på et kobberstik fra Pontoppidans Danske Atlas (1767).

Dette fotografi af Marius J. Hansen er taget i 1910, altså kort tid før han flyttede til Glostrup.

Sådan så jernbanestationen ud, da bogtrykker Marius J. Hansen ankom til Glostrup i 1911.

og foretaget en spadseretur som den, vi beskrev i indledningen. Først og fremmest måtte han sikre sig, at han ikke var på vildspor; der kunne jo være dukket et trykkeri op, efter at telefonbogen var udsendt. Og han skulle også finde et sted at bo og arbejde.

Højest sandsynligt har han også besøgt andre byer, der kunne være tale om, men hans undersøgelser i Glostrup var fuldt tilfredsstillende. Og derfor fik byen i februar 1911 en tilflytter, der skulle blive en af dens kendteste borgere, hvis livsgerning skulle blive til gavn for hele egnen og dens erhvervsliv.

Allerede inden Marius Julius Hansen bestemte sig for at flytte til Glostrup, har han utvivlsomt haft planer om at udgive et lokalt blad. Ikke for ingenting havde han været beskæftiget ved flere provinsblade. Han var også klar over, at det var almindeligt, at distriktsblade blev udgivet af bogtrykkere, hvis kapacitet ikke fuldtud blev udnyttet af de accidensopgaver, der tilbød sig, og som derfor måtte søge at supplere indtægterne ved at udgive en avis, som helst skulle have så mange annoncer, at den kunne udsendes gratis.

Da Marius Julius Hansen slog sig ned i Glostrup, har han derfor sikkert været besjælet af det faste forsæt, at han ville sætte alt ind på at blive egnens kommende bladudgiver.

Og det skulle ikke vare mange måneder, før det første nummer af Glostrup og Omegns Folkeblad så dagens lys.

Folkebladets forgængere

** Der er nogen uenighed om, hvordan ordet distriktsblad skal staves. I bogen Den danske Distriktpresses Udbredelse og Betydning gør Otto Winkelmann gældende, at der ikke bør være noget »s« mellem »distrikt« og »blad«. Denne stavemåde følges af Distriktsbladenes Sammenslutning, i hvis navn det lille »s« er udeladt. I nærværende jubilæumsskrift anvendes den i Politikens nudanske ordbog angivne stavemåde.*

Det første danske distriktsblad* i ordets nuværende betydning har antagelig været Avertissementsblad for Kjøbenhavns Forstæder og Omegn, hvis første nummer udkom den 26. maj 1855 i et oplag på 80 eksemplarer. Vendingen »Forstæder og Omegn« i bladets hoved kunne måske forlede os til at vente, at bladet kunne indeholde annoncer og nyheder også fra Glostrupegnen, men dette var langt fra tilfældet. Bladet udkom, inden voldene var faldet, og det, man dengang regnede for forstæder, var »broerne«: Nørrebro, Vesterbro o.s.v. – områder, der i dag ligger midt inde i byen. En flygtig gennemlæsning af bladet viser da også, at annoncestoffet fortrinvis var fra Nørrebro. I øvrigt var der meget lidt lokalstof, men derimod talrige udlandsnyheder.

Pioneren blandt distriktsblade med stof fra Glostrupegnen udsendte sit første nummer den 6. oktober 1892. Bladet hed LANDET. KOMMU-

Landet.

Kommunal-, Landbo- og Nyhedstidende

for
Brøndshøj-Rødovre, Herstedøster og -vester, Glostrup, Gladsaxe-Herlev, Ballerup-Maalev, Kirkeværlose og Ledøje-Smørum Sogne
med dertil hørende Byer.

Nr. 1.

Torsdagen den 8. Oktober 1892.

1. Aargang.

== Vinhandel og Vinstue, ==

Købmagsgade 84, Hjørnet af Postevæg.
P. Sørensen, Haidkamps Efterfølger.

Landet

Udgivet fra 1. Oktober hvert Tirsdag og helst 80 Ctr. Kvartaler, heri indregnet Postvejen, og kan til enhver Tid bestilles paa alle Bø. Vokstere og Overenskomstlister, samt paa „Landet's“ Kontor, Vester Værløsestræde 67, København K.

Abonnementer 10 Ctr. pr. Kvartaler, 10 Ctr. og 20 Ctr. for 3 og 6 Måneder, samt heri 10 Ctr. for 1 Måned, 20 Ctr. for 2 Måneder, 30 Ctr. for 3 Måneder, 40 Ctr. for 4 Måneder, 50 Ctr. for 5 Måneder, 60 Ctr. for 6 Måneder, 70 Ctr. for 7 Måneder, 80 Ctr. for 8 Måneder, 90 Ctr. for 9 Måneder, 100 Ctr. for 10 Måneder, 110 Ctr. for 11 Måneder, 120 Ctr. for 12 Måneder.

Værløse

Sogneraadets offentlige Møde i Kirkeværlose By den 14. September 1892.

Alle Medlemmer vare til Stede med Undtagelse af Sogneraadets Sekretær, Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.

1. Der læstes Udvalgte fra det foregående Møde.
2. Der vedtoges at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister i Hæderens af Sogneraadets Medlemmer.
3. Der besluttedes at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892, og at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892.
4. Sogneraadets Medlemmer vare til Stede med Undtagelse af Sogneraadets Sekretær, Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.
5. Der vedtoges at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892, og at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892.
6. Sogneraadets Medlemmer vare til Stede med Undtagelse af Sogneraadets Sekretær, Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.

7. Der vedtoges at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892, og at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892.
8. Sogneraadets Medlemmer vare til Stede med Undtagelse af Sogneraadets Sekretær, Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.
9. Der vedtoges at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892, og at indføre til alle Værløse Stole nogle Værløse, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 14. Oktober 1892.
10. Sogneraadets Medlemmer vare til Stede med Undtagelse af Sogneraadets Sekretær, Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.

Brøndbyernes

Sogneraadets offentlige Møde, den 1. September 1892.

1. Der vedtoges at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892, og at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892.
2. Der vedtoges at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892, og at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892.
3. Der vedtoges at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892, og at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892.
4. Der vedtoges at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892, og at indføre til alle Brøndby Stole nogle Brøndby, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 1. September 1892.

Cverretholms Møde,

den 8. Septbr. 1892.

1. Der vedtoges at indføre til alle Cverretholms Stole nogle Cverretholms, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 8. Septbr. 1892, og at indføre til alle Cverretholms Stole nogle Cverretholms, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 8. Septbr. 1892.

paa den ovennævnte Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.

10. Sogneraadets Medlemmer vare til Stede med Undtagelse af Sogneraadets Sekretær, Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.

Herstedernes

Sogneraadets offentlige Møde, den 10. September 1892.

1. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.
2. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.
3. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.
4. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.

1. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.
2. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.
3. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.
4. Der vedtoges at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892, og at indføre til alle Hersted Stole nogle Hersted, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 10. September 1892.

Landet indeholder:

Meddelelse af Sogneraadets Medlemmer og 2 af Overenskomstlisterne.

Ledøje-Smørum

Sogneraadets offentlige Møde, den 20. September 1892.

1. Der vedtoges at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892, og at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892.
2. Der vedtoges at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892, og at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892.
3. Der vedtoges at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892, og at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892.
4. Der vedtoges at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892, og at indføre til alle Ledøje-Smørum Stole nogle Ledøje-Smørum, en Kængø og en Kængø og nogle Underenskomstlister til et Møde den 20. September 1892.

Forsiden af bladet Landets første nummer. Man bemærker mødereferaterne fra Brøndbyernes og Herstedernes sogneråd.

NAL-, LANDBO- OG NYHEDSTIDENDE FOR BRØNDSHØJ-RØDOVRE, HERSTEDSØSTER OG -VESTER, GLOSTRUP, GLADSAXE-HERLEV, BALLERUP-MAALEV, KIRKEVÆRLØSE OG LEDØJE-SMØRUM SOGNE MED DERTIL HØRENDE BYER.

Pudsigt nok var Brøndbyerne glemt i bladets hoved, selv om der på forsiden fandtes referater af sognerådsmøder i både Brøndbyerne og Herstederne. Bladet indeholdt også en rosende anmeldelse af en koncert på Røde Vejrmølle Kro. I næste nummer – den 13. oktober – bragtes referat af et møde i Glostrup sogneråd, hvorimod kommunalpolitikkerne i Vallensbæk længe måtte kigge forgæves efter omtale af, hvad de besluttede. Vallensbæk hørte ikke med.

Allerede den 20. oktober 1892 kom Brøndbyøster og -vester dog med i hovedet, og fra og med den 23. marts 1893 nævntes også Vallensbæk, hvorved bladet havde svunget sig op til at bære følgende rekordlange navn: LANDET, KOMMUNAL-, LANDBO- OG NYHEDSTIDENDE FOR BRØNDSHØJ, RØDOVRE, HERSTEDSØSTER, HERSTEDVESTER, BRØNDBYØSTER, BRØNDBYVESTER, GLOSTRUP, GLADSAXE, HERLØV, BALLERUP, MAALEV, VÆRLØSE, LEDØJE, SMØRUM, THORSLUNDE, ISHØJ, HØJE-TAASTRUP, SENDELØSE OG VALLENSBÆK SOGNE MED DERTIL HØRENDE BYER. Det gjaldt om at få det hele med.

Bladet redigeredes af exam. jur. S. Nielsen, Ballerup, og tryktes i København.

Landet udkom under skiftende navne indtil 1905, da det gik ind.

Ved århundredskiftet var der i alt udkommet ca. 30 storkøbenhavnske distriktsblade, men de fleste af dem måtte bæres til graven i en tidlig alder. Det ældste i dag eksisterende distriktsblad i Københavnsområdet er Villabyerne, der blev startet i 1906 af Politiken og således er Folkebladets storebror.

Da bogtrykker Marius Julius Hansen begyndte at sysle med tanken om at udgive et blad for Glostrup og omegn, savnede han således ikke forgængere, som han måske kunne lære noget af. Utvivlsomt har han nøje studeret de blade, der faldt ham i hænde.

Folkebladet lægger ud

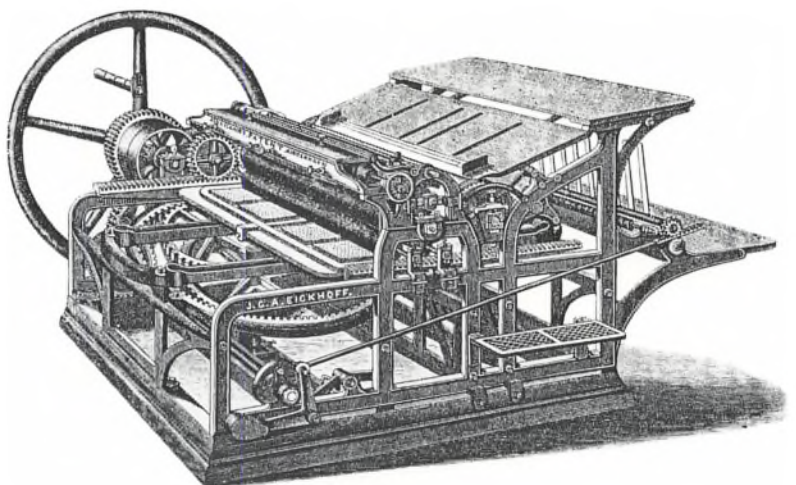
Folkebladet havde premiere den 6. juli 1911, da de godt 1.000 husstande i Glostrup og omegn modtog den nye avis, der utvivlsomt er kommet som en glædelig overraskelse for de fleste. Det var en dejlig varm sommerdag med lette skyer.

I en præsentationsartikel, der fyldte det meste af forsiden, redegjorde bogtrykker Marius Julius Hansen for tanken med det nye blad, som efter hans opfattelse ville dække et føleligt behov, både for egnens befolkning og dens erhvervsliv.

I øvrigt var bladet kun på otte trespaltede sider i formatet cirka 21 × 30 cm. Der kunne imidlertid stå meget på de otte sider, og da der i dette første nummer ganske naturligt kun var få annoncer, havde bogtrykkeren måttet lægge hovedet i blød for at få spalterne fyldt. Læserne kunne derfor fordybe sig i en novelle, en humoreske, en artikel om bier, tre aforismer, seks vittigheder, en artikel om henrettelse af en ulydig elefant samt et afsnit med overskriften »Forskelligt« om præsident Mac Kinleys kærlighedsliv og andet spændende udlandsstof. Der var også en togplan og en side lokalstof, hvor man blandt andet kunne læse om en forestående asylfest, om skolernes sommerudflugter og om, at Forstædernes Bank gav 6½% i udbytte.

Endelig bragtes – som noget meget vigtigt – første afsnit af en

Der findes intet fotografi af den maskinpresse, Folkebladet i starten blev trykt på, men den har været af samme fabrikat og af nogenlunde samme type som den her viste. Efter træsnit i Opfindelsernes Bog, 1. bind 1877.

Glostrup og Omegns Folkeblad.

Nr. 1.

Torsdag den 6. Juli 1911.

1. Aarg.

Pyntede Damehatte

udsælges nu med

25 % Rabat.

Børnehatte fra 1,00.
Helgolænder, Hætter etc.
0,33 Øre.

Nyheder

i Tølls og Kimonobluser,
Kjoler, Skorter indgaar ugentlig.
Stort Udvalg! Smaa faste Priser!

Johan A. Knudsen,
Glostrup.

Vort Blad.

—o—

Ved Modtagelsen af det første Nr. af *Glostrup og Omegns Folkeblad* vil en og anden maaske spørge: Hvad Gavn og Betydning kan et saadant Blad have for vor By, og hvad er Bladets Formaal og Hensigt?

Vi skal i det følgende ganske kort søge at besvare disse Spørgsmaal.

For større Byers Vedkommende har Bladene jo stor Betydning; det er en Kendsgerning, som ingen vil benægte. For en mindre By er Forholdet det samme: dér vil

det ikke have mindre Betydning at have et Blad, hvis Opgave er særlig at varetage de lokale Interesser, et Blad, hvorigennem man kan faa hele Byen og Omegnen i Tale og drøfte de lokale Interesser uden Partihensyn eller Partiinteresser.

Nu er Forholdet jo saaledes, at vil man gøre en Henvendelse til denne Egn's Befolkning gennem de Blade, der læses her paa Egnen, maa det ske baade gennem de københavnske Blade og Roskildebladene; vil man holde sig til et enkelt Blad, bliver Læsekredsen meget begrænset. Dette vil med Udgivelsen af *Glostrup og Omegns Folkeblad* med et Slag blive forandret, idet Bladet vil blive uddelt gratis til samtlige Beboere i Glostrup By og gennem Postvæsenet til Omegnen's Befolkning. At dette vil kunne have stor Betydning for Byen, er indlysende.

For Byens Handlende og Haandværkere vil det ogsaa være af stor Betydning at have et Blad, hvor de kan faa Bekendtgørelser optagne til en rimelig Pris, og det samme gælder Foreninger og Private, som før maatte gøre deres Henvendelser til Publikum

gennem Løbesedler eller Bekendtgørelser i forskellige Blade, men hvor Udgiften ikke stod i Forhold til den Udbredelse, deres Henvendelse fik.

Glostrup og Omegns Folkeblad udkommer hver Torsdag og vil udelukkende bringe lokalt og underholdende Stof samt Annoncer. Bladet vil altid staa aabent for indsendte Artikler, som angaar Forholdene her paa Egnen, ligesom det er vort Haab, at Læserne af Interesse for Bladet og for at gøre det saa lokalt som muligt vil indsende Nyheder og Meddelelser af almen Interesse til Bladets Kontor, Jernbanevej 9, 1. Sal, Glostrup.

Hermed være saa Bladet anbefalet til Byens og Omegnen's Beboere, og er det vort Haab, at ogsaa dette lille Foretagende maa blive til Gavn og Glæde for vor lille By.

Sandhed behøver ikke Eder og Skønhed ingen Smykker.

Den er mægtigst, som har Magt over sig selv.

Et Menneskes Verdensanskuelse er dets Karakters Spejl.

*Folkebladets
første nummer*

fortsat fortælling, »Tragedien i Jernbanekupeen«, samt et velkomstdigt, der sluttede således:

*Lad os se, du hæver vor lille By,
Saa Glostrup atter kan komme i Ry.
Averter, reklamer, ja gør rigtig Nytte,
Saa mange faar Lyst ud til Glostrup at flytte.
Her er sundt, her er friskt i den landlige Bo.
Her kan Nerven faa Hvile og Sindet faa Ro.
Blot Held og Lykke maa følges ad
For Glostrup og dets Folkeblad!*

En indsender.

Når de tryksværteduftende blade kom ud af maskinen, skulle de falskes manuelt. Dette foretoges af de børn, der skulle bringe bladene rundt til læserne. Hvert af de ungdommelige bude fik stukket en stak blade ud, og så gjaldt det om at få dem falsket i en vis fart, hvilket fortrinvis foregik kravlende på gulvet – eller hvor der nu var plads. Og hurtigt

som lynet styrtede børnene så af sted til de utålmodigt ventende husstande.

Sine føljetoner havde bladet fornøjelse af. Læserne gik i en næsten ulidelig spænding efter at erfare, hvordan det sluttelig gik »Skærslibrens Plejesøn«, »De to Telegrafister« og utallige andre helte og heltinder. Normalt endte det med den liflige lyd af bryllupsklokker i det fjerne.

Svære tider – men huslig lykke

Det stod skrevet i stjernerne, at den nyttilflyttede bogtrykker skulle møde denne unge dame, Jensine Christensen. Hun havde en kolonialforretning lige under trykkeriet. De blev gift i 1913.

De første år som selvstændig erhvervsdrivende var vanskelige at komme igennem. Selv om Folkebladet hurtigt blev en uundværlig gæst i de tusind hjem, kneb det med at få så mange annoncer, at driften kunne blive rentabel og sikre den unge bogtrykker en hæderlig levefod.

Udgifter var der nok af. Bogtrykkeren var en alsidig og velbegavet mand, der selv skrev en del til bladet, men det var nødvendigt med en vis assistance, og enkelte af egnens skolelærere blev derfor knyttet til bladet som referenter; deres liniebetaling var særdeles beskednen, men sammen med udgiften til papir, tryksvæerte, budpenge og andet løb det op, og der var også lån til etableringsudgifter, der skulle forrentes og afdrages. Pengekassen var konstant slunken.

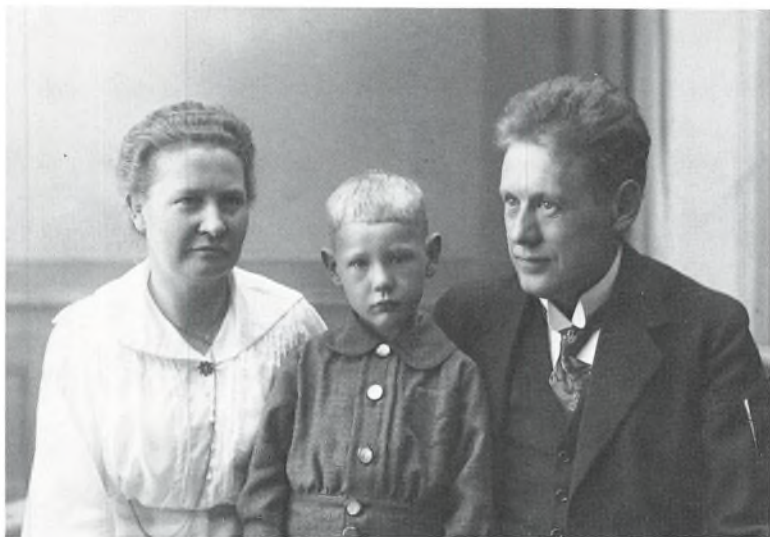
En stor lykke var det, at Marius Julius Hansen på et tidligt tidspunkt blev forlovet med en pige fra Glostrup – en ung dame med ben i næsen og et praktisk greb om tingene.

Åbenbart havde skæbnen forudbestemt dem til at mødes; for da den nyankomne bogtrykker flyttede ind på 1. sal i huset på Jernbanevej, var der kolonialforretning nedenunder, og butikkens indehaver var en ung kvinde ved navn Jensine Christine Margrethe Christensen. Hun var født den 19. marts 1878 i Glostrup som datter af tømremester Jens Christensen og hustru Hedevig Margrethe, født Eriksen.

Ægteparret Marius og Jensine Hansen ses her foran ejendommen Jernbanevej 9 (nu nr.10 A-B), hvor trykkeriet lå på 1.sal. Mellem dem Jensines fader, tømremester Jens Christensen.

*Bogtrykkerparret med deres søn Fritz,
den nuværende udgiver.*

Når Marius Julius Hansen skulle til eller fra trykkeriet, passerede han således lige forbi butikken, og en pålidelig kilde fortæller, at den travlt optagne kolonialhandlerske ofte pludselig fik et eller andet at gøre ude på opgangen, når den unge bogtrykkers trin kunne høres på trappen. Sød musik opstod i hjertet, Jensine blev en flittig annoncør i Folkebladet allerede fra det første nummer, og den 28. september 1913 blev det unge par viet i Glostrup kirke. Året i forvejen havde bruden i øvrigt afhændet sin forretning til købmand O. Andersen, og siden da havde hun sammen med faderen, der havde været enkemand siden 1899, drevet et pensionat. Til stadighed havde hun dog været i praktisk nærhed af sin forlovede. Pensionatet lå nemlig lige på den anden side af gaden, i ejendommen Jernbanevej 8 (senere omnummereret til 7) – en statelig bygning, som faderen havde opført, og som bar navnet »Arosa«.

Fra første færd blev hustruen en utrættelig støtte for Marius Julius Hansen i det daglige arbejde. Han havde været heldig. Det var virkelig en guldklump af en pige, han havde fundet.

At forholdene hurtigt blev trange i lejligheden på Jernbanevej 9, siger sig selv. Når der i de to små stuer både skulle være bogtrykkeri og kontor og helst også en smule familieliv, blev pladsmangelen til et problem, og da ægteparret den 15. oktober 1914 fik en søn, Fritz Togsverd-Hansen, blev det helt galt. Noget måtte der gøres. Det lykkedes da Marius Julius Hansen på særdeles favorable vilkår at erhverve svigerfaderens ejendom, og i 1916 flyttede bogtrykkerparret over på den anden side af gaden, hvor de havde trykkeri i stuen og bolig på 1. sal. Jensines fader blev boende hos dem til sin død.

De første års beskedne annoncetilgang måtte bekymre udgiveren, men for eftertiden er den en fordel. På denne måde blev der nemlig spalteplads nok til at dække de lokale begivenheder i rimeligt omfang – noget, der i lange perioder senere blev vanskeligt, fordi den store annoncemængde pressede det redaktionelle stof ned til et minimum. Som vi om lidt skal se eksempler på, rummer Folkebladets tidligste årgange derfor temmelig mange oplysninger af lokalhistorisk betydning.

Lidt efter lidt gik det fremad med bladet. Annoncetegningen tog til, og fremtiden begyndte at tegne sig i lysere farver.

Glimt fra de første år

Peter Sabroe på Jernbanekroen

Den nu nedrevne ejendom »Arosa« på Jernbanevej, hvor Folkebladet havde domicil fra 1916 til 1968.

Forældrenes utilfredshed med lærer Aage Florander, der brugte spanskrøret for flittigt, foranledigede i november 1911 Socialdemokratisk Forening i Glostrup til at arrangere et møde om opdragelsesproblemer med socialdemokraten Peter Sabroe som hovedtaler.

Peter Sabroe var en af landets mest omtalte politikere. Med utrættelig ildhu fremdrog han talrige eksempler på oprørende børnemishandling. Han høstede betydelige resultater, men da han i kampens hede ofte udslyngede påstande, han ikke kunne præstere retsgyldige beviser for, fik han den ene bøde efter den anden. Med sine ret beskedne indtægter havde han ingen mulighed for at lægge så mange penge på bordet, og nogle måneder inden mødet i Glostrup var der startet en landsindsamling, der skulle kunne dække Sabroes bøder.

At der var stor tilslutning til Sabroes foredrag, er derfor forståeligt. Jernbanekroens store sal og balkon var fyldt til bristepunktet, og Sabroes gribende skildringer af råheden over for børn fremkaldte tårer hos mange af de tilstedeværende. Voldsomme angreb blev rettet mod Kristelig Forening til vildfarne Børns Frelse og mod stiftelsen i Jægerspris for hjælpeløse og forladte pigebørn. »Da grevinde Danner grundlagde denne stiftelse«, udtalte Sabroe, »gjorde hun det i den bedste hensigt, men så snart hun lukkede sine øjne, handlede styrelsen til egen fordel. Medens bestyrelsesmedlemmerne bevilgede sig selv svimlende honorarer for nogle få timers årligt arbejde, nedsatte de lønnen til de fattige syersker til 1 krone 69 øre om dagen. Tusinder af børn, der er udgået fra denne stiftelse, er sunket til bunds«.

Lidt senere hed det: »Den kritik, jeg har fremført, burde være rejst

Peter Sabroe

Sognepræst
Hermann Koch

af kirken, men hvor er præsterne henne, når kritikken lyder? Hvor er Glostrups præst henne? Han er først og fremmest embedsmand, han er overklassens mand. Det er den slags præster, der skaber had til kirken«.

Den angrebne sognepræst, Hermann Koch, var ikke selv til stede, selv om han havde modtaget speciel indbydelse, men hans hustru og datter, der overværede mødet, rejste sig straks og forlod salen.

Under den efterfølgende debat var der indlæg både for og imod pastor Koch. Under stort bifald hævdede støbemester Carl Gustav Wettergreen, at kritikken havde været berettiget. Ved begravelser havde præsten ofte kun hårde og dømmende ord til den sørgende familie, og ved sådanne lejligheder ville skånsomhed vel være på sin plads.

Inden det livlige møde sluttede, havde Sabroe dog måttet trække lidt i land; hvis han havde vidst, hvem de to damer var, havde han nok modificeret sine udtalelser en smule.

Folkebladet brugte det meste af en side til at referere mødet. I nærværende fremstilling er Folkebladets artikel sammenholdt og delvis suppleret med det udførlige forsiderferat, Socialdemokraten bragte.

Chok-gudstjeneste i Brøndbyvester

*Sognepræsten Chr. Barfoed, der nytårsaf-
tensdag 1911 meddelte den lamslagne
menighed i Brøndbyvester kirke, at han
havde mistet troen og derfor trak sig til-
bage.*

Et par måneder efter faldt projektørlyset på en anden af egnens præster. Det var den 64-årige sognepræst Chr. Barfoed, der den 31. december 1911 efter at have afsluttet højmesseri i Brøndbyvester kirke trådte frem i koret og meddelte menigheden, at han ikke fortsat kunne være præst i Folkekirken, da han ikke længere delte dennes tro på jomfrufødslen og en levende Gud. Den opsigtsvækkende begivenhed gav genlyd landet over, så meget mere som Barfoed var en ret kendt forfatter om kunsthistoriske og liturgiske emner. Året efter udgav han bogen: »Hvorfor jeg måtte nedlægge min Præstegerning«.

Sogneråd på tyvejagt

I det kommunale stof kunne Folkebladet fortælle om hændelser, der ikke fremgik af mødeprotokollerne. Da Glostrup sogneråd efter sit møde den 14. november 1911 skulle forlade kommunekontoret på Østervej, opdagede man, at en del klædningsstykker var forsvundet fra knagerækkerne. Et blik på uret fik medlemmerne til at udkaste den hypotese, at tyveknægten måske ville prøve at slippe væk med 9-toget, der straks skulle afgå. Der var lige tid til en hastig telefonsamtale med politiet, hvorpå det samlede sogneråd i fuldt firspring styrtede ned til stationen, hvor man ganske rigtigt fandt synderen, skødesløst henslængt i en kupé, iført en overfrakke, som et af medlemmerne genkendte som sin egen. Toget blev holdt tilbage, og tyven – en 18-årig mand – kom til at tilbringe natten i arresthuset på Blegdamsvej.

Barske ord om damerne

Allerede i august/september 1911 førtes der i bladets spalter en omfangsrig debat om kvindernes deltagelse i erhvervslivet. En anonym indsender lagde for:

Nutidens Kvinder er ikke som dem, man havde i gamle Dage. Medens Husets Døtre i de Tider kun gav sig af med huslige Sysler og ikke behøvede at tænke paa Fremtiden, ja endog lagde Hænderne i Skødet og, som Romaner siger, ventede paa en Frier, mange af dem i alt Fald, maa vor Tids Kvinder søge at lære et eller andet og saaledes faa et Erhverv, hvorved de selv kan ernære sig... Klager over, at Kvinderne forlader Husvæsenet og gaar over til at blive Kontordamer, er efter min mening fuldstændig berettigede... Heldigvis gives der Mænd, som sympatiserer med den Tanke, at Kvinden kommer med i Samsfundsstyret, og at Kvindernes politiske Valgret nu tages paa Regeringspartiets Program...

Disse »sympatiserende« Mænd hang åbenbart ikke på træerne i Glostrup. I næste nummer begyndte en mand, der underskrev sig a-s, med at konstatere, at det foregående indlæg måtte være skrevet af en kvinde, »thi det mærkes tydeligt paa Artiklens lidt løst gennemtænkte og springende Form«. Og herefter fortsattes de maskuline betragtninger med ordene:

Kvindens første og eneste Bestemmelse er at blive Hustru, sin Mands Medhjælp og Moder til den vordende Slægt. Kun i disse Stillinger har Kvinden sin Eksistensberettigelse, og den Tid, som gaar, før hun kan opfylde dette sit Hverv, bør hun benytte til at dygtiggøre sig til Opfyldelsen af disse sine Pligter; men denne Dygtiggørelse opnaar hun sandelig ikke ved at blive Haandværker, Droskekusk eller Chauffør, lige saa lidt som det sker ved, at hun vælger Kontor-, Forretnings- eller Telefondamestillingen; thi vælger hun de førstnævnte Stillinger, vil hele hendes Livssyn blive forraaet, alt det bløde og kvindelige i Sind og Tankegang vil knuses og bortvejres... Jeg – og mange med mig – venter dog hos den vordende Hustru at finde Kvindens fine, bløde og ædle Tankegang til Modvægt mod vort eget mange Gange forraaede Livssyn, og vi vil derfor alle som én betænke os paa at ægte – en Droskekusk.

I næste nummer skrev en anden indsender:

En saadan ung Dame, som maaske i flere Aar har siddet paa et Kontor og hverken kan lave Mad, passe et Hjem eller Børn, skulde absolut ikke have Lov til at gifte sig, før hun i en vis Tid har lært disse forskellige Ting...

Over adskillige spalter vendte hr. a-s tilbage til emnet og skrev blandt meget andet:

En anden Grund til, at Kvinden som Haandværker er til Ulejlighed for Manden, er, at hun ikke formaar at skelne ret mellem et Værksted og en Selskabssal... Den kvindelige Haandværker er en i højeste Grad trøttelysten Person, som nærer den Anskuelse, at kun hendes Mening er den rette... Kiv og Strid bliver daglig Kost paa det Værksted, som er saa lykkeligt at være Skueplads for Kvindens Forsøgen sig som Haandværker.

Den 7. september 1911 rykkede så den første navngivne indsender i marken. Det var telefonistinde Clara Wettergreen (støbemester Wettergreens 32-årige datter), der som debattens mest tiltalende deltager foretrak at kæmpe med åbent visir. Også hendes indlæg var meget langt. Blandt andet skrev hun:

Det store, store Flertal har kun set og ser endnu i Kvinden et Nydelsesobjekt!

At hun gennem sin økonomiske Uafhængighed stiller Krav om mere end dette, maa selvfølgelig være Manden imod. Det er jo Aartusinders Fordom, der her stødes paa, og der vil maaske gaa Aarhundreder, inden man fuldtud anerkender Kvinden som Menneske... Fysisk kan Kvinden vel i de fleste Tilfælde ikke staa Maal med Manden; men aandeligt kan hun – om end ikke naa op over ham, saa dog nok taale Sammenligning... Selv om man er Kvinde, er det dog altsaa ikke, som Herr a-s ynder at give det Udseende af, ensbetydende med, at man ogsaa er Idiot.

I det følgende nummer argumenterede hr. a-s nærmest i blinde:

At de, i hvis Hjerne det spøger med forvirrede Ideer om Kvindens uberettigede Indtrængen paa hende uvedkommende Felter, ikke vil forstaa mig, kan ikke lægges mine Artikler til Last.

Det skal være Clara Wettergreen vel undt, at hun fik det sidste ord. Ganske elegant svarede hun:

Naar en Diskussion, der rejses paa et alvorligt og almeninteressant Grundlag, føres ud i Latterlighed og Urimelighed, saaledes som denne af Herr a-s, bliver den jo kun en Parodi og savner da enhver Berettigelse... Hermed tager jeg saa Afsked med Herr a-s. Han har jo ikke været nogen gentleman at diskutere med.

På dette tidspunkt afsluttede bogtrykker Marius Julius Hansen heldigvis diskussionen. Ellers kunne den måske være ført videre i alle de 75 år. Der er jo vendinger og betragtninger i disse læserbreve, som man mindes at have stødt på langt senere!

Frygt for konkurrenceforvridning

Endelig! I december 1912 begyndte der at komme elektrisk strøm til en del af Glostrup. Ved juleaftensgudstjenesten strålede kirken for første gang i elektrisk lys.

Folkebladet havde året før bragt referat af et offentligt møde, hvor sognerådet blev opfordret til at søge kontakt med NESA for at få elektricitet til byen. Et par dage efter havde henvendelsen været drøftet i sognerådet, hvor kritiske røster hævdede sig, idet et par medlemmer nærede frygt for, at dette nymodens belysningsystem ville påføre det kommunale gasværk en ubillig konkurrence!

Juleaften 1912 tændtes det elektriske lys for første gang i Glostrup kirke. Dette billede er fra 1910.

Mask og bærmø

En nutidslæser vil måske trække på smilebåndet ved at læse, hvad Folkebladet skrev i juni 1912: »Foreningen for Mask- og Bærmeforbrugere foretager i Dag Udflugt til Helsingør og Hornbæk«.

Men faktisk fandtes der en forening af dette navn. Formand var gårdejer August Laybourn, Ejby. Mask og bærmø brugtes til foder for køerne.

Polonæse på Brøndbyvestervej

Kritiske bemærkninger mod kommunerne dukkede op på et tidligt tidspunkt af Folkebladets historie. I et læserbrev den 19. december 1912 beklagede en indsender sig over, at man måtte vade i mudder på Brøndbyvestervej og A. Christiansensvej (nu Banegårdsvej). Han sluttede: »Baade Gangstier og Vejene er af saadan Beskaffenhed, at man skulde tro sig hensat til en lille Landsby i Polen«.

Mere polonæse

Da den flygende sne i vinteren 1914/15 gjorde vejene ufremkommelige, sendte forpagter O. J. Knipschildt, Ragnesminde, en dag nogle polske piger ud for at opfylde gårdens pligt til snekastning. Snefogeden afviste imidlertid pigerne og lejede mandlig arbejdskraft for Knipschildts regning. Sagen havnede i trafikministeriet, der gav snefogeden medhold. Piger duede bare ikke til det job!

Hvad sagde Jeppe Aakjær?

I december 1912 måtte man – hvis man skal tro et læserbrev – vade i gammeldags mudder her på Brøndbyvestervej. Den her viste del af vejen har senere fået navneforandring til Kærmindevej.

Den 23. marts 1914 talte forfatteren Jeppe Aakjær på Jernbanekroen om »Arbejdet og dets Udøvere« – et skarpt angreb på industrialismen. Åbenbart var den store digter en slags tidlig miljøaktivist.

Nogle år efter udgav Aakjær et foredrag, »Industri og Bonde«, på tryk. Antagelig har hovedindholdet nogenlunde svaret til, hvad han sagde i Glostrup. Hvis landbruget ikke tog sig i agt for industrialismen, ville den en skønne dag »med sine uhøviske Fødder trampe op gennem vore lyse Kornmarker og lægge den sidste Rest ogsaa af vort Land ind under sit tyngende Scepter!« Industrien havde allerede ødelagt forholdet mellem landmanden og hans dyr. »De nye industrielle Landbrugsmetoder har her virket ætsende og opløsende paa saa herlige gamle Bondedyder som Uafhængighed, Ærlighed, Ordholdenhed«.

Det er muligt, at han har været voldsommere og mere direkte i sit foredrag på Jernbanekroen. Angreb han bestemte virksomheder? Faldt han over navngivne personer? Vi får det aldrig at vide. For over for Folkebladet havde Aakjær udtrykkeligt frabedt sig, at hans foredrag blev refereret.

Jeppe Aakjærs kvittering for honoraret for sit foredrag på Jernbanekroen. Som man ser, modtog han 65 kr. Af en annonce andetsteds i denne bog fremgår det, at en flaske whisky i 1911 kostede 1,35 kr. Hvis de dyre dråber ikke var steget i pris, kunne Aakjær således købe 48 flasker for sit honorar.

*Forsigtigt foretaget i
Glostrup den 23/3 1914
for 65 kr. honorar.
for revisoreris.
23/3 1914 Jeppe Aakjær*

Husnumre udbedes!

På en generalforsamling i Glostrup Grundejerforening i juli 1917 påtalt den mangelfulde anbringelse af nummerskilte på ejendommene. På Vinkelvej fandtes således kun ét nummerskilt; det var nr. 11, og dér manglede endda det ene ettal!

Farten på vejene

Allerede i 1898 havde Glostrup sogneråd anmodet de højere myndigheder om, at al kørsel med motorkøretøjer blev helt forbudt, men nogen større forståelse mødte man ikke. Bilerne var kommet for at blive. Til gengæld gjorde sognerådet, hvad det kunne for at begrænse farten. Da politiet i 1919 havde fastsat maksimalhastigheden på biveje til 20 km i timen, ansøgte sognerådet om, at grænsen måtte blive nedsat til 15 km. Men politiet rystede på hovedet, så bilerne vedblev at flintre hen ad vejene med den sindssvage fart af 20 km i timen.

Et kig ind til naboen

Det ugentlige studium af Folkebladet har naturligvis været drevet med skiftende iver, alt efter hvor megen tid man havde til rådighed, og hvilke interesser man havde. Vi kan imidlertid være overbevist om, at der var enkelte numre, der blev grebet med febrilske hænder og slugt, medens tryksvarten endnu var duftende frisk. Det var de numre, hvori den årlige skattemåling blev bragt.

Langt op mod vor tid var det sædvanlig praksis, at kommunerne stillede oplysninger om, hvad de enkelte skatteydere skulle betale i kommuneskat, til rådighed for offentligheden. I mange byer skete det ved udgivelse af en »skatte- og adressebog«, der kunne være sikker på at blive årets bestseller og boghandlernes fryd.

I lange tider bragte Folkebladet hvert år en liste over, hvad de større skatteydere skulle betale. Beløbet omfattede formue- og lejlighedsskat, hartkornsskat, ejendomsskyld, afløst højtidsoffer og bidrag til kirkevarme og menighedsråd. Statsskatten var ikke med, men den betød heller ikke noget særligt dengang. Skatteyderne var opstillet efter skattesvarelsens størrelse, således at den første mand på listen var den, der betalte mest. 75 kroner var mindstegrænsen for at komme i avisen. Der var næppe mange, der var sure over det lille indblik i deres økonomi, læseren fik. Tværtimod har adskillige nok været ganske tilfredse med at stå højt oppe på listen; for det styrkede kreditten og anseelsen.

Som et eksempel tager vi listen for skatteåret 1914/15.

Den skatteyder, der betalte mest, var gæstgiver J. Arhof, Jernbanekroen, der måtte af med 505,33 kroner. Og i flæng nævner vi nogle enkelte af de mere kendte borgere, som alle har været nævnt i den lokalhistoriske litteratur:

Nyeste! Største! Billigste!

Lager i Glostrup af

færdigsyede Herreklæder.

Nye Habitter, moderne Façon,
fra 18,00—40,00.

Nye Habitter, mindre Størrelser,
fra 10,00—24,00.

Nye Stortrøjer
fra 13,50—20,00.

Nye Paletots
fra 22,50—45,00.

Nye Kørækapper
fra 25,00—40,00.

Regnfrakker
fra 15,00—36,00.

**Flere Hundrede Par srib.
Herre-Benklæder**
fra 4,50—15,00.

Omhyggelig Ekspedition!

Eget Herreskrædderi!

Johan A. Knudsen.
Glostrup.

Til Majdagen anbefales:

Flere Hundrede kulørte Zephyr-Bluser fra 2,00. Flere Hundrede hvide Mollsbuser fra 1,00. Ca. 150 Stk. Moire og Lærredsskørter fra 2,50. Enormt Udvalg i Chemiser og Benklæder fra 1,25. Flotte hvide Skørter m. Feston fra 1,85. Eget Fabrikat i Husholdningsforklæder fra 1,35. Hvide Forklæder og Kimonoforklæder fra 90 Øre. Vaskekjoler fra 5,50. Silkemollskjoler fra 9,00.

Den smukkeste Hat
til den billigste **Pris** leveres fra
Knudsens Modemagasin.
Engelske Hatte fra 2,00, Børnehatte fra 1,00.

Se vort smukke Udvalg
i Damejaketter, Ulsters og
Kostumer. Leveres til Lager-
priser (uden Konkurrence).
Spasere- & Cyklenerdele fra 3,50.
Fine eng. Golftrøjer fra 8,50.
Johan A. Knudsen.

Apoteker U. F. J. Sprechler	436,26 kroner
Muremester Hans Nielsen	404,81 kroner
Gårdejer Anders Christiansen	380,15 kroner
Handelsgartner, sognerådsformand C. Mikkelsen	369,57 kroner
Slagtermester W. Grøndahl	326,66 kroner
Sognepræst Hermann Koch	319,76 kroner
Handelsgartner Alfred Mikkelsen	314,09 kroner
Bryggeridirektør Axel Hansen	276,02 kroner
Manufakturhandler Johan A. Knudsen	231,77 kroner
Købmand Carl Gunst	222,29 kroner
Købmand Chr. Stendis	199,36 kroner
Boghandler Otto Thim	163,92 kroner

Og på en beskeden plads henimod slutningen af den spændende liste figurerede bogtrykker Marius Julius Hansen med et beløb på 88,15 kroner. At det ikke gav svimlende indtægter at være bogtrykker i Glostrup, kunne enhver se.

Klip fra annoncespalterne

Annoncesiderne i Folkebladet fik hurtigt et lidt monotont præg, fordi adskillige erhvervsdrivende uden væsentlige ændringer lod deres annoncer gentage uge efter uge – noget, der selvsagt varmede bogtrykkeren om hjertet.

Annoncerne fortæller imidlertid noget om hverdagslivet for generationer siden. Et glimt af varesortiment og prisniveau i manufakturbranchen giver hosstående to annoncer fra manufakturhandler Johan A. Knudsen, »Vejlehus«, Stationsvej 5, der i mange år havde udsalg for Crome & Goldschmidt, og som var en af de faste annoncører, der aldrig svigtede.

Men i virkeligheden siger annoncer som disse ikke noget om det reelle prisniveau målt med nutidens. For at kunne bedømme dem må man vide, at en ufaglært arbejder dengang tjente ca. 30 øre i timen, en faglært 40 øre. En landarbejder fik almindeligvis 2 kroner om dagen. I visse brancher var man nede på en ugeløn på under 6 kroner.

På dette grundlag kan vi bedre bedømme, hvad whiskyen kostede. Se følgende annonce:

„Mountain Dew.“
Whisky,
fin og let,
1,35 pr. 1/2 Flaske.
Carl Gunst,
Stationsvej 16.

Fr. Voss'
Desinfector Clavisanæ

Nøglen til Sundheden.

Et giftfrit Husmiddel med uomstødelige
bakteriologiske Egenskaber.

Anbefalet af Læger og Autoriteter.

**Dræber Tyfus-, Kolera- og
Difteribaciller paa faa Minutter.**

Beskytter mod Forkølelse, Influenza,
Rheumatisme, Hoved- og Tandpine.

Dræber Møl og Uto. Bedste Middel
til Kreaturvask.

Faas hos **J. P. Hansen,** Axehus,
Glostrup.

25.4.1912

Også købmand Carl Gunst var en af de trofaste annoncører. Under mottoet »Carl Gunst sælger alt« gjorde han sin forretning på hjørnet af Stationsvej og Nyvej til en af byens sørende.

Hvad fast ejendom kostede, får man et indtryk af ved at læse, at en villa, der lå tre minutters gang fra stationen og indeholdt fem værelser samt en dejlig have med 40 frugttræer og hønsegård, i 1912 kostede 6.000 kroner.

Hvis denne annonce, der blev bragt gentagne gange, holdt, hvad den lovede, må både mennesker og dyr på Glostrupengen have kunnet glæde sig over et eminent helbred.

At Glostrup var en lille by, fremgår af følgende annonce fra 30. oktober 1913:

Skatteopkr. har tabt et
Par *Lorgnetter*. Finderen
faar 50 Øre i Findeløn.

Navn og adresse var der ingen grund til at bringe. Alle kendte skatteopkræveren og vidste, hvor han boede.

De tekniske fremskridt påkaldte naturligvis opmærksomheden. Her er en annonce fra 13. januar 1916:

Husk!

Det ærede Publikum
gøres opmærksom paa,
at Sæbeskumsmaskinen
»Hygieine« nu anvendes
i min Forretning.
*P. Olsen, Barber og Fri-
sør.*

Og mere fra barberbranchen (21. marts 1918):

Indsæber.

En flink og opvakt
Dreng kan straks faa
Plads Lørdag og Søndag
hos Barber *Bentsen*.

Læg mærke til, at man også kunne blive klippet og få sat sving på moustachen om søndagen! Arbejdstiden var lang og ubekvem dengang.

Det var de utroligste ting, man kunne købe, hvis man gik efter Folkebladets annoncer, for eksempel denne fra 23. januar 1919:

En mødding til Salg
hos Frederik Hansen,
Vibeholmsvej ved Fæst-
ningen.

Følgende to annoncer, bragt med en uges mellemrum i april 1917, fortæller om en lille tragedie:

For Tilvejebringelse af
vor lille røde Gravhund
Jip, bortgaaet 2den Paa-
skedag, udloves en god
Ducør.
Glostrup Præstegaard.

En god Ducør udloves
for Oplysninger eller
Tilvejebringelse af vor
kære lille Jips døde Le-
geme. Hunden ligger ri-
meligvis død efter det
grusomme Skud i Øjet i
en eller anden Have,
hvorfor vi bede alle
venligst se efter, om
den dog ikke kan fin-
des.

Glostrup Præstegaard.

Til gengæld er det glædeligt at se, hvordan der i følgende annonce gøres opmærksom på, at der ikke anvendes skadelige stoffer. Selv om der næppe tænkes på sundhedsfaren, men på kemikalier, der kunne beskadige vasketøjet, virker annoncen, der er fra 7. september 1911, helt miljøvenlig:

Vaskeriet »Alpha«,
Roskildevej 42,
Glostrup,
modtager al Slags Tøj til
Vask. Proper og god Be-
handling. Ingen skadeli-
ge Stoffer anvendes.
Specialitet: Manchellinned.
Send et 3-Øres Brevkort,
og Tøjet hentes og brin-
ges.
Ærbødigst K. Nielsen.

Den første verdenskrig

Sikringsstyrken benyttes særlig som betegnelse for de soldater, der indkaldtes under første verdenskrig, bl. a. til bemanning af Vestvolden. Soldaterne optræder på mange postkort, ikke mindst til glæde for kærester derhjemme. Dette motiv er fra Brøndbyvester.

Da skuddene i Serajevo i sommeren 1914 udløste den første verdenskrig, var det ikke Folkebladets opgave at informere herom. Det overlod man til dagbladene. Alligevel satte krigen sig fra første færd spor i bladets spalter.

Den 6. august 1914 bragte Folkebladet en ledende artikel under overskriften »Rygter«.

»Der har i de sidste Dage her i Byen været en Mængde mer eller mindre uhyggelige Rygter i Omløb i Anledning af den forfærdelige Krig, der for Tiden raser i Europa«, skrev bladet. »Saaledes er der i de sidste Par Dage bl. a. fortalt, at Esbjerg var besat af Tyskere, at Tyskland havde tilstillet Danmark et Ultimatum, at Glostrup By i Løbet af faa Timer vilde blive sløjfet, at Storebælt var spærret, om Mobilisering o.s.fr. i én Uendelighed«.

Og efter nogle advarende betragtninger sluttede bladet med et fyndigt: – »Vis Rygterne tilbage! Fæst kun Lid til de officielle Meddelelser!« En bekendtgørelse fra forsvarsministeriet om indkaldelse af soldater til sikringsstyrken bragtes i samme nummer.

Efter tysk pres havde regeringen truffet beslutning om at udlægge miner i Storebælt, og samtidig var det vedtaget at indkalde resten af sikringsstyrken. Københavns omegn blev i de følgende dage skueplads for en febrilsk aktivitet. Der blev anlagt pigtrådsspærringer, fældet træer, gravet skyttegrave og så videre, og Københavns befæstning – Vestvolden – blev fuldt bemanded.

I Glostrup havde man disse begivenheder inde på livet, så meget mere som et betydeligt antal soldater blev indkvarteret hos private på egnen.

Den 11. august vedtog Glostrup sogneråd efter et socialdemokratisk forslag at yde hjælp til de indkaldtes familier: 7 kroner ugentlig samt 2 kroner for hvert barn. Hertil kom huslejhjælp og skattehenstand. Herstedernes sogneråd fastsatte understøttelsen til 6 kroner ugentlig plus 3 kroner for hvert barn.

På dette postkort fra 1915 gør soldaterne deres indkøb i den købmandsbutik, der lå over for Hyldegaard (bag Brøndbyvester Asyl).

I Folkebladet averterede Otto Thims Boghandel – egnens eneste – med krigskort over Europa – fra 10 øre til 1 krone.

Et par steder, således i missionshuset på Sydvestvej, blev der i al hast indrettet soldaterhjem, hvor de indkaldte kunne hygge sig i fritiden.

Den 20. august gengav Folkebladet et læserbrev, som havde stået i Nationaltidende. Indsenderen kritiserede, at det ikke alene var blevet forbudt at sælge eller udskænke stærke drikke til de værnepligtige, men at disse ikke engang måtte betræde et beværtningssted, selv om det kun var for at drikke en kop kaffe.

»Her i Glostrup«, hed det videre, »hvor kun 10 pCt. af de indkvarterede havde Rejsetilladelse, modtog de øvrige Indkaldte selvfølgelig i Gaar, Søndag, Besøg af deres Paarørende, og disse maatte derfor trave op og ned ad de støvede Veje eller slaa sig ned i en Landevejsgrøft, da Indtagelsen af en Kop Kaffe i en Krohave var forbudt i Selskab med en Soldat«.

Nationaltidende gav indsenderen ret i, at begrænsningen i soldaternes bevægelsesfrihed var for rigoristisk.

Dyrtid og varemangel

Til opmuntring for befolkningen gav regimentsmusikken en tid koncert hver eneste eftermiddag, oftest på stationspladsen. Indkvarteringen havde i øvrigt forøget antallet af rejsende til det tredobbelte. Forholdene for de ventende var blevet forringet, fordi 2. klasses ventesal var blevet inddraget til postkontor som følge af den store mængde post, troppesamlingerne havde medført. Og 3. klasses ventesal var mildest talt ikke spændende.

Den 21. maj 1915 forlod 24. bataljons 2. kompagni, der i syv måneder havde været indkvarteret i Glostrup, Vridsløselille og Valensbæk, egnen for at gå i sommerkantonement i Sydsjælland, og i oktober kunne Folkebladet glæde læserne med, at der ikke foreløbig ville blive indkvartering i Glostrup.

De mange soldater, der under første verdenskrig blev indkvarteret på egnen, fik – navnlig i krigens første år – postmængden på Glostrup postkontor til at svulme så meget op, at 2.klasses ventesal på den tilstødende jernbanestation måtte inddrages til brug for postvæsenet. Her ses postkontoret o.1916.

Den forlængst nedrevne ejendom »Vejlehus«, Stationsvej 5. Til højre ses manufakturhandler Johan A.Knuudsens forretning.

At priserne begyndte at stige, kan man læse i annoncerne. En skomager indleder med ordene: »Nu da Fodtøjet er saa dyrt...« En marskandiser begynder mere altfavnende: »Nu da alt er saa dyrt...«

En vis brændselsknaphed begyndte at gøre sig gældende, og i juni vedtog Glostrup sogneråd derfor, at gasværkskoks kun måtte sælges til kommunens beboere og kun i begrænset omfang.

I juli 1915 forhøjede handelsgartner C. Mikkelsen, Glostrup, lønnen til de kvinder, han beskæftigede, fra 1,75 kroner til 2 kroner daglig for en arbejdstid fra klokken 9 til 18. Folkebladet håbede, at de øvrige gartnere ville følge eksemplet.

Trods prisstigningerne kunne købmand Carl Gunst dog ved nytårs tid reklamere med, at fyrværkeriet ikke var steget.

Etableret
1905.

Ingen gaar forgæves hos

Johan A. Knudsen.

Telefon
93.

Overfor Jernbanestationen, Glostrup.

1917

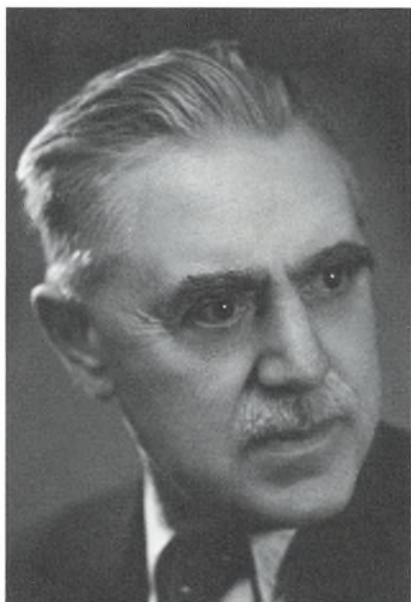
1927

1931

1945

Fra bladets allerførste nummer og mange år frem i tiden var manufakturhandler Johan A. Knudsen en af de helt store annoncører.

I de senere krigsår var indkvarteringsbyrden ikke så stor som straks efter krigens udbrud, men af og til var der dog indkvartering. Da 23. bataljons 1. kompagni således i november 1916 skulle indkvarteres i Glostrup og Herstedøster, skyndte manufakturhandler Johan A. Knudsen sig at annoncere med sine spiralsenge, jernsenge, pufsenge, spiral- og tangmadrasser, vattæpper, jyske dækkener og meget andet – alt sammen til soldaternes bekvemmelighed.

Dyrtiden affødte en række kommunale foranstaltninger: uddeling af rabatmærker til fødemidler og brændsel, ekstraordinær understøttelse til arbejdsløse med mere. Visse varer blev rationeret, og nogen boligmangel begyndte at gøre sig gældende. Annoncer i Folkebladet fortæller, at Glostrup kommune handlede med både tørv, brænde og kartofler.

Uro i Glostrup

Et boligspørgsmål var lige ved at føre til uroligheder i Glostrup. Sognerådets borgerlige flertal var indstillet på at købe en gammel gård på Hvissinge mark og indrette den til husvildeboliger, hvorimod de socialdemokratiske medlemmer fandt, at den lå alt for afsides. Da sagen kom til endelig behandling i sognerådet den 18. september 1917, var flere hundrede beboere mødt op for at protestere, og da købet blev vedtaget, lød der kraftige fyråb fra den store forsamling. En overgang så det ud til, at mængden ville gå over til håndgribeligheder, men besindigheden sejrede dog, så mødet efterhånden kunne fortsætte.

Da der var blevet indført kafferationering, kunne personer over 60 år få ekstramærker, hvis de hørte til husstande uden børn. Hvad ville livet i det hele taget være uden kaffe? Annoncen på næste side taler for sig selv.

En Familie ønsker 2 Pd.
Kaffe mod 10 Pd. Soda.
Prisforskellen betales.
Billet mrk. Kaffe modta-
ger dette Blads Kontor.

På kommunekontoret solgte Glostrup sogneråd tællelys. Kartoffelsalget foregik på gasværket.

Priserne steg uafbrudt, og manufakturhandler Chr. Stendis annoncerede: »De ublu høje Krigspriser vil jeg ikke op paa, derfor fortsætter Salget af alt til gammel Pris«.

Et par uger efter, at våbenstilstanden var blevet undertegnet i den berømte jernbanevogn den 11. november 1918, skulle der uddeles rationeringskort i Glostrup, og kommunen havde gemt kortene godt. Da der natten før uddelingen var indbrud på kommunekontoret, hvor skabe og skuffer blev brudt op, fik tyvene derfor en lang næse. Høfligt efterlod de en seddel, hvorpå der stod: »Vi søgte Ernæringskort, men fandt ingen. Ærb. J.«.

Spansk syge og østrigske børn

Selv om Danmark ikke direkte havde været inddraget i krigen, var der almindelig lettelse over, at blodsudgydelserne var holdt op, og udsigten til en genforening med Sønderjylland var et stort lyspunkt.

Men i krigens kølvand fulgte influenza og wienerbørn.

Influenzaen – den spanske syge – hærgede i flere verdensdele og krævede utallige dødsopfre. Næsten til hvert hjem nåede smitten, men den 24. oktober 1918 beroligede Folkebladet sine læsere med, at højst 1 procent af de angrebne afgik ved døden. En kort tid var biografen lukket på grund af smittefaren. Også i begyndelsen af 1920 var sygdommen slem, så både kommuneskolen og realskolen måtte lukke. I Brøndbyøster lå en overgang 70 syge – et stort tal i en lille by. Folkebladet bragte mange nekrologer over dem, sygdommen havde revet bort.

Wienerbørnene markerede en humanitær indsats, som Danmark kunne være bekendt. I Tyskland og Østrig var der mange underernærede børn, og i efteråret 1919 blev der fra dansk side taget initiativ til, at et stort antal wienerbørn i nogen tid kunne komme i pleje i Danmark, hvor de ville få mad nok og kunne komme til kræfter. I årene 1920–24 kom der cirka 20.000 børn til landet, og også Glostrup-egnen modtog sin del heraf (og i øvrigt også nogle fra Tyskland). Til fordel for børnene blev der givet velgørenhedsforestillinger og foretaget indsamlinger.

At også Folkebladets udgiver var interesseret i børnenes skæbne, kan ses af hosstående annonce fra november 1920.

Denne annonce gjaldt en broder til en lille wienerpige, som bogtrykkerparret selv havde taget i pleje.

En Wienerdreng
beder gode Mennesker
om Ophold for Vinte-
ren. Henvendelse til
Bogtrykker Hansen.

Den lange arbejdsdag

Arbejdstiden var lang i gamle dage, og ikke mindst butikspersonalet måtte finde sig i en sen lukketid. Lovgivningsmagten blev dog efterhånden opmærksom på, at der her lå et problem. Allerede i 1886 blev der i England vedtaget en lov, der fastsatte den maksimale arbejdstid for handelsmedhjælpere under 18 år til 74 timer ugentlig. Loven blev dog ikke overholdt, så de fleste måtte arbejde længere. I Danmark bestemtes det i 1908, at butikkerne på ugens fem første hverdage skulle lukkes senest klokken 20 og om lørdagen senest klokken 23.

Arbejdstiden på de offentlige kontorer var naturligvis også lang. På Glostrup postkontor var åbningstiden i 1911 følgende:

Alle hverdage: klokken 8,00–12,30 og 16,00–19,30.

Søndage: klokken 12,00–14,00.

De handlende i Glostrup meddelte i en annonce den 12. oktober 1916, at de fremtidig ville lukke klokken 19 mandag–torsdag, klokken 20 om fredagen og klokken 22 om lørdagen.

Denne lukketid havde dog en kort levetid, idet der i krigsårene ved midlertidige love blev fastsat en tidligere lukketid. Folkebladet oplyste den 15. februar 1917, at der nu skulle lukkes således:

Mandag, onsdag og torsdag klokken 18.

Tirsdag og fredag klokken 19.

Lørdag klokken 21.

Allerede den 15. marts 1917 meddelte de handlende i Glostrup, at de fra nu af også ville lukke klokken 18 om tirsdagen.

Ja, arbejdsdagen var lang, men dog ikke så slem, som denne annonce fra 1924 giver indtryk af:

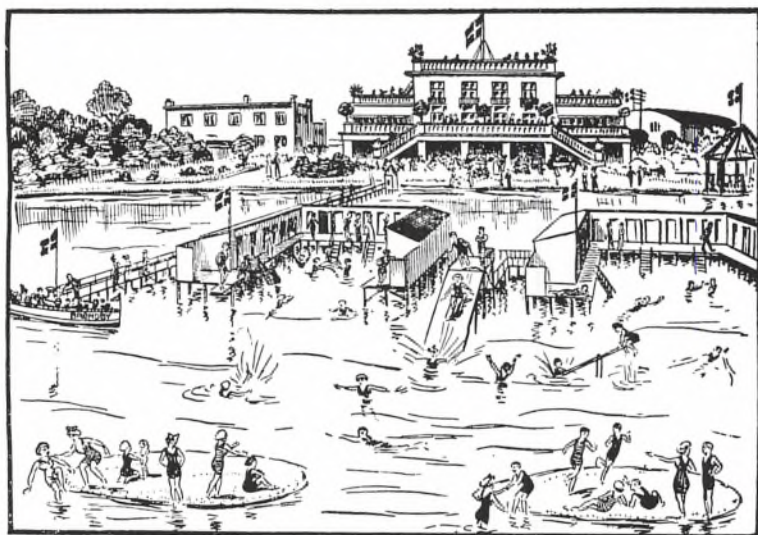
<p>Regnskabsføring. Bogholderi og Statusop- gørelse udføres i 18 Ti- mer. <i>N. Nicolaisen</i> (Træskofabrikken).</p>

Lidt slukøret måtte bladet næste uge meddele, at der ikke skulle have stået »18 Timer«, men »Aftentimer«.

Brøndby Strandhotel.

Badekort for Sæsonen 8 Kr. Hele Familier Moderation.

Søndag den 7. Juni

Dans

paa den runde Pavillon ved Stranden

👉 fra Kl. 4. 👈

Entre 25 Øre.

God Musik.

==== Fri Dans. ====

Extra god Musik paa Hotellet fra Kl. 4.

Madkurve kan medbringes i Anlæget.

Son- og Helligdage afgaar Biler fra Rosengaard ved Valby St.

👉 hver Time. 👈

»Turisten« (opført 1910) var en populær restaurant, hvor der var masser af dansant – men også noget så fint som en opførelse af selveste »Elverhøj«. Under besættelsen blev pavillonen i perioder brugt til indkvartering af tyske soldater, hvorfor den blev ødelagt ved sabotage i 1943. Billedet er fra kort efter opførelsen.

Når bøgen sprang ud og solen begyndte at varme, åbnede Brøndby Strandhotel sin sæson. Efter denne helsidesannonce at dømme var den pågældende strækning af Køge Bugt et lækkert stykke riviera. Hotellet blev nedlagt o.1930. Annonce i Folkebladet 4.6.1914.

Hvor man morede sig

I en tid uden radio eller fjernsyn måtte man normalt søge uden for hjemmet, hvis man ville more sig, og underholdningsaftenerne med efterfølgende bal på Jernbanekroen, Røde Vejmølle Kro og Turistpavillonen (populært kaldet »Turisten«, opført i 1910 i den nuværende Glostrup Bypark) var godt besøgt. Smukke balbluser kunne damerne købe i systuen, Kirkebjerg Allé 1, for 2,25 kroner stykket.

Jævnligt opførtes revyer med lokalstof, enten af rejsende teaterselskaber eller stedlige amatører. Det hændte, at arrangørerne annoncerede efter sange og sketches. Forfatterne ville ikke modtage honorar, men de skulle nok få en fribillet!

I december 1920 opførte Otto Petersens Selskab en Glostrup-Revye i »Turisten«. Det blev kun til en enkelt opførelse, idet en lokal slagter prompte anlagde sag mod teaterdirektøren, der åbenbart var gået hans slagterære for nær. Om der blev en egentlig retssag ud af det, og hvad resultatet i så fald blev, indeholdt Folkebladet intet om.

Fra Glostrupegnen var afstanden til de københavnske teatre overkommelig, men alligevel havde de rejsende teaterselskaber en betydelig kulturopgave at løse. Utvivlsomt var det et velgørende pust fra den store teaterverden, når man i »Turisten« kunne se selveste »Elverhøj« gå over scenen, som man kunne engang i 1920.

Det hvide lærred

De levende billeder var begyndt deres sejrsgang, og længe spillede Taastrup Biograf en eller to gange om ugen i Afholdshjemmet på Stationsvej eller på Jernbanekroen. I 1916 fik Glostrup sin egen biograf, og det var naturligvis en begivenhed af rang. Den var opført af den 37-årige murermester Anton Nielsen, som selv ledede den daglige drift. Biografen, der lå på hjørnet af Hovedvejen og Heggelunds Allé og kunne rumme cirka 200 personer, havde premiere den 16. september 1916 med forestillingen »Barnet fra Paris«.

De første år bragte Glostrup Biograftheater hver uge store annon-

Biografdirektør Anton Nielsen er her fotografet ved indgangen til sit teater sammen med sin hustru og datteren Else samt en kvindelig bekendt.

Glostrup Biograftheater.

Program for Ugen den 11.—14. Januar.

Syndens Datter

eller Pigen fra Baggaarden.

Et Nutidsskuespil i levende Billeder. — 4 Akter. — 70 Afd.

Hovedrollerne udføres med stor Dygtighed af

Fru Signe Blom, Hr. Olaf Fønss og Hr. Johannes Ring.

Nordisk Films Co. har ogsaa paa denne Film sat sit Præg af Fantasi, Virkelighedssans og kunstnerisk Sikkerhed.

Overalt i Verden, hvor denne Film naar frem, vil Tilskuere Tusindtal med bankende Hjerter og i ivrig Spænding følge Lappeskomagerens Plejedatter paa hendes skæbnesvangre Vej op gennem Herregaardens gyldne Sale og derfra ned i Tilværelsens Sump.

Stort komisk Ekstranummer:

Brylluppet maa udsættes eller Besværlig Kærlighed.

Et amerikansk Lystspil med amerikansk Humor i. — Af The Vitagraph Co.

Forestilling Torsdag, Fredag og Lørdag Kl. 7 og 8¹/₂.

Søndag Kl. 4, 5¹/₂, 7 og 8¹/₂.

Bemærk Billetpriiserne:

Reserveret Plads 50 + 10 Øre i Skat = 60 Øre.

1. — 35 + 10 — — — 45 —

2. — 25 + 5 — — — 30 —

Alle Pladser 2 Børn for 1 Voksen.

Bemærk: For at undgaa Forstyrrelse aabnes kun til Salen i Pauserne. Biletter til reserveret Plads kan forudbestilles. Tilf. 98.

Nyt Program hver Uge.

Biografannonce 11.1.1917. Et så fristende program måtte da kunne lokke husarerne ind!

Forfatteren Chr. Engelstoft, der priste Glostrup i høje toner.

cer i Folkebladet, og Anton Nielsen viste sig — som vi senere skal se — at være en mand med sprudlende initiativ.

I dagene 27.–30. september 1917 spillede biografen »Barnet fra Opfostringshuset« med Ingeborg Bruun-Bertelsen og Olaf Fønss i hovedrollerne. Efter filmen optrådte den unge skuespillerinde personligt i biografen. Folkebladet skrev, at det var første gang, noget sådant fandt sted her i landet.

Det viste sig at være en god idé, Anton Nielsen havde fået. I den kommende tid optrådte andre kendte folk efter filmene.

En hyldest til Glostrup

I dagene 30. november–2. december 1917 spillede biografen »Den store Drøm« med to af stumfilmens største stjerner, Asta Nielsen og Valdemar Psilander. Efter forestillingen læste den ret kendte forfatter Chr. Engelstoft op af egne værker.

Folkebladet gengav en artikel, som Engelstoft i denne anledning havde skrevet i Københavns Amts Folkeblad, og hvori han erklærede Glostrup sin kærlighed. Som dattersøn af sognepræst C. F. Stub havde Engelstoft ofte tilbragt sin barndoms ferier i Glostrup præstegård. Det hed blandt andet i artiklen, der henvendte sig til Glostrup som til en elsket pige:

Du og dine Marker og Veje og den gamle Præstegaard og Haven og Vænget, det var for mig Landet, det rigtige Land, hvor der var Solskin, og alle Dage var lyse og lange og fulde af Glæde. Ude i Dig var der højere til Himlen og videre Horisonter end alle andre Steder. Der var ingen snævre Gader. Man boede ikke på tredje Sal og var spærret inde hele Dagen. Jeg i alt Fald havde hele Præstegaarden og Haven og mange Tønder Land god sjællandsk Jord til fri Afbenyttelse.

Den gamle Brygger paa Bryggeriet var jeg naturligtvis bange for, og man mødte ham jo tidt, naar man vandede Kreaturerne ved Truget omme bag Bryggeriet. Men hans Søn Axel, der var ældre end jeg og klogere end alle andre Drengene i Verden, var min Ven.

Da Chr. Engelstoft i 1917 læste op i biografen, var det hans ven Axel Hansen, der var direktør for bryggeriet. Han var en af landets kendteste automobilpionerer, men kunne også komme galt af sted med sit køretøj, som da han den 24. februar 1916 påkørte en hestevogn med det resultat, at hesten måtte slås ned. Axel Hansen blev idømt en bøde på 50 kroner og skulle desuden betale 1.275 kroner i erstatning for hesten samt sagens omkostninger. Herom kunne man læse i Folkebladet.

Bryggeridirektørens lidenskab for biler mødte ingen forståelse hos sognerådet, der som tidligere berørt betragtede disse firhulede uhyrer med afsky. Da Axel Hansen således i 1916 søgte Glostrup sogneråd om tilladelse til i egenskab af vurderingsformand i Amager skyldkreds at køre med bil på de kommunale biveje, blev svaret et klart og tydeligt nej.

Nå, det var et langt sidespring. Vi giver igen ordet til Chr. Engelstoft for en afsluttende bemærkning:

Bryggeridirektør Axel Hansen med familie er ude at køre i en af de veteranbiler, den kendte autopioner anskaffede. Billedet er fra 1903.

Der var ingen Steder i Verden rigtig værd at være uden i Glostrup. Jeg betakkede mig for at holde Sommerferie i Odense hos min anden Bedstefader, der var Biskop dér... Og nu kommer jeg altsaa ned for at optræde i det allernyeste i Glostrup, Glostrup-Theater med levende Billeder, hvor Asta Nielsen og Psilander optræder tiende og jeg talende.

På vej mod talefilmen

»Hvad er en Tegnefilm?« spurgte Folkebladet den 16. januar 1919. »Næppe ret mange véd, hvad en Tegnefilm er. Man vil i denne Uge faa Lejlighed til at gøre sig bekendt hermed, idet der paa Programmet er en komisk Tegnefilm: Buster Browns Detektiv-Roman«. Den skulle være utrolig grinagtig.

Anton Nielsens æra som biografdirektør blev ret kort. Efter en gennemgribende ombygning genåbnede biografen den 15. juli 1921, nu under Emil Langebeks ledelse. Åbningsforestillingen var den danske film »Gudernes Yndling«. Måske har den nye direktør håbet, at dette prædikat ville komme til at passe på ham selv.

Torsdag den 6. november 1930 kom talefilmen til Glostrup. Biografen var stuvende fuld, og publikum gjorde store øjne. Åbningsforestillingen var »Den syngende Nar« med Al Jolson og Sonny Boy. »Sangen og Musikken lød godt«, skrev Folkebladets anmelder, »og Talen var nogenlunde forståelig. Enkelte Tilhørere, der var engelskkyndige, hævdede, at de forstod hvert Ord. Dette er dog vistnok noget overdrevet. Men til alt Held viste der sig af og til paa Lærredet en dansk Sætning, og det var tilstrækkeligt til, at alle uden Vanskelighed kunde følge med i Stykket«.

Bedre justits ønskelig

De biografdirektører, der fulgte efter Anton Nielsen, tilhørte dynastiet Langebek. Fra venstre: Emil Langebek, hans søn Poul E. Langebek og dennes hustru Edith.

En vis primitiv hygge besjælede den gamle biograf. Med årene blev den alt for lille, og det var ingen hemmelighed, at der ofte var nogen uro på tilskuerpladserne. Da bevillingen i 1947 skulle fornyes, gjorde Glostrup sogneråd sin anbefaling betinget af, at der blev skaffet lødigere film og holdt bedre justits! Vendsyssel Tidendes husdigter bragte en versificeret kommentar.

* Højnelse af Kulturen i Glostrup

Glostrup Sogneraad har tiltraadt, at Direktør Langebek faar Bevilling til Glostrup Bio i endnu fem Aar, hvis han vil sørge for bedre Film og holde Justits blandt Publikum.

I Glostrup Sogneraad en kilden Sag har været til Debat i sidste Møde, Hr. Langebek man nødigt vilde støde, omend han ikke glimrer i sit Fag. Han Sogne.s Biograf saaledes driver, at man i Haaret sig fortvivlet river.

Nu prøver man igen i nogle Aar, Bevilling fik han for en Periode, de Film, han har, er ikke særlig gode, det værste Bras bestandig Glostrup faar. En bedre Standard Sogneraadet kræver, hvorved i Glostrup man Niveauet hæver.

Det ringerte er ikke det, der sker paa Lærredet, omend det p.ner mange, men der er Folk, der ligefrem er bange, det aldrig kan beregnes, hvad der sker. Der hyppigt er Spektakel og Ballade, og mange Hatte bliver trykket flade.

Det synes, Sogneraadet er for gult, lidt Disciplin Hr. Langebek maa holde, han selv skal spille her en Hovedrolle, et Oprør bedst i Starten blive kvalt. Wild-west paa Filmen vil man tolerere, Slagsmaal i Salen taales ikke mere. — ib.

På dette tidspunkt stod den gamle biograf imidlertid for fald. Emil Langebek var afgået ved døden i 1941, og det blev derfor hans søn Poul E. Langebek, der i 1946–48 opførte den nuværende biograf på hjørnet af Hovedvejen og Bryggergårdsvej. Efter Poul E. Langebeks død i 1951 videreførte enken, fru Edith Langebek, i mange år biografen, der siden 1982 tilhører Glostrup kommune.

Idrætsliv i gamle dage

Hvor frodigt var idrætslivet, dengang Folkebladet trådte sine barne-sko? Nogen større del af spaltepladsen blev ikke beslaglagt af sportsre-ferater, men noget skete der dog på banerne.

I hovedbyen Glostrup havde der været et par tilløb til småklubber, men det var først, da Glostrup Idræts Club blev grundlagt i 1918, at der kom rigtig gang i sagerne.

I den langt mindre Brøndbyernes kommune stiftedes i 1909 en gymnastikforening, som også dækkede Avedøre, og som uden at blinke investerede 12 kroner i en fodbold. Klubben bar det profetiske navn »Fremad«, og det tør siges, at det med tiden kom til at gå den vej; for den lille klub var den spæde spire til Brøndbyernes Idrætsforening, der nu – 77 år senere – har nået den helt store berømmelse.

Men hvordan lå det med forboldinteressen i de lidt fjerne tider, vi nu beskæftiger os med? Ja, vi kan jo læse et indlæg fra den 3. oktober 1918, der lyder:

Glostrup Idrætsklub, som blev Vinder i Østkredsen i S.B.U. Turnering, spillede i Søndags mod Vinderen i Centralkredsen, som var Stenlille. Kampen spillede i Roskilde. Til Skam for Glostrup tjener, at 5 af deres bedste Spillere udeblev; – af hvad Grund – ja, Grunden er efter paalidelig Kilde den, at en var paa Jagt, en sov til Middag, en anden var bange for at blive vaad. Men jeg synes, at til en Kamp, hvor det gælder saa meget, skulde de ærede Spillere møde. Resultatet blev, at Glostrup, som spillede med 7 Mand, tabte med 7-1.

Den 25. september 1919 skrev formanden for Glostrup Idræts Club, Axel Willumsen, blandt andet følgende i Folkebladet:

Vi har i Sommerens Løb spillet en Del Kampe, som ikke har været særlig vellykkede, og Grunden dertil er, at til Kampene møder der kun 7-8 Mand. Der bliver tilsagt 11 Mand, som lover at komme, men naar Tiden er inde til, at vi skal spille, møder der som sagt sjældent mere end 7-8 Mand.

Og den 16. december 1920 skrev et medlem af Glostrup Idræts Club blandt andet følgende ironiske linier:

Jeg havde Fornøjelsen at se Glostrups Seniorhold – sammensat af 5 Mand i Tricot og 5-6 Mand i Jakke og Kravetøj – spille en Kamp mod Taastrup.

Der var dog også lyspunkter. Ved et fodboldstævne for juniorer den 24. juli 1921 blev Glostrupholdet hele to gange erklæret for sejrherre. Den første kamp var let vundet, idet modstanderholdet fra Viby ikke var mødt. Med Lyngby måtte man derimod kæmpe på banen – og

vandt 4-1. Efter stævnet traktede repræsentant Simonsen de sejrige Glostrupspillere med et glas portvin. Se, det var noget!

Udviklingen på Glostrupegnen har som bekendt været voldsom, også hvad idrætslivet angår. Sammenligner man de modfaldne læserbreve, vi har citeret, med Folkebladets omtale den 30. oktober 1985 af Brøndbyernes Idrætsforenings danmarksmesterskab på fodboldbanen, er yderligere kommentarer overflødige.

Kampen mod Glostrup Avis

I begyndelsen af året 1918 syntes Folkebladets position så grundfæstet, at bogtrykker Marius Julius Hansen havde al mulig grund til at være tilfreds med sin hidtidige indsats som bladudgiver. Annoncestoffet var blevet så omfattende, som det overhovedet kunne være, hvis bladet også skulle have mulighed for at bringe en smule redaktionel tekst. I det nummer, der udkom den 7. februar 1918, var der således kun blevet plads til et lille afsnit af føljetonen »Klovnen« samt otte beskedne notitser.

Denne dato – den 7. februar 1918 – blev en historisk dag for Folkebladet. For netop denne dag dukkede en konkurrent op.

Det nye blad hed Glostrup Avis. Initiativtageren var biografdirektør Anton Nielsen, der foruden at forestå driften af sit teater drev en ret omfattende handel med ejendomme. Således forestod han udstykningen af de såkaldte Søndervang-grunde ved Turistanlægget – byggegrunde på 2.000–3.000 kvadratalen, der kunne erhverves for 25–35 øre pr. kvadratalen. Han lejede også en støvsuger ud for 1 krone og 50 øre i timen *med* betjening og 75 øre *uden* betjening (minimum henholdsvis 5 kroner og 2 kroner). Og nu havde han altså fundet et nyt virkefelt.

Udgiver af Glostrup Avis var et konsortium med Anton Nielsen som talsmand. Redaktøren hed Rud. Dam, og trykningen skete i K. K. Bierrings Bogtrykkeri i København. Bladet var kun på 4 sider i nogenlunde samme format som Folkebladet.

I starten blev det nye blad kun udsendt til en del af Folkebladets læserkreds, nemlig i oplandet, men allerede fra den 28. februar udgik bladet også i Glostrup by, hvorved oplaget kom op på 1.700 eksemplarer.

For Folkebladet havde denne ændring den økonomiske følge, at det mistede biografens store annoncer, som alle læserne jo fra nu af kunne studere i Glostrup Avis.

Ugen i forvejen havde Folkebladet nok irriteret biografdirektøren en smule ved at optage et læserbrev fra den socialdemokratiske ungdomsforening, der angreb Glostrup Avis for i en lille notits om et møde på Jernbanekroen at have bagvasket den socialdemokratiske ungdom. Optagelsen af dette indlæg kan måske have været medvirkende til, at Anton Nielsen omgående indstillede sin annoncering i Folkebladet.

Man snerrer ad hinanden

Allerede fra den 4. april udvidede Glostrup Avis sit format til cirka 34 × 51 cm, og samtidig fulgte det i Folkebladets spor ved at bringe første afsnit af en føljeton: »Af et uægte Barns Historie«.

Det ser ud til, at Glostrup Avis en kort tid er udsendt i et lidt større område end Folkebladet, men dette fulgte snart efter og udvidede sit oplag, så det svarede til konkurrentens. Der var dog en væsentlig forskel. Glostrup Avis kostede fra 1. april 1918 1 krone kvartalet, medens Folkebladet blev udsendt gratis. I sine bestræbelser for at få abonnenter forærede Glostrup Avis alle nye holdere to fribilletter til biografen!

Folkebladet, der havde langt flere annoncer end Glostrup Avis, kunne i disse måneder kun bringe ganske lidt tekst – modsat konkurrenten, der svømmede i spaltepads. Den 9. maj fik Folkebladet dog plads til en ganske lille notits, »En uheldig Avis«, der påpegede et par trykfejl hos konkurrenten, navnlig i en togplan. Og hermed slog den latente aversion mellem de to blade ud i lys lue.

Den 16. maj bragte Glostrup Avis under overskriften »En Vigtigpeter« et angreb på Marius Julius Hansen, der betegnedes som »Redaktør« (i gåseøjne) »af det herværende lille Papir, Glostrup og Omegns Folkeblad«. Man indrømmede trykfejlene, »som ethvert Fæ har Lov til at blive sur i Hovedet over«, men nogle linier længere nede skrev man:

Noget helt andet er det derimod, naar just »Redaktør« Mar. J. Hansen indlader sig paa at gøre sig lystig i den nævnte Anledning. Han skulde meget hellere tage sig lidt af sine fattige Sager end at blande sig ind i vore, og specielt skulde han snarest se at faa den saakaldte »Roman« ud af Bladet, som han stadig fornærmer beboerne i Glostrup og Omegn med.

Den 17. maj udsendte Folkebladet et ekstranummer, hvori man på lederplads ridsede polemikkens hidtidige forløb op og sluttede:

Dette har givet Anledning til en Artikel i »Glostrup Avis«, hvori det vrimler med smagfulde Udtryk som Vigtigpeter, Fæ, Dumhed m.m., og hvori man henviser Folkebladets Udgiver til at tage sig af sine egne »fattige Sager«. Vi agter selvfølgelig ikke at optage en Diskussion med det noble Blad, men skænker »Avisen« de kønne Sprogblomster. Kun ønsker vi at bemærke, at selv om det kun er »fattige Sager«, nærværende Blads Udgiver tager sig af, saa har de dog hidtil sat ham i Stand til at svare enhver sit, hvad enten det nu har været Haandværkere eller andre, og det gaar forhaabentlig ogsaa i Fremtiden, saa i den Retning kan Bladet vist godt spare sine Bekymringer.

På side 2 i ekstranummeret bragte Folkebladet yderligere denne notits:

En stadig uheldig Avis

»Glostrup Avis« har endnu ikke opdaget, at en ny Køreplan er traadt i Kraft, og bringer derfor atter i Gaar en Toglest, der ikke passer.

Som Følge deraf bliver der formodentlig atter i næste Nr. af »Avisen« en Spalte Grovheder til »Folkebladet«s Udgiver!!!

Det svirrer med skældsord

De tre udråbstegn viste sig at være fuldt berettigede; for nu løb polemikken helt løbsk. Glostrup Avis skrev:

Dumt Papir

Den lille mærkelige »Avis«, som udkommer her i Byen under Navnet »Folkebladet«, har udsendt et saakaldt »Ekstranummer« i Anledning af den Revselse, vi gav den i forrige Nr. for dens næsvise Indblanding i vore Sager.

Ekstranumret er af Størrelse som et almindeligt Stykke W.C. Papir. Bladet skal dog ikke oftere sætte sig i slige vanvittige Udgifter for vor Skyld – vi agter ikke at bringe det paa Fattiggaarden. Men derimod gentager vi endnu en Gang, at selv om det gerne maa more sig med at spytte efter os, saa maa det ikke vedblive at fornærme Glostrups intelligente Læserkreds ved at byde denne sin grufulde Roman, og som Bevis derpaa skal vi blot citere følgende fra Bladets »Ekstranummer«:

»Han ligger død – Holm – og hans Kone – han har slaaet hende ihjel først – saa har Vorherre slaaet ham ihjel, fordi han har været saa fæl, oh, den dejlige, søde Kone – hun er død, og han er død.«

En »Redaktør«, der kan fornærme sine Læsere ved saadant Galimathias, har unægtelig ikke Lov til at udgive en Avis, selv om den er saa lille og ussel som »Folkebladet for Glostrup og Omegn«.

Og så måtte Folkebladet i Ilden igen. Den 23. maj skrev bladet blandt andet:

»Avisen«s talentfulde Redaktør serverer naturligvis ogsaa i Dag en Række Smagfuldheder... Men at »Avisen« ikke kan finde andet at udsætte paa »Folkebladet« end vor Fortælling, som »Avisen« citerer et løsrevet Stykke af, forbauser os i Grunden; det er i hvert Fald et meget spinkelt Grundlag for de voldsomme Udfald, som Bladet har præsteret i de to sidste Numre... Naturligvis finder Biografdirektøren og hans velbegavede københavnske Redaktør, at de burde have Eneret til at udgive deres Avis – men alligevel... Hvilken Lovparagraf agter de mon at bringe i Anvendelse for at blive det besværlige »Folkeblad« kvit?

Man bemærker, at Folkebladet svarede Glostrup Avis *samme dag*. Den konkurrerende avis må altså være udkommet så tidligt på dagen, at Marius Julius Hansen lynhurtigt kunne nå at reagere, inden hans eget blad gik i trykken.

Folkebladet får undsætning

Det er let at forestille sig, med hvilken iver læserne har kastet sig over næste nummer af Glostrup Avis for at se, om der nu var blevet fyret yderligere op under kedelen, men de blev skuffede. Ikke et ord stod der om Folkebladet, der til gengæld samme dag bragte følgende indlæg:

Ærede Redaktør af Glostrup og Omegns Folkeblad! De bedes optage følgende: Jeg læser i Glostrup Avis, at Biografdirektør Nielsen lader til at ville have Eneret for sit Organ »Glostrup Avis«. Mon Hr. Nielsen egentlig tror, hans Blad er saa velkomment? Jeg var nemlig til Selskab forleden Aften, og der kom vi til at tale om den sjofle Skrivemaade, Hr. N. bruger over for vort kære Blad, »Folkebladet«. Hvis Hr. Nielsen tror, det er Maaden at samle Abonnenter paa, saa tager han meget fejl. Han skriver, at Folkebladet fornærmer Beboerne med sin Roman. Nej, tværtimod; det, man læser i »Glostrup Avis«, er nærmest hans Ejendomshandeler og Biografen og Støvsuger til Leje; er det noget for et nyt Blad? Hr. Nielsen skulde hellere have givet en Undskyldning for de Fejl, han har lavet, i Stedet for at skraale op om Hr. Hansens Sager. Vi ønsker vort Blad, »Glostrup og Omegns Folkeblad«, til Lykke i Kampen og haaber, at det maa vinde.

Flere Beboere i Glostrup

Som ved et trylleslag holdt pennefejden mellem de to blade nu op. Praktisk talt ingen spidse bemærkninger bortset fra, at Glostrup Avis i sin kampagne for at få abonnenter betegnede sig som egnens »eneste virkelige Avis«. Åbenbart var der sluttet våbenstilstand, men hvad der skete bag kulisserne, vidste man foreløbig ikke.

Bladene sluttet sammen

Torsdag den 26. september 1918 sprang bomben. Hvor meget der mand og mand imellem har været talt om sagen, kan vi i dag ikke vide, men for de ikke indviede har det nok været lidt af et chok, at de i begge blade kunne læse denne meddelelse:

Til Læserne.

**I Følge venskabelig Overenskomst vil *Glostrup Avis* fra
1. oktober d.A.**

blive sluttet sammen med *Glostrup og Omegns Folkeblad*.

**Bladet vil for Fremtiden udgaa under Navnet
Glostrup Avis,**

Glostrup og Omegns Folkeblad

og under redaktionelt Ansvar af Marius Hansen, Glostrup.

Bladets Kontor og Trykkeri bliver fra samme Dato

Jernbanevej 7, Glostrup.

Marius Hansen.

Rud. Dam.

Glostrup Avis meddelte, at det møde, hvorpå sammenslutningen var blevet aftalt, havde fundet sted hos direktør Anton Nielsen om tirsdagen, og at redaktør Rud. Dam indtil videre ville fortsætte som medarbejder.

Hvad aftalen mellem de to bladudgivere i virkeligheden gik ud på, vides ikke. Noget kan tyde på, at Marius Julius Hansen har måttet købe konkurrenten ud.

Folkebladet i mellemkrigsårene

Torsdag den 3. oktober 1918 udsendte det fusionerede blad sit første nummer. I betragtning af, at Marius Julius Hansen fortsatte som redaktør, og at bladet udgik fra Glostrup Bogtrykkeri, kan det virke lidt forbavsende, at »Glostrup Avis« stod med langt større bogstaver end »Glostrup og Omegns Folkeblad«. Dette blev dog hurtigt ændret, og »avisen« blev forvist til en parentes nedenunder.

Redaktionen håbede, hed det, at bladet i sin nye skikkelse måtte møde lige så megen velvilje, som de to blade hver for sig havde kunnet glæde sig ved. Der blev dog dryppet malurt i bægeret ved en forhøjelse af annonceprisen, men for de erhvervsdrivende, der havde annonceret i begge blade, blev det jo alligevel billigere. Bladet ville komme gratis til alle husstande.

Bogtrykker Marius Julius Hansens bekymringer var dog ikke helt bortvejrede. Godt en måned efter ankede han i en velskrevet artikel over en portoforhøjelse, der medførte, at Folkebladet som andre ugeblade fik en forhøjelse på 100 %, medens dagbladene kun fik 20 %. »Der er dog ikke megen Mening i en saa urimelig Forhøjelse«, skrev han, »til Fordel for de økonomisk set bedre funderede Dagblade«.

Det var ikke sidste gang, en portoforhøjelse satte udgiveren grå hår i hovedet. En ny forhøjelse i begyndelsen af 1921, der bibeholdt forskelsbehandlingen af dag- og ugeblade, fik ham til i en lang artikel at skrive: »De lokale Ugeblade har længe været en Torn i Øjet paa Dagbladene, og nu har man altsaa fundet Tiden belejlig til ved Statsmagtens Hjælp at rette et Slag mod de ubehagelige Konkurrenter«. Også senere vendte Folkebladet gang på gang tilbage til dette spørgsmål.

En ny konkurrent

I 1923 fik Folkebladet en ny konkurrent at slås med. Det var Glostrup Folketidende, hvis første nummer forelå den 5. oktober.

Folkebladet gik straks til angreb med en artikel, hvori det blandt andet hed:

Efter de udsendte Cirkulærer at dømme, hvor det vrimlede med inden- og udenlandske Medarbejdere, havde man Grund til at vente noget særlig ekstra. Og saa er Resultatet blevet endog meget tarveligt; det nye Blad indeholder intet af lokal Interesse.

Helt fornøjeligt virker det at læse, at Bladet raader over gode og originale Reklameideer. Det gaar aabenbart her som med Manden, der pralede med sit gode Hjerte, men forsigtigt føjede til, at han forstod at skjule det. Thi Bladet indeholder ikke en eneste original Annonceidé, og paa de udsendte Cirkulærer var kun benyttet Annonceudklip fra vort Blad! – Vi takker for Anerkendelsen!

Folkebladet, der netop på denne tid var begyndt at bringe fotografier af ganske god kvalitet, stod ikke dårligt rustet til den kamp, der nu måtte komme.

Det nye blad tog den 19. oktober til genmæle i en artikel med næb og

Glostrup og Omegns Folkeblad.

GLOSTRUP AVIS.

Nr. 41.

Torsdag den 3. Oktober.

1918.

Dags Dato er Prisen
paa Spædekælve
forhøjet fra 1,50 til 1,70 pr. kg.

Selvådede Kreaturer opkøbes.

Svend Bruun,
Vridløsefille Telef. Taastrup 82.

Aktieselskabet

De københavnske Forstæders Bank
i Glostrup.

Kontortid 9 10 og 11 4 Eftm., Lørdag tillige 6 8 Aften.
Indskud modtages til Forrentning.
Lån og Kassekrediter sødes. Væxler afskortes.

Strandgrunde

med henrivende Udsigt, ved Køge Dingt ved Jægerkroen, udstykkes i Parceller fra 2,00 til 10,00 Kv.-Al., sælges til 50 Ore pr. Kv.-Al. med direkte Strandret. Udbetaling 100 Kr. Alle nærmere Oplysninger læns hos

Kroeger Cort Petersen,
Jægerkroen,
Telef. Taastrup 25.

S. L. Sørensen,
Rosengårdsvej 2, Cøbenhavn,
Telef. Valby 110.

Glostrup Villakvarter.

Villagrunde beliggende mellem Glostrupgaard og Sofiehus, fra Minutters Gang fra Station, nord for Landevejen, sælges paa favorable Vilkaar til Priser fra 50 75 Ore pr. Kv.-Al. Areal til Veje er udlagt gratis. Offentlige og private Veje beskærer Arealet, med let Adgang til Kloak, Vand, Gas og Elektricitet. Henvendelse til Glostrupgaard, Telefon Glostrup 200, eller Dansk Ejendoms-Anvisningskontor, Reventlovsgade 18, København. Telefon 9400, 10 3.

Ludv. Lorentzen.

Vald. Havn.

Malermester.

Jernbanevej 1. - - Telefon 98. - - Glostrup.

1ste Klasses Malerarbejde. 1ste Klasses Materialer.
Ingen Varemangel. - - Surrogater benyttes ikke.

Fabriken Diana

- Sydvestvej - Glostrup - Telefon 56 -

ønsker Offertter paa alle udførelsestilbudte Grøntsager til Finland samt Celleritoppe, Kaaletokke, Rabarberblade etc.

Kirkebjerggaards Villagrunde

ved anlagt Vej med Kloak sælges for 85-100 Ore pr. □ Al. Udbetaling 10 pCt. af Købesummen og Restbeløbet aldages i 10 Aar, ved kontant Betaling godtgøres 10 pCt.

Telefon 37.

M. P. Knudsen.

Sagfører P. Knudsen,
Vesterbrogade 3
(Panoptikonbygningen)
Telefon 3722.

HUSK!

Onsdag den 9de
Kl. 8 Aften pr.
taler

Mr. Kaptain Hansen
paa (Glostrup Jernbanehotel)

Adgang gratis.

Kirketalebog benyttes.

Glostrup Avis. Glostrup og Omegns Folkeblad.

Naar nærværende Blad hermed fremgaaer som et Resultat af en Sammenslutning af Glostrup Avis og Glostrup og Omegns Folkeblad, er det vort Haab, at Bladet i sin ny Skikkelse maa møde lige saa megen Velvilje fra Læsernes Side, som de to Blade hver for sig hidtil har kunnet glæde sig ved.

Sammenslutningen er kommen i Stand ved en forstaaende Imødekommenhed fra begge Sider, idet vi har ment, at et Blad bedre løser den Opgave, der stilles til det, end to Blade kan gøre det. Og i en By som Glostrup er der mange Opgaver for et lokalt Organ. Ikke alene som Annonceblad, men som et Organ, hvor enhver, der har noget paa Hjerte, der har Interesse for Glostrups Udvikling, kan faa Ord.

Der kunde maaske hertil bemærkes, at vi har Blade nok, men det er en Kendsgerning, at Dagblade i al Almindelighed ikke kan interessere sig særligt for en By som Glostrup. Vi maa derfor have et virkelig lokalt Blad, og det er det, vort Blad ønsker at blive. I disse vore Bestræbelser haaber vi at møde Sympati fra vore Læseres Side.

Bladet vil i Fremtiden udkomme en Gang ugentlig. Som Annonceblad bliver Bladet uden Sammenligning det fordelagtigste, idet det kommer i alle Hjem. Vi mener derfor at møde Forstaa-

else fra vore Annoncerers Side, naar vi har set os nødsaget til at forhøje Annoncepriserne lidt. Priserne er paa alle Arter af Bladmateriale steget 4 a 500 pCt. siden Krigens Begyndelse; vi har derfor set os nødsaget til at fastsætte Prisen til 20 Ore pr. Linie første Gang og 15 Ore de øvrige Gange. Men trods denne Forhøjelse vil vi alligevel være billigere end de fleste Dagblade.

Bladet vil fremtidig udkomme Torsdag Morgen. Annoncer bedes derfor saavidt muligt indleveret Tirsdag og Onsdag Onsdag Formiddag.

Frit Ordskifte.

Vi har modtaget følgende:

Glostrup Idrætsklub, som blev Vinder i Østkredsen i S. B. U. Turnering, spillede i Søndags mod Vinderen i Centralkredsen, som var Stenille. Kampen spillede i Roskilde. Til Skam for Glostrup tjener, at 5 af deres bedste Spillere udeblev: - af hvad Grund ja, Grunden er eller paalidelig Kilde den, at en var paa Jagt, en sov til Middag, en anden var bange for at blive snad. Men jeg synes, at til en Kamp, hvor det gælder saa meget, skulde de ærede Spillere møde Resultatet blev, at Glostrup, som spillede med 7 Mand, tabte med 7-1.

Med Tak for Optagelsen.
En Sportsmand.

„Den personlige Friheds Værn“.

I nær Fremtid vil der blive startet en lokal Afdeling af denne Forening. Spørgsmaalet har sin store Interesse, saa der kan sikkert ikke være Tvivl om, at mange vil slutte sig til Tanken. Fra andre Byer, hvor Afdelinger er startet, har man haft Lejlighed til at se, at det er et Spørgsmaal, der interesserer. Den Tid kan snart komme, da Spørgsmaalet skal behandles af Lovgivningsmagten. Modstanderne har en Organisation, der sikkert vil for- man at gøre sig gældende. Skal Spørgsmaalet da ikke løses ud fra en ensidig Belysning, vil det sikkert i højeste Grad være paa sin Plads, om Vener af den personlige Friheds Værn staaer samlede og søger at gøre sig gældende i den Udstrækning, en fast Organisation har Krav paa.

Dame- og Børne- konfektion

i et stort og smagfuldt Udvalg er nu paa Lager og sælges til Fabrikernes bestemte Priser.

250 Stk. Nederdele

i moderne Stoffer og Paconer tilbydes fra Kr. 8,85. *Egteblaa Serges Nederdele fra 15,50*

550 mtr.

prima Kostumestoffer

(1/2 brede)

i smukke melerede Farver sælges i 3 Serier.

Serie 1	Serie 2	Serie 3
9,50	11,50	13,50

pr. mtr.

200 mtr. svære jyske Kjolestoffer (1/2 brede) til Vinterkjoler sælges for 6,80 pr. mtr.

Eleg. Damehatte

fine og billige i

Crome & Goldschmidts
Fabrikers Udsalg

ved
Johan A. Knudsen.

En forbedret Toggang.

Den ny Køreplan.

Siden de store Indskrænkninger i Toggangen traadte i Kraft har Forbindelsen med København været alt andet end tilfredsstillende. Ivar var det yderst ubehageligt, at der intet Tog var til København om Eftermiddagen mellem 2,49 og 6,35. Mange Mennesker havde vanskeligt ved at komme saa tidligt ind som 2,49 og 6,35 var saa sent, at man ikke kunde faa udrettet noget. For Tøstergængere stillede det sig aldeles forsvaret, da man sjældent kunde naa at komme i rette Tid naar man tog ind med 6,35 med sine bekendte Pansinkelter. Dertil kom, at sidste Tog 10,10 i mange Tilfælde ikke kunde naas, uden at man maatte gaa fra sidste Akt eller mere. For at faa ændret disse uheldige Forhold har der fra forskellig Side været rettet Henvendelse til Statsbanedirektøren. Indtil nu har Resultatet nærmest været lig Nul. Nu foreligger der imidlertid et Svar paa en Henvendelse fra Læge Glente. Efter dette vil der fra 1. Oktober algaat et Tog fra Glostrup til København 4.30 Eft. Alene dette er en meget betydelig Forbedring. Endvidere vil Aften-

Det første nummer af Folkebladet efter sammenslutningen med Glostrup Avis

Announce i Folkebladet 21.7.1927. Bemærk, at en rigtig dreng altid burde have hue på, ligesom en respektabel herre selvfølgelig bar hat.

Drengetøj

Vaskebluser
2,75 - 3,00 - 3,35

Benklæder
2,25 - 2,35 - 2,50

Sportsskjorter
2,75 - 3,00 - 3,25

Sportsstrømper **Huer**
2,00 - 2,75 - 3,00 - 3,25 1,85.

Alt i Drengetøj faar De bedst og billigst i

Beklædningsmagasinet

Telf. 120. v/ **Blografen.** Telf. 120.

Købmand Carl Gunst, en af Folkebladets mest trofaste annoncører gennem mange år.

klør. Uforsigtigt havde Folkebladet den 4. oktober bragt en annonce fra en udenbys boende mand, der dementerede »vilde Rygter« om, at han skulle have smittet en dame med kønssygdom. I vore dage er vi som bekendt bestemt ikke sarte på det seksuelle område, men dengang var en annonce af dette indhold netop vand på konkurrentens mølle. De undrende glostrupper kunne blandt meget andet læse følgende:

Det er sikkert haabløst at belære »Folkebladet« om, hvorledes man fremstiller en virkelig læseværdig Avis.

Det behøver »Folkebladet« heller ikke at beflicte sig paa, da »Glostrup Folketidende« nok skal løse denne Opgave til Gavn for Glostrup.

Derimod maa vi, »Folkebladet«s Annoncegridskhed in mente, i Sømmelighedens og Moralens Navn belære Udgiveren Hr. Hansen om, at »Annoncer« af sligt skandaløst Indhold, som under Overskriften »Rygte« fandtes i »Folkebladet« for Torsdag den 4. Oktober, er af en saa utilladelig Karakter, at ethvert dannet Menneske, der læser sligt, maa oprøres.

Vi ser os ikke i Stand til at citere »Annoncen«s Indhold, da dette simpelthen ikke kan gengives i et ordentligt Blad... »Annoncen« er af en saadan Art, at Bladets Annoncerende ufravigelig maa væmmes ved at staa Side om Side med den Slags Afskyeligheder, som kun hører hjemme i Sladderens mørkeste Kroge og ikke i Avisernes Spalter.

Der er vist næppe nogen Tvivl om, at der vil gaa Svind i »Folkebladet«s Annoncemængder, med andre Ord det eneste positive Stof i Bladet, der jo i

Det første af de fem numre, Glostrup
Folketidende nåede at udsende, inden
bladet forsvandt fra jordens overflade.

En lille god Cigar
er
„Experto“
15 Øre pr. Stk.
Carl Møller

Glostrup Folketidende

Frits Jernberg
Skreddermester
Christiansvej 41 - Glostrup
Tidende løbet 7-9 Aften
Afbetaling
Læs Indrømmen
Forsikring, Købetid
Sølvgade 98
Tel. Børn 1897

Nr. 1.

Fredag den 5. Oktober 1923.

I. Aarg.

**Glostrup
Guldmedeforretning.**
Stationsvej 20.
Tel. 214. Stationsvej 20. Tel. 214.
Stort Udvalg & anerkendt billig
Reparationer, Fingerringe,
Forsættelse, Gravering,
omarbejde.
Pincenez & Brillier
Kvalitet og billige Lagerførte
enestående billig
Alle Slags Glas sættes.
For god Tilpasning garanteres
Glostrup Guldmedeforretning
optiske Atterling.

De bedste og billigste
Shagpiber
1000 Stk.
P. M. Hansen,
Glostrup Væj og Cigarforretning
Tel. 182
**Anlægsgartner
P. J. Leidersdorff**
har stadig stort Udvalg
af alle Slags træer
og Buske fra de bedste
og mest velrenom-
erede Planeskoler.
Rasmus Østensvej 51.
Tel. Børn 1897

Denne Plads
vil være forbeholdt
Valby Koloniallager
Valby Langgade 73.
der herigennem vil
bekendtgøre sine Varepriser
Løbetid er følgende
3 Minutters Gang fra Valby
Station.

SIGFRED HANSEN,
Roskildevej 41.
Leverandør til Vareloteriet.

**Største Udvalg i uldne Kjøletøjer
ensfarvet, stribet og ternet.**

Uld dobbeltbreddet Kjøleserges	småe Farver	2.25 pr. Meter
Uld	Oldnato	3.90
Dobbeltbreddet Kjøletøj garanteret	Uld	2.75
Skotskfarvet Kjøletøj til Børnekjøler		2.30 1.98
Kontantul dobbeltbreddet		3.65
Uldstøf 150 cm. bredt meget svært		9.25
Tæt blød og svært	Uld Kjøleserges smukke Farver	4.75

Største Udvalg i moderne stribede Kjølestoffer

Uld Kjøletøj med Pruttestribe 4.50 pr. Meter

**Sengeudstyr — Gardiner
Handsker — Strømper**

Uld Hjemme Golfjakke 8.75

Golftrøjer til Voksne og Børn.

Tel. 201. **Sigfred Hansen.** Tel. 201

Leverandør til Vareloteriet.

Enhver Husmoder

der i egen Interesse købe sine Varer i
Kød- og Flæskecentralen,
Roskildevej 59,

fordi

man der faar den bedste

Kvalitet i Forhold til Prisen.

Kød- og Flæskecentralen
er

billigst.

NB. I nær Fremtid aabnes en Afdeling med
Viktualier, Røget og Charcuterivarer
egen Tilvirkning.

I nogle af de utallige annoncer, købmand
Carl Gunst indrykkede i Folkebladet,
kunne man se hans statelige butik på
hjørnet af Stationsvej og Nyvej. Denne
annonce er fra 8/12 1927.

Glostrup-Bazaren
(ved Biografen)
Stort Udvalg i
Galanteri
Lædervarer
og Legetøj.
Glas og Porcelain.
Alltid sidste Nyheder.
Billigste Priser.

Axel Larsen
Malermester
Vinkelvej 10
Telf. 56

Renol!
Christian Jensen,
Telf. 12, beskæftiget. Telf. 12

Sandhedens Navn egentlig ikke kan benævnes som Blad, men nærmere maa
karakteriseres som en sammenfoldet Annonceplakat.

Til Julen anbefales:

Fin Rødvin	2,50	An on Bergs Marzipanmæsse
Chateau Leoville	2,85	—
Fin gl. Madeira	3,85—4,25	Pine Kvaliteter
Fin gl. Portvin	2,85—3,50	
Hvid Portvin	4,50—5,00	Hirschsprungs Cigarere:
Sherry	3,00	Venezianna
Cacao Likør	3,85	Pogram
		Corona m. m.
		P. Wulff: Flora Danica m. m.
Aastaa Bergs lydløse Chokolader	i Eske 2,25—4,50—5,50.	Alt i fine
Richardts Chokolade	2,00—3,00	Conserves og Delicatesser
Ovenrækk Chokolade		

**Alt sælger
Carl Gunst.**

Stationsvej 15 - Roskildevej 56.
Telefon 47 - 193.

Varerne bringes omg. overalt.

Og bladet sluttede med at skrive noget om »den skadelige Indflydelse,
Annoncelæsning af den Art kan faa paa Børn«.

Bogtrykker Marius Julius Hansen, der utvivlsomt har ærgret sig
gul og grøn over, at han ikke havde bremset annoncen om den
smittede dame, indskrænkede sig til den 25. oktober at svare, at det
nye blads tone udelukkede enhver fremtidig diskussion. Fremtidig
ville konkurrenten blive ignoreret.

Det var let nok at overholde dette løfte. Glostrup Folketidende
nåede nemlig kun at udsende i alt fem numre, det sidste den 28.
november. Det lettelsens suk, bogtrykker Hansen udstødte, er kom-
met fra hjertet.

Krøllede bogstaver og kålrabi

Viggo Stuckenberg var en af de lyrikere, Folkebladet bragte digte af. Stuckenberg stammede i øvrigt selv fra egnen, idet han blev født i en embedsbolig på Sængslet den 17. september 1863. Han døde i 1905. Udsnit af tegning af N.V.Dorph 1899.

Fra den 1. november 1923 kom Folkebladet takket være en nyanskaffet trykmaskine i større format end hidtil. Dette var ikke tænkt som et led i konkurrencen med Glostrup Folketidende, idet maskinen var bestilt længe før. Pudsigt nok begyndte bladet omtrent samtidig at trykke noget af stoffet med »krøllede bogstaver« (fraktur), så man kunne føle sig hensat til forrige århundrede.

Mindst lige så ejendommeligt virkede det, at Folkebladet i årevis udkom i skiftende formater, for eksempel den ene uge cirka 38 × 53 centimeter, den følgende uge cirka 46 × 64 cm og så fremdeles i én planløs forvirring. Det må have været den varierende annoncemængde, der nødvendiggjorde denne vaklen i størrelsen. Der skulle gå mange år, inden Folkebladet konsekvent holdt sig til samme format.

Oplaget var nu oppe på godt 2.100 eksemplarer.

I disse år bragte Folkebladet en mængde kulturelt stof, således digte af Viggo Stuckenberg, Otto Gelsted og mange andre, undertiden to digte i samme nummer. Julenummeret 1923 bragte på forsiden et digt af Holger Drachmann (der desværre blev stavet »Drackmann«).

En overvældende mængde stof fra udlandet kunne Folkebladet også finde plads til i denne tid: om udgravninger i Egypten, orkaner i Florida, vintersport i Sankt Moritz, oaseidyl i Marokko – og Mussolinis familieliv, alt illustreret med anselige fotografier. Der bragtes også instruktive (ofte ret lange) artikler af interesse for landmanden, for eksempel »Afklipning af Kodehaar hos Heste«.

Gode råd om madlavning var også godt læsestof i bladet. Således bragtes i 1931 en serie, der hed »Faster Sophies Opskrifter«. Der blev budt på kålrabi med flæsk, fynsk biksemad og andre lækkerier.

Der bygges til

Inden Faste Sophie gjorde sin entré i spalterne, havde trykkeriet holdt flyttedag, nemlig i 1928. Der var ikke plads nok i de hidtidige lokaler, og derfor havde det været nødvendigt at opføre en bagbygning på Jernbanevej 7. Her kunne maskinerne og det øvrige tekniske udstyr få rimelig plads, så kun redaktion og kontor vedblev at residere i forbygningen.

Selv om de tekniske fremskridt dengang ikke kom myldrende med lige så lange stormskridt som nu, stillede udviklingen dog stadig krav til forbedringer, og i 1938 anskaffede Marius Julius Hansen derfor en sættemaskine af ældre dato, så hele satsen ikke længere skulle sættes i hånden, således som man havde gjort lige fra Gutenbergs dage. Men ak og ve: det viste sig, at der ikke var plads til maskinen i den ti år gamle trykkeribygning. Altså måtte murere og tømrere igen i gang med at opføre en tilbygning til det nyeste medlem af maskinparken.

Det første jubilæum

Sognepræst C. Nedermark, der bragte Folkebladet en varm tak ved 25 års jubilæet i 1936. Foto fra o.1947.

Uhyre beskedent markerede Folkebladet i juli 1936 sit 25 års jubilæum. Bogtrykker Marius Julius Hansen indskrænkede sig til at takke læsere, annoncører og medarbejdere for velvilje og imødekommenhed gennem årene.

Sognepræst C. Nedermark bragte dog bladet en varm tak, blandt andet med ordene.

For alle os, der er kommet til at holde af vor By, er Folkebladet blevet et samlende Punkt. Her faar vi at vide alt, hvad der har almen Interesse for vor By og vor Egn, uden Hensyn til Parti og Farve.

Jeg tilstaar gerne, at Torsdag Morgen tager jeg først vort eget lokale Blad i Haanden og læser det, før jeg læser de andre – og ingen anden Avis bliver paa disse Kanter læst med saa stor Grundighed som vor egen...

Men i Lykønskningen ligger ogsaa en Tak til Redaktøren for den store Elskværdighed, Redebonhed og Velvilje, hvormed han altid stiller sit Blad og sit Trykkeri til Raadighed, naar det gælder en god Sag. Og denne Velvilje er af en egen stilfærdig og taktfuld Art, der virker mest i det skjulte, uden at fordrø paaviselig Paaskønnelse og Opmærksomhed.

De pæne ord var ikke overdrevne. Bogtrykker Marius Julius Hansen havde et godt hjerte. Trods al beskedenhed må det have glædet ham at se det på tryk.

Livet i trykkeriet

Det har krævet en god portion optimisme hos bogtrykker Marius Julius Hansen at starte som bladudgiver. Indtil videre måtte han regne med at skulle klare opgaverne alene; han skulle på samme tid være redaktør, journalist, annonceagent, typograf, korrekturlæser, trykker, kontormand, bogholder, rengøringsassistent og meget andet. Hans arbejdsdag var lang, men alligevel var hans udkomme kun beskedent. En stor forandring indtraf, da han fik en hustru, der på mange måder gik ham til hænde.

Inden længe var det dog nødvendigt for ham at få lidt fremmed medhjælp, men det skulle vare godt ti år, før virksomheden kunne bære ansættelsen af en faguddannet typograf. Til gengæld var den medarbejder, han fik, en ualmindelig dygtig og sympatisk mand, hvis ansættelsesperiode kom til at vare 31 år.

Den nyansatte var typograf Svend Nielsen, der efter udstået læretid på Svendborg Amts Dagblad og en tur på valsen mødte med gode kvalifikationer. Det var dengang vanskeligt at få arbejde på et bogtrykkeri, så Svend Nielsen havde været heldig og var i godt humør, da han i en aftentime i efteråret 1921 ankom til Glostrup station. Oplevelsen var ganske ejendommelig; byen var fuldkommen øde; ikke et menneske var at se på vejene. Først da han gik ind på Jernbanekroen, så han det første livstegn: to gæster, der iført sutsko stod og spillede billard.

I den sene aftentime følte den nyankomne typograf det, som om han

Maskinsætter Eigil Andersen, der havde en lykkelig evne til at forbedre selv det elendigste sangmanuskript, så forfatteren blev glædeligt overrasket ved synet af den færdigtrykte sang.

befandt sig i »Københavns sovekammer«, men hurtigt fandt han sig til rette i byen, hvor han blev en kendt mand. Snart kom han til at spille en rolle i Socialdemokratiet, hvilket førte til, at han kom ind i sognerådet og i en årrække var en respekteret formand for sundhedskommissionen. Som bogtrykkerens højre hånd blev han snart uundværlig i virksomheden, hvor han – efterhånden som årene gik og medarbejderstaben blev udvidet – blev personalets naturlige midtpunkt og kyndige vejleder.

En så god arbejdsplads som Glostrup Bogtrykkeri havde Svend Nielsen ikke drømt om at forlade, da han i 1952 tog på et års ferie i USA. I det solbeskinnede Californien befandt han sig imidlertid så godt, at han slog sig ned derovre, og her nyder han i dag sit otium under palmerne. Begge hans døtre bor i nærheden – en stærkt medvirkende årsag til, at han er så glad for at være der. Hver uge får han post fra Glostrup, nemlig Folkebladet, der her studeres med en grundighed, der måske er større end noget andet sted på jordkloden.

Af de mange medarbejdere, Glostrup Bogtrykkeri gennem årene har haft, vil det være naturligt at nævne endnu to, der ligesom Svend Nielsen opnåede at blive virkelige veteraner i tjenesten.

Typograf Eigil Andersen var ansat i omtrent 40 år, inden han tog sin afsked ved nytårstid 1971. Han blev trykkeriets første maskinsætter og var yderst populær hos korrekturlæserne, fordi hans arbejde var næsten fejlfrit. Selv skrev Eigil Andersen fortræffelige viser, og hans lyriske åre var til stor nytte, når han skulle sætte de mangfoldige festsange, publikum indleverede til trykning. Mange af disse produkter var mere eller mindre ubehjælpelige, men når satsen var færdig fra Eigil Andersens hånd, havde selv den mest håbløse sang fået en ansigtsløftning, der bevirkede, at den slet ikke kunne undgå at gøre lykke. Eigil Andersen afgik ved døden for nogle år siden.

Den tredje veteran var Victor Bronée, der blev ansat som lærling i 1934 og med enkelte afbrydelser var tilknyttet trykkeriet så længe, at han i 1978 kunne fejre 40 års jubilæum. Størstedelen af sin fritid viede

Typograf Svend Nielsen, der nu nyder sit otium i Californien. I 31 år var han et af Folkebladets store aktiver.

han arbejdet for De Unges Idræt, ikke mindst som redaktør af og hovedskribent ved medlemsbladet Falkerøsten. Kigger man de mange årgange af dette blad igennem, imponeres man af den uhyre flid, det har krævet at producere dem. Velskrevne foreningsblade af denne art har betydelig lokalhistorisk værdi. I april 1961 udfordrede Bronée en vinder af fjersynets kvit-eller-dobbelt-quiz. Emnet var DSB's damplokomotiver 1892–1950. Glostrup-typografen klarede sig fint, men nåede dog ikke helt til tops. Hans kontante udbytte blev 1.250 kroner. Victor Bronée, der er en tiltalende og meget hjælpsom mand, er i dag pensionist og noget af en globetrotter, der sammen med sin hustru har gæstet mange eksotiske egne. For få måneder siden besøgte de Svend Nielsen i Californien.

Skulle man yderligere nævne en enkelt af trykkeriets talrige medarbejdere, kan det passende være en mand, der blev udlært som typograf, men senere gik over i en anden branche, idet han blev fritidskonsulent i Glostrup kommune. I dag er han Glostrups borgmester. Det er Gunner Larsen.

En usnobbet bogtrykker

Hver uge stod bogtrykkeriet på gloende pæle, når Folkebladet skulle gøres færdigt, men til daglig herskede der en rolig rytme, som man kunne takke Marius Julius Hansen for. Han var en ligevægtig håndværkertype, der ikke var nem at dupere. Selv ved en lejlighed, hvor en kongelig kapelmusikus havde ærinde i trykkeriet og mødte op i jaket og hvide handsker, gik den besindige bogtrykker ikke i spagat af beundring. Han vurderede folk efter deres menneskelige egenskaber og ikke efter stand eller påklædning.

Sidst på ugen var der gennemgående et par rolige dage, hvor der godt kunne blive tid til et spil kort eller andet harmløst tidsfordriv. Glostrup Bogtrykkeri var en hyggelig og patriarkalsk arbejdsplads, hvor medarbejderne fik lov at arbejde så selvstændigt, at arbejdsglæden blev en del af deres hverdag.

Ved sjældne lejligheder kunne selv Marius Julius Hansen dog godt have grund til at sætte en bekymret mine op. Mange af Folkebladets læsere oplevede det som noget af en katastrofe, hvis bladet udeblev.

Typograf Victor Bronée ved sin sættekasse på Jernbanevej 7 i 1954.

Genkendte De med det samme denne glade typografelærling? I dag har han en helt anden beskæftigelse. Billedet er taget i 1954 og forestiller nuværende borgmester Gunner Larsen.

Dette skete for beboerne i Vallensbæk i en streng vinter, hvor budene måtte arbejde sig frem gennem høje snedriver. Alle de blade, der var tiltænkt Vallensbæk, var simpelt hen forsvundet, og klager strømmede ind. Først da forårssolen tittede frem og sneen smeltede, kom bladene til syne. På uforklarlig måde var de havnet i en landevejsgrøft.

Glostrup Lufthavn – et fata morgana

En stor drøm brast i 1920 – drømmen om, at Københavns fremtidige lufthavn skulle ligge i Glostrup.

På initiativ af den senere ret kendte flyver og forfatter Bendt Rom blev der i december 1919 taget skridt til dannelse af et aktieselskab med det flotte navn Nordisk Lufttrafik. I foråret 1920 – endnu inden selskabet var officielt stiftet – søgte man uden større held at arrangere de første passagerflyvninger. Disse fandt sted med en DFW-maskine, der var bragt til Danmark med selveste Hermann Göring på førersædet, men denne flyvemaskine mistede selskabet ved forsømmelighed fra en dansk pilots side.

Kort efter kom der imidlertid gang i sagerne. Folkebladet meddelte den 20. maj 1920:

A/S Nordisk Lufttrafik vil i Løbet af ganske kort Tid begynde Flyvning fra Kroghslysts Jorder. Efter Sagkyndiges Udsagn skal her de bedste Betingelser være til Stede for en Lufthavn...

Og i næste nummer hed det:

Det nødvendige Areal til en moderne Flyveplads udlægges i den nærmeste Fremtid. Den vil komme til at ligge umiddelbart Nord for Landevejen ud for Turistpavillonen med Adgang fra Landevejen ad den udlagte Vej ved Gartner P. Olsens Ejendom. Pladsen ligger lige og frit og skal efter Sagkyndiges Udsagn være ganske udmærket, saaledes at der skal være de bedste Betingelser for, at den

kan blive Københavns fremtidige Lufthavn... Foruden Passagerflyvning vil man ogsaa arrangere Reklameflyvninger og muligvis Rundflyvninger til en Række Provinsbyer... Foreløbig tænker man sig, at den ene af Selskabets Maskiner skal have fast Stæde paa Pladsen her og holde 2 à 3 Flyvedage om Ugen, medens den anden skal foretage Flyvninger ude i Provinsen.

Mandag den 14. juni 1920 fik Glostrup besøg af sin første flyvemaskine. Det var en sergent, der landede med en af hærens maskiner. Om eftermiddagen kom han igen med en passager, nemlig chefen for Hærens Flyvertjeneste, oberstløjtnant J. P. Koch, der skulle godkende flyvepladsen. En lille tilskuerskare fulgte begivenhederne med lysende øjne. »Nægtes kan det ikke«, skrev Folkebladet, »at man imponeres ved at se en Flyver starte«.

A/S Nordisk Lufttrafik holdt konstituerende generalforsamling fredag den 18. juni 1920. Bestyrelsen kom til at bestå af løjtnant Sætter-Lassen samt tre medlemmer fra Glostrup: biografdirektør Anton Nielsen, redaktør Christian Fischer og forhenværende mejerier H. P. Andersen. Initiativtageren Bendt Rom blev – som naturligt var – forretningsfører. Som pilot engageredes en tysk officer, Victor Hæfner, der havde gjort hele første verdenskrig med som militærflyver.

Allerede søndag den 27. juni blev Glostrup Flyveplads indviet i overværelse af flere tusinde københavnere. Ved 14-tiden ankom en lille »fiks Todækker« (Folkebladets ord), der tilhørte selskabet, og snart efter tog flyvningerne deres begyndelse. For 35 kroner kunne man få luftdåben: en lille rundflyvning over egnen. Alle var begejstrede – ja, en murerarbejdsmand Christensen var så henrykt, at han tog hele tre ture, hvilket efter Politikens beregning kostede ham et par ugelønninger. Det var virkelig en succes.

Samme dag var der dog også flyvninger i Lundtofte, så Glostrup var ikke uden konkurrence.

Fra den følgende søndags rundflyvninger kunne Folkebladet oplyse, at bagermester Lopdrup havde været oppe for at se Glostrup fra luften. Således fortsattes der et kort stykke tid, også på hverdage, og der var en stadig valfart af københavnere, der ville have luft under vingerne, men allerede i august blev selskabets maskine ødelagt på Fanø, hvor en natlig storm væltede den omkuld på stranden, så den blev delvis knust.

Søndag den 5. september var der dog igen flyvning i Glostrup, idet selskabet havde fået en maskine fra Det Danske Luftfartselskab til at komme. Der var ikke passagerflyvninger, men den dansk-engelske pilot, kaptajn Cecil Faber gav en opvisning i kunstflyvning, og som en kulmination på festen kastede han konfettibomber ned. Det har nok været flot.

Men få uger efter trådte A/S Nordisk Lufttrafik i likvidation.

Den 10. juli 1920 bragte bladet Motor denne annonce fra »Turisten«. Som man ser, reklameres der med daglige flyveture og med, at flyvepladsen ligger lige i nærheden.

Ny Vært	Turistpavillonen i Glostrup	Ny Vært
Telefon: Glostrup 143	Stor Automobilgarage og Reparationsværksted	Telefon: Glostrup 143
Depot af Olie, Benzin og Gummil.		
Anbefaler det ærede Publikum sine restaurerede Lokaler • Selskaber modtages indtil 300 Kuvertér.		
Stort Udvalg af à la carte Retter • Godt Smørrebrød • God Kaffe • 1ste Kl. Køkken og Vine.		
Samlingssted for Forenede Danske Motorejere. Flyvestationen ligger lige overfor Pavillonen. Flyveture daglig og Bestillinger modtager Telef. 143.		
7¼ Tønde Land Park. Koncert hver Aften.		M. P. Madsen.

Folkebladet skrev dog optimistisk, at likvidationen ikke var ensbetydende med, at flyvning fra Glostrup for stedse var opgivet. Nødig ville man for bestandig sige farvel til den store illusion.

Motorbanen – en vej mod verdensberømmelsen

I 1922 var der kræfter i bevægelse for at få etableret en motorvæddeløbsbane i Københavns umiddelbare nærhed. Planerne vakte vældig begejstring. Motorsporten var jo noget forholdsvis nyt og spændende, og der var tale om Nordens første bane af denne art.

I Glostrup var sagen det store samtaleemne. Byen håbede på at blive den foretrukne, så meget mere som stedet i forvejen havde en høj stjerne hos motorfolket. Ofte havde der ved de store løb været opløb i Glostrup, hvor Turistpavillonen var tilholdssted for flere klubber. Der var imidlertid knivskarp konkurrence med byer som Holte og Ballerup.

Initiativtager til projektet var en kendt motorsportsmand, ingeniør N. T. Beier, der havde stiftet selskabet A/S Kjøbenhavns Motorvæddeløbsbane. En positiv løsning for Glostrup var i sigte, da Glostrup Grundejerforening i en annonce i Folkebladet den 12. januar indbød til et møde, hvor Beier ville redegøre for planerne. Det var nemlig en forudsætning for at komme i gang herude, at der på Glostrupegnen blev tegnet aktier for mindst 50.000 kroner. Dette voldte imidlertid ingen vanskelighed. Entusiasmen var så stor, at halvdelen af beløbet allerede blev tegnet på orienteringsmødet. Myndighederne stillede sig velvilligt, og kort efter erhvervedes Engbrydegaard til formålet.

Både i ind- og udland fulgtes sagens udvikling med interesse. Folkebladet citerede B.T., der blandt andet skrev:

I Udlandet har Danmark i de senere Aar forstaaet at tiltrække sig den internationale Motorverdens Opmærksomhed... Om Væddeløbsbanen ved København har der været talt Europa over, og man venter, at de internationale Berømtheder allerede vil vise sig i denne Sommer.

En Motorbane vil imidlertid næppe kunne svare sig, hvis den ikke faar Totalisator, og det kan næppe ventes, at en saadan Bevilling bliver givet til mere end det ene Foretagende. Efter al Sandsynlighed bliver det Banen i Glostrup, der faar den, idet de officielle Motororganisationer staar bagved den.

Glostrup levede som i en rus i denne tid. Man følte sig badet i den store verdens projektørlys. Besøgende ville strømme til, erhvervslivet ville blomstre. Glostrups navn ville lyse med flammeskrift på himlen.

Søde drømme

I et festligt indlæg i Folkebladet skrev »Hr. X.« under overskriften »Fremtid« blandt andet:

Det er ikke altid lige morsomt at være »fra Glostrup a'«.

Kender De ikke nok følgende Situation: Man har i København mødt interessante Mennesker, Folk med Indflydelse, smukke Damer o.s.v. – og man har gjort sig Umage for at gøre et fordelagtigt eller intelligent Indtryk, dette er helt eller delvis lykkedes – saa kommer det uundgaaelige, skæbnesvangre Spørgsmaal: »Hvor er De egentlig fra, Hr. X.?«

Man tager sig vældigt sammen, smiler en Smule forlegen, og med en brødebetynget Stemme, der skælver, tilstaar man: »Jeg er fra Glostrup a'!«

»Aah, fra Glostrup,« lyder det overbærende og drillende med særligt Eftertryk på »Glo« og et forfødeligt rundt o. »Naah, De er fra Glostrup!«

Oh har man end i Forvejen haft Chancer for at gøre sig gældende – hvad enten det nu er over for den indflydelsesrige eller den skønne – saa kan man være ganske forvisset om, at de nu er gaaet tabt.

Gud – hvor man i et saadant Øjeblik hader Navnet! Ikke selve Byen – nej bare Navnet. Føler De ikke, at fremmede Mennesker i Fantasien altid ser os staa og glo her i Byen, at Glostrup bare er noget, man kører igennem, og at samtlige »Indfødte« evig og altid staa opstillet ved Landevejen eller Jernbanen og maabende glor efter den forbifarende Civilisation. –

Men nu vil det blive anderledes!

Hellere end gerne vil man nu fortælle, at man er fra Glostrup.

Glostrup – Motorbyen.

Der er to internationale Motorbaner i Nordeuropa: Berlin og – Glostrup!

Navnet bliver kendt og berømt. Ikke alene i Danmark, men over den ganske Verden. Og Udlændinge, der ikke kender Betydningen af »glo«, vil synge paa Navnet og udtale det paa 20 forskellige Maader – med Accent baade her og der og med alle mulige Tve- og Hvisle- og Strubelyde. Og de vil synes, at det lyder interessant og lifligt. Hovedstadsbladene Verden over og de lokale Aviser paa Elba og Teneriffa vil bringe Billeder fra Løbene i den verdensberømte By: Glostrup.

Stigen og fald

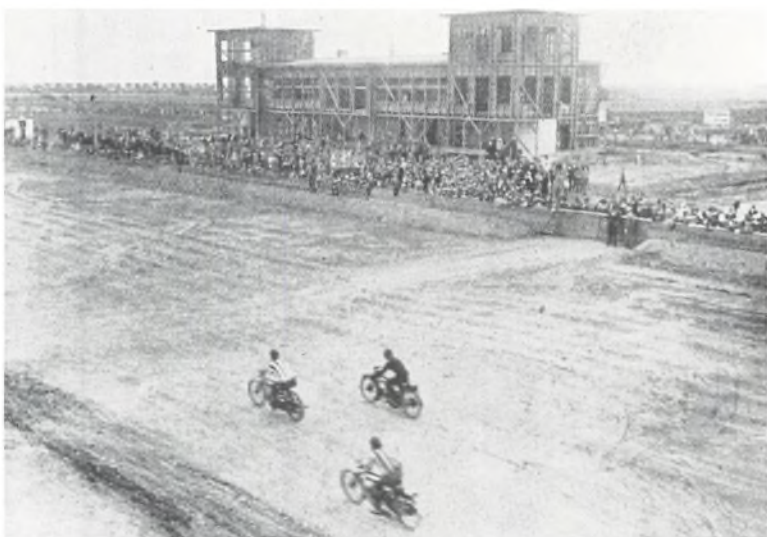
I sommerens løb blev planerne så virkeliggjort, i hvert fald delvis, idet strejker og andet forsinkede arbejderne. Banen, hvis længde var 1.666 meter, var derfor langt fra færdig, da den åbnede søndag den 20. august 1922. Selve banen gik det nogenlunde med, men tribunen og restauranten var kun halvfærdige. Arrangørerne håbede, at de primitive forhold måtte blive mødt med overbærenhed hos de 5–6.000 tilskuere, der (efter bladet »Motor«s vurdering) var mødt op.

En sådan overbærenhed mødte selskabet i fuldt mål hos Folkebladets medarbejder, der var helt oppe i skyerne af begejstring. Vi citerer:

Men lad os straks sige det, som det er: Motorbanens første Dag blev en Succes. Trods Manglerne. Vi tror, at de i nær Fremtid vil blive afhjulpel...

Ved 4-Tiden var Vejen til Motorbanen et Hav af Mennesker – til Fods, pr. Bil, pr. Motorcykle.

*Her ses motorbanen fra dommertårnet på
åbningsdagen 20. august 1922. I baggrun-
den den ufærdige restaurationsbygning.*

Glostrup følte sig i dette Øjeblik som Verdens Centrum. Hvor mange Tilskuere der var, véd vi ikke saa lige. Antagelig op mod 4.000... Man gjorde den Opdagelse, at man – selv om man aldrig i sit Liv havde været oppe paa en Cykle, end sige en Motorcykle – fik Hjertekvababbelse af bare Spænding, hver Gang en af de styrthjelmforsynede stribede var ved at suse uden om en Konkurrent. Og naar Sidevognspassageren i Svingene lænede sig ud over Vognens Kant, saa stod vi alle sammen pligtskyldigt skraat for at holde Balancen.

I de følgende uger var der jævnligt motorløb. Fortrinsvis var banen beregnet til motorcykler, men også enkelte biler deltog. Var det regnvejr, måtte løbene aflyses, og blev der kørt i solskin, hvirvledes en forfærdelig masse støv op. Ulemperne var nemme at få øje på.

Og ulykker var der nok af. En kører omkom under træningen, og søndag den 1. oktober 1922 overværede de cirka 7.000 tilskuere en ulykke, der kostede danmarksmesteren Albert Petersen livet. Med voldsom kraft stødte han sammen med en anden motorcyklist, den såkaldte »Kobbersmed« Fr. Hansen, Glostrup Cykle-Import, der slap med nogle hudafskrabninger. Et faldskærmsudspring over banen senere på dagen kunne ikke hæve den dystre stemning, ulykken havde skabt. Det blev det sidste løb i 1922.

*Start på et tikilometerløb for biler i juli
1923.*

Udsigt over motorbanens restaurant i juli 1923.

CHR. FOLSEN, LACESTIG (STADIG).

5 km Handicap for Motorcykler af enhver Størrelse:
1. C. V. Hansen, 2. Ludvig Hansen, 3. Vald. Sørensen, 4. Georg Hansen.

25 km for smaa Racere: 1. G. Jacobsen, Chater
2. Knud Honnung, Chater Lea, 3. E. Jensen, A. J. S.
10 km Handicap for store Racere: 1. C. V. Hansen, 2. Niels Sørensen, 3. Knud Rasmussen.

Handicapper over 10 km for Automobileer og fle: Sidevognsmaskiner vandtes overlegent af **Svend Friis Jensen**, Harley, der stod scratch. Nr. 2 blev **Holger Jacol Harley** (10) og Nr. 3. **Bender Petersen, Rugby-V** (60).

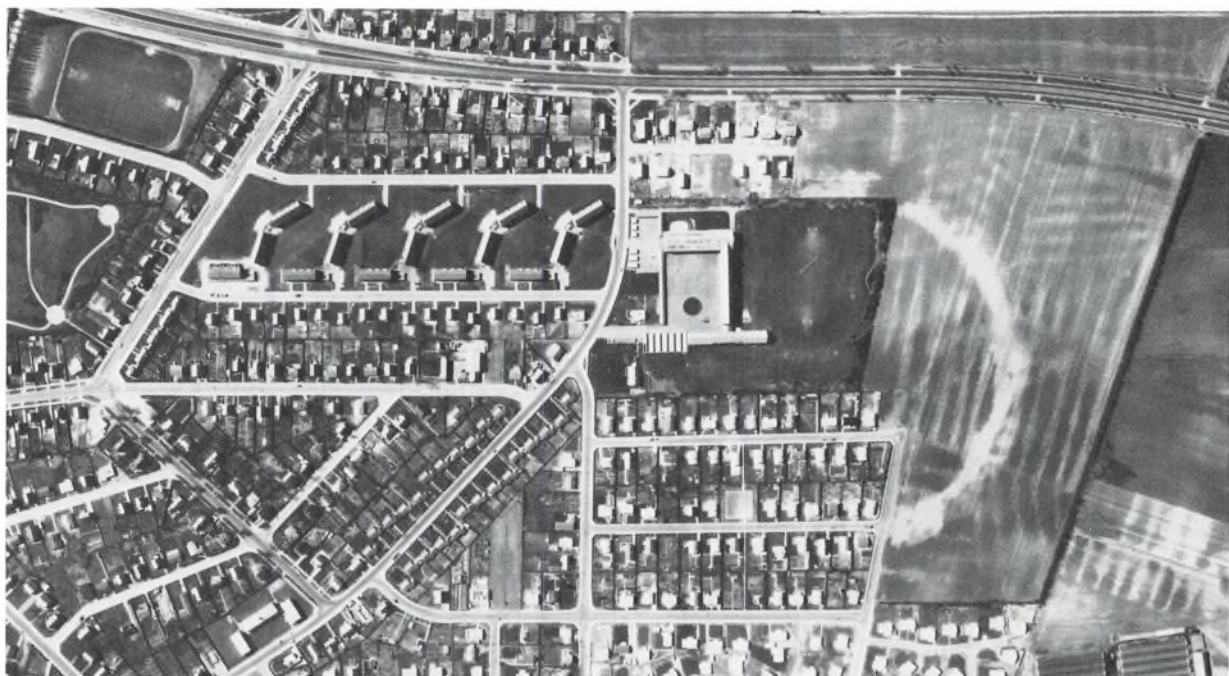
Den højeste Hastighed, der blev præsteret, var km i Timen, og det var, som det sig hør og bør, **Meskabs-Vinderen**, der gjorde det.

Et glimt af livet på motorbanen i begyndelsen af august 1924. I ovalen ses dagens triumfator, Niels Sørensen fra Sengeløse.

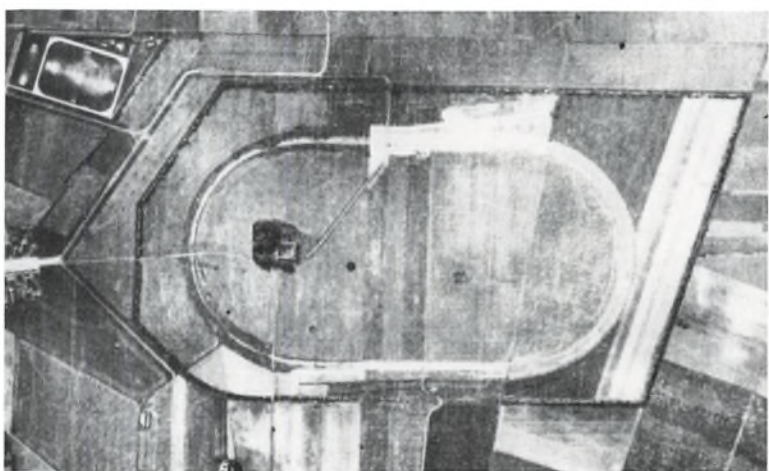
Fra Den danske Idræts Bog citerer vi følgende resumé af begivenhederne, set med sportsøjne:

Det var de gamle Kæmper endnu, der gjorde sig paa Glostrupbanen – Chr. Walter, Otto Hansen, kaldet »Fidusen«, og i den mindre Klasse Georg Hansen, der næsten kunde kappes med de store Racere med sin 500 ccm Triumph, og i Vognklassen Carl Höltzer og »Skræderen« Bugatti-Christensen; der var ogsaa internationale Løb derude. Blandt andet arrangerede Dansk Motorklub Stævner, hvor Friherre v. Opel startede paa en vistnok halvanden Hestes Maskine, hvis

Herover: På dette flyvefotografi, der er taget så sent som i 1959, kan man endnu skimte en del af motorbanens nordlige oval. Ved jordoverfladen var der dengang intet at se, men ligesom luftfotos kan afsløre glemte vikingeborge, kan de altså også vise forløbet af en forlængst forsvunden væddeløbsbane. Som det ses, ligger Nordvangskolen på en del af motorbanearealet. Geodætisk Instituts flyvefotografi. Copyright.

Til højre: Her ses motorbanen fra luften i 1929, da bygningerne forlængst var revet ned. Fra Det kgl. Biblioteks Billedsamling.

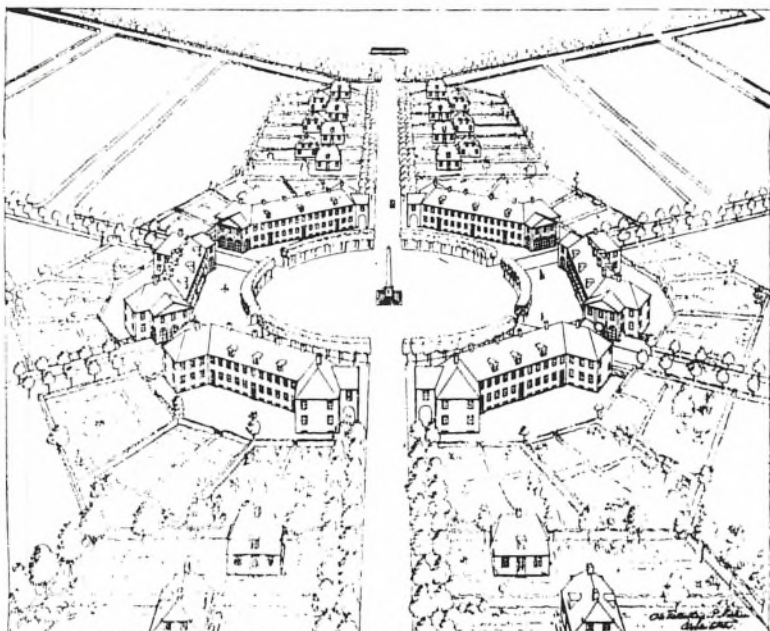

væsentligste Bidrag til Sensationen var, at den brændte, – men ved Siden af dette saa vi en fremragende Amerikaner Andersson, der ligesom Svenskeren Westerberg viste vore egne Eksperter, hvorledes der skulde køres. Jo, det var store Dage i Glostrup...

Endnu i et par sæsoner var der motorløb i Glostrup, men selskabet måtte kæmpe mod stadige vanskeligheder. Banen blev overtjæret, hvilket hjalp på støvplagen, men god blev den aldrig. I februar 1925 udnævnte Berlingske Tidende banen til »et af Nationens Smertensbørn« og tilføjede, at den ikke ville blive til nogen ordentlig motorbane, »før den gør Bekendtskab med adskillige Tons Cement«. Dette skete aldrig; for få dage efter, at Berlingske havde udtalt sin dom, trådte selskabet i likvidation. Dette forhindrede dog ikke, at der også i den følgende sommer var motorløb på banen – ja, så sent som i 1928 var der enkelte konkurrencer, selv om både tribune og restaurant forlængst var nedrevet.

De luftkasteller, man havde bygget i 1922, var sunket i grus, og de

Hvordan bebyggelsen syd for motorbanen skulle udformes, optog sindene i 1923. Københavns almindelige Boligselskab erhvervede da nogle arealer omkring Nørre Allé og lod arkitekterne Ole Falkentorp og Peter Nielsen udarbejde dette forslag. Den brede vej, der deler billedet, er Nørre Allé, og »triumfbuen« øverst fører ind til motorbanen. Den sekskantede plads, der omgives af palæagtige beboelsesejendomme og har en obelisk i midten, er omtrent på størrelse med Amalienborg Slotsplads. En glostrupsk Piazza del Popolo! Selv om planen aldrig nåede længere end til tegnebordet, har den sikret sig en plads i dansk arkitekturhistorie. Folkebladet 10.4.1923.

skuffede glostrupperne måtte erkende, at verdensberømmelsen kun havde været hjernesvind.

Lufthavn og motorbane – to store bobler, der brast!

Sætternissens skælmstykker

Ifølge nordisk folketro holder den almindelige nisse til i stalde og på lofter, og hvis den lille grå mand med den røde hue behandles hensynsfuldt (husk grødfadet juleaften!), bringer han lykke til husets beboere.

Sætternissen har andre tilflugtssteder og specielle opgaver. Lige siden bogtrykkerkunstens opfindelse har han gemt sig under sættekasser og bag papirstakke, og hvis typografen er uopmærksom et øjeblik, dukker der en lille nissehånd op og flytter om på nogle typer. Hvor sætternissen har sin residens nu i EDB-skærmens tidsalder, er vist aldrig rigtigt opklaret, men han er der stadig.

De fleste af hans narrestreger er ganske harmløse, som da Folkebladet den 25. april 1912 bragte en lille annonce om, at en *livlig* treværelses lejlighed var ledig. Der har nok skullet stå *billig*, men annoncen blev ikke gentaget, så folk har måske ligefrem stået i kø for at få sig en bolig med lidt rama-sjant i.

Måske var det også sætternissen, der gemte trykkeriets ordbog væk, når der skulle staves til et rigtig vanskeligt ord. I lange tider averterede en ostehandler konsekvent med dejlig »*Rochefout Ost*«. Hånden på hjertet – hvem kan vel stave til *roquefort* uden at søge hjælp fra boghylden?

I Folkebladet den 8. juli 1926 havde en annonce fra Haandarbejds-magasinet (senere kaldt »Elite«) overskriften: »Sidste Uge for Dame- og Børnehatte«. Man kan forestille sig, at der har været run på butikken for at hamstre hatte, inden der blev lukket.

I sit følgende nummer måtte bladet brødebetyngt gå til bekendel-

se. Der skulle ikke have stået *Sidste Uge*, men *Systue*. Og da hatteafdelingen netop var under udvidelse, var den misvisende overskrift et plets kud fra sætternissens side.

Kørte Svend Estridsen i bil? I august 1931 beklagede bladet, at det i en bilannonce havde opereret med en *Chevrolet 1028 Kassevogn*. »Det skulde selvfølgelig være *Chevrolet 1928*«, skrev bladet, »hvad vore Læsere sikkert har været klar over«.

Søndag den 30. august 1931 kåredes Glostrups første skønhedsdronning på Jernbanehotellet. Dommerkomiteen udpegede enstemmigt frøken Bodil Holm, som »under Tusch og Hurraraab fik overrakt et Toiletgarniture i Sølv samt en mægtig Blomsterdekoration«. En nutidig læser vil straks sige: »Haha, Folkebladet mente nok *touche* og ikke *tusch*. Det ville da være synd at bestænke den smukke dame med sort vandfarve!« Men faktisk må Folkebladet frikendes her. Det var tidligere almindeligt at skrive *tusch*, også om en fanfare.

Derimod kan Folkebladet ikke påstå sig frifundet for at have kludret lidt i det, da der under krigen blev bragt en annonce fra Bruuns Kaffebar og Middagskøkken, der søgte en såkaldt »afrytter«, det vil sige en m/k, hvis opgave var at fjerne service, tømme askebægre, tørre bordene af – og formentlig også at vaske op. Desværre var stillingsbetegnelsen blevet stavet »afrytter«, hvilket bevirkede, at Berlingske Aftenavis den 29. april 1944 i rubrikken »Lørdags-Lyntoget«, en ugentlig samling trykfejl og pudsigheder fra mange blade, gengav annoncen med illustration som den ses her.

I årenes løb er antallet af trykfejl naturligvis blevet ganske betragteligt, men vi standser her. Som alle ordentlige blade har Folkebladet givet sin fast ansatte sætternisse anstændige ansættelsesvilkår. Han får både kost og logi – men der kan også vanke knubbede ord, når han har været frækkere, end god presseskik tillader.

Til Hest?

En nykonfirmeret Dreng antages som Afrytter i Kaffebaren.

Hovedvejen 144.
(Glostrup Folkeblad)

»Kong Valdemar« bestiger tronen

I efteråret 1926 overtog Glostrup kommune bryggeridirektør Axel Hansens villa for at indrette den til rådhus. Købet vakte en vis opsigt. Ikke alle kunne indse, at det hidtidige kommunekontor på Østervej (en tidligere skole) var alt for lille.

I Folkebladet henstillede »Flere Skatteydere«, at borgerne fik lejlighed til at besigtige ejendommen. Det hed blandt andet:

Naar Kommunens nyerhvervede Administrationsbygning er færdigindrettet til Indflytning – altsaa ogsaa monteret – vil det sikkert interessere de fleste af Skatteyderne at faa Lejlighed til at se, hvad vi faar for de mange Penge... Vi er en Del, der trænger til at blive overbeviste om Nødvendigheden af det foretagne Bygningskøb, hvorved der i en økonomisk vanskelig Tid ved det optagne Laan på ¼ Million Kr. øjeblikkeligt paaføres hver enkelt af os forøgede Udgifter.

Sognerådet fulgte henstillingen, og fredag den 6. og lørdag den 7. maj 1927 var alle lokaler i rådhuset åbne for publikum. I en udførlig beskrivelse af bygningen roste Folkebladet indretningen, og for at markere indflytningen skænkede Glostrup Sangforening en dirigentklokke af sølv, udført af guldsmed M. Pagsberg.

Et par år efter var der systemskifte i Glostrup. Ved kommunevalget den 12. marts 1929 fik Socialdemokratiet flertal, og murer Vald. Hansen, der havde haft sæde i rådet siden 1921, blev valgt til formand. Der blev ikke blæst i basuner for ham. Folkebladet bragte kun et par linier om valget. Der skulle dog ikke gå mange år, før Vald. Hansen havde markeret sig som Glostrups stærke mand. Hans tilnavn, »Kong Valdemar«, var ikke bare et kælenavn, men også en tribut til hans lederevner.

De Gamles Hjem indvies

En af Vald. Hansens første større opgaver som sognerådsformand var at indvie det alderdomshjem, kommunen nu omsider havde fået. Indvielsen foregik lørdag den 21. september 1929 klokken 15, og i en annonce i Folkebladet havde sognerådet indbudt alle interesserede til at overvære højtideligheden. Denne vidtfavnende gæstfrihed havde bevirket, at huset var så fuldt, at mange måtte stå op i den lange midtergang. Dette gjaldt også Folkebladets referent, der lod skinne igennem, at en reserveret plads til pressen ville have været kærkommen.

Af Vald. Hansens indvielsestale fremgik det, at beslutningen om at opføre institutionen var blevet truffet i august 1928, altså på et tidspunkt, hvor der endnu var borgerligt flertal i sognerådet. Nogen politisk sag havde det ikke været; vedtagelsen var truffet i fuld enighed. Byggeriet havde kostet cirka 130.000 kroner, og til hjemmet var knyttet, hvad man kaldte en »folkebadeanstalt«, som mange glostrupere endnu vil huske.

Vald. Hansen, der ellers meget sjældent gik hen og blev lyrisk, afsluttede sin tale med ordene:

*Til gamles Værn et fredlyst Bo
fra Dagens Strid til Aftenro.*

De Gamles Hjem i Glostrup blev indviet af sognerådsformand Vald. Hansen den 21. september 1929. I dag benyttes ejendommen af social- og sundhedsforvaltningen.

Mod stjernerne

På sin magts tinde er Vald.Hansen her fotograferet sammen med de øvrige medlemmer af Glostrup kommunalbestyrelse 1950-54 og de ledende embedsmænd. Fra venstre: vejassistent Aksel Christensen, fhv. overbetjent H.P.Rømming, kontorchef Johs.Christiansen, socialudvalgsformand J.N.Johannesson, murermester Marius Jørgensen, borgmester Vald.Hansen, kommunelærer Henry Aabo, købmand F.Hansen, fru Elise Larsen, kommuneingenør Helge Petersen, landsretssagfører Axel Graff, tømrermester Henry Pedersen og postkontrollør N.G.Sortso.

At Vald. Hansen var blevet en stor mand i byen, kunne man se, da Folkebladet den 20. august 1931 i stil med det mondæne stof i hovedstadsbladene meddelte, at Vald. Hansen var blevet opereret for blindtarmsbetændelse.

Og da »Kong Valde og Dronning Mary« havde sølvbryllup i 1938, gav Folkebladet ham et fornemt ridderlag. Midt på forsiden bragtes sølvbrudeparrets portrætter i større format, end man ellers plejede at ofre på familiefester, og den ledsagende tekst gav sølvbrudgommen al den virak, han kunne ønske sig. Man glemte ikke at omtale hans indsats for at få det kommende amtssygehus til Glostrup.

Fra radioens barndom. Idyllen ved det primitive apparat synes at være fuldkommen. Annonce i Folkebladet 27.3.1929.

og koster kun 119 Kr. komplet, eksklusiv Højtaler.
Højtalere fra 6 Kr.

Telefon 317. **Glostrup Cykle-Import.** Fr. Hansen.

Fra trediverne

Denne lille pige optrådte i utallige annoncer i Folkebladet gennem mange år. Denne annonce blev bragt 22.4.1937.

Den store verdenskrise, der satte ind i 1929, ramte også Glostrupegnen, hvor arbejdsløsheden længe var betydelig. I februar 1932 var der i Glostrup omkring 400 ledige. Der blev arrangeret arbejdsløshedsfester, og mange af de handlende, navnlig i levnedsmiddelbranchen, indrømmede efter henstilling fra sognerådet de arbejdsløse en rabat på 5 procent ved kontant køb af de nødvendigste fødevarer. I et opråb i Folkebladet tog 29 kendte borgere, heriblandt sognerådsformand Vald. Hansen og bogtrykker Marius Julius Hansen, initiativet til en indsamling, der skulle holde den værste nød borte fra de hjem, som i vinterkulden led under arbejdsløsheden. Det må erindres, at understøttelsen dengang var meget ringe, så de børnerige familier havde det slemt.

Bidrag kunne blandt andet indbetales på Folkebladets kontor, hvor der i alt indgik 174 kroner. Det samlede resultat af indsamlingen var 1.679,77 kroner samt nogle gavekort og 100 sække brænde.

Også senere har Folkebladet ofte været engageret i indsamlinger til velgørende formål. Jævnligt har bladets spalteplass været stillet til rådighed for komiteer og organisationer, der arbejdede for at lindre nøden blandt mennesker.

Vesterled på dagsordenen

Gennem mange år var det forholdene i Glostrup kommune, der dominerede det lokalstof, Folkebladet bragte. Naturligvis kunne man læse referater af sognerådsmøder også i de andre kommuner, men de var normalt ikke særlig spændende. I Brøndbyernes kommune havde den begyndende etablering af kvarteret Vesterled i 1920'erne påkaldt nogen opmærksomhed, men først da den stedlige grundejerforening i 1935 tog initiativet til at søge området indlemmet i Glostrup, blev der rigtig noget at skrive om.

Da denne store sag, der ret overraskende endte med, at der alligevel ikke kom nogen indlemmelse, imidlertid udførligt er omtalt i en af Historisk Selskab udgiven bog (Egon Funch: Den tvedelte kommune), vil vi nøjes med at henvise hertil.

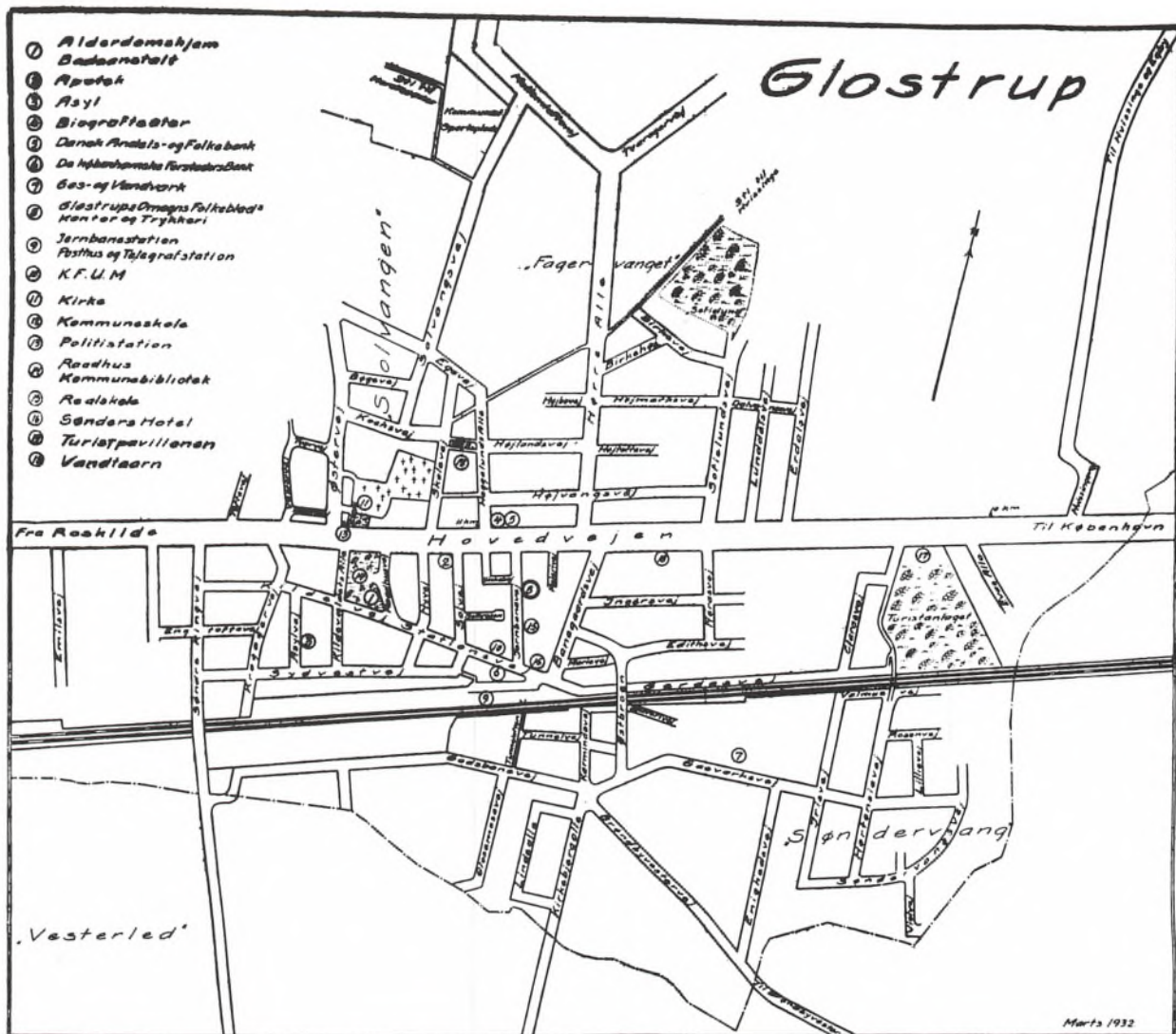
En stor julegave

Som en julegave til hele egnen kunne Folkebladet den 17. december 1936 meddele, at amtsrådet havde vedtaget, at det kommende amts-sygehus skulle ligge i Glostrup, hvor sognerådet havde stillet en gratis grund til rådighed. Konkurrencen havde imidlertid været hård, idet også Taastrup, Herstederne og Rødovre hellere end gerne ville forære amtet et stykke jord, men appelsinen var altså nu faldet i Glostrups turban.

I et sognerådsmøde kort efter indrømmede Vald. Hansen i øvrigt, at det areal, man ville skænke til sygehuset, nok var købt for dyrt. Det var en del af Glostrupgaards arealer, men havde erhvervet, og prisen var 5.000 kroner pr. tønde land. Kommunen havde imidlertid været

De årlige børnehjælpsdage (der senere er blevet afløst af Glostrup byfest) havde en trofast ven i Folkebladet, der bragte rigelig omtale af arrangementerne. De øverste to billeder viser festlighederne ved henholdsvis Jernbanehotellet og restaurant »Siesta«. Nederst et par glimt fra de optog, der drog gennem byen.

Glostrup og Omegns Folkeblads Kort over Glostrup By.

Pr. 1. april 1932 havde Glostrup sogneråd vedtaget en lang række nye vejnavne. I anledning heraf bragte Folkebladet 17.3.1932 dette kort, der giver et godt indtryk af, hvordan byen dengang så ud. Bl.a. var Roskildevvej omdøbt til Hovedvejen.

klar over, at det netop var denne grund, amtet helst ville have, og derfor havde kommunen måttet bide i det sure æble.

Allerede den 14. december 1911 havde Folkebladet i øvrigt bragt et læserbrev med ønsket om opførelse af et sygehus i Glostrup. Nu var der altså endelig udsigt til, at det store ønske ville gå i opfyldelse, selv om det skulle vare temmelig mange år, inden sygehuset var en realitet.

Billedhuggeren Jørgen Windfeld-Schmidt, der i mange år boede på Mellemvej i Glostrup, udførte et stort antal skulpturer, relieffer, mindesmærker, malerier og meget andet. På det øverste billede ses billedhuggeren i færd med at modellere digteren Johannes Jørgensen i 1921. Nederst ses Windfeld-Schmidt i sit atelier i Glostrup i 1928.

I flere tilfælde modellerede Windfeld-Schmidt lynhurtigt dekorative sneskulpturer ved Hovedvejen i Glostrup, altid som led i en indsamling til velgørende formål.

Udgiveren afgår ved døden

Alle sine kræfter brugte Marius Julius Hansen på sit blad og sit trykkeri. Politisk indtog han udadtil en neutral holdning og deltog ikke i det offentlige liv. Kun en enkelt lokal forening havde hans bevågenhed, nemlig Glostrup og Omegns Fugleskydningsselskab, og nogle af sine bedste timer havde han, når der var fugleskydning i Jernbanehotellets have. Ved sådanne lejligheder kom hans rige lune til fuld udfoldelse.

I sin brancheorganisation, Ny dansk Presse- og Bogtrykkerforening, var han en aktiv og anset kraft. I mange år var han næstformand og en tid formand. Som skuemester i Midtsjælland var han ofte i funktion, og han havde sæde i svendeprøvekommissionen. Til gavn for de unge i faget stiftede han et uddannelseslegat, der bærer begge ægtefællers navne.

Natten mellem onsdag den 20. og torsdag den 21. december 1939 afgik bogtrykker Marius Julius Hansen ved døden, kun 58 år gammel. Til det sidste passede han sit arbejde. Som sædvanlig havde han onsdag aften tilendebragt trykningen af Folkebladet, men følte sig utilpas og gik tidligt i seng. I løbet af natten gled han stille og roligt ind i døden, ramt af et hjerteslag.

Ved begravelsen 2. juledag talte sognepræst C. Nedermark ved båren, og brancheforeningens formand, bogtrykker A. L. Petersen, Allingaabro, bragte en hilsen og tak for den afdødes store arbejde for organisationen.

I kraft af sin beskedenhed, sit hjælpsomme væsen og sin medfølelse med andre var bogtrykker Marius Julius Hansen et tiltalende menneske, hvis minde altid vil blive holdt i ære på det blad, han stiftede.

Udgivelsen af Folkebladet videreførtes af enken, fru Jensine Hansen, idet parrets søn, Fritz Togsverd-Hansen, overtog det redaktionelle ansvar samt den daglige ledelse af Folkebladet og Glostrup Bogtrykkeri. Han havde stået i lære hos faderen og havde hele tiden arbejdet i dennes trykkeri, som han var forudbestemt til engang at overtage. Med henblik herpå havde han videreuddannet sig på bedste måde, blandt andet ved kort før faderens død at deltage i et semester på Den Grafiske Mesterskole i Leipzig.

Fritz Togsverd-Hansen, der var 25 år ved faderens død, indgik den 13. maj 1940 ægteskab med Ragna Ester Nielsen, datter af repræsentant Axel Nielsen.

Den anden verdenskrig

Den 1. september 1939 rykkede tyske tropper ind i Polen, og anden verdenskrig var en kendsgerning. De storpolitiske begivenheder satte omgående præg på befolkningens hverdag. Allerede den 21. september kunne man læse, at Glostrup politi havde pågrebet nogle personer, der havde hamstret, og som nu kunne vente et retsligt efterspil.

Under den finske vinterkrig 1939/40 organiseredes landet over indsamlinger af tøj og penge til de nødstedte, der i den stærke kulde havde måttet flygte for de russiske tropper. Som et led i indsamlingen modellerede den lokale billedhugger Jørgen Windfeld-Schmidt en snefigur foran Glostrup Bryggeri. Figuren, der forestillede en finsk soldat, var fortræffeligt udført, og billeder af den blev bragt i mange blade, både i Danmark og Finland. Tøvejret kom og smeltede skulpturen, men da frosten igen satte ind, blev den genrejst.

Den tyske besættelse afspejledes naturligvis på utallige måder i Folkebladets spalter, men da bladet har været en af hovedkilderne til en af Historisk Selskabs bøger (Egon Funch: De tunge dage, besættelsen i Glostrup 1940–45), vil vi stort set indskrænke os til at henvise hertil.

Udgiverkvaler

Meget mod sin vilje måtte Folkebladet i 1943 på forsiden bringe en serie propagandaannoncer fra det nazistiske parti. Et af disse opråb begyndte således: – er De ogsaa et Offer for fæle moralske Opstød, naar De i Enrum repeterer al den Sladder, Hetz og Svineri, vore Modstandere bærer os med? – Naturligvis var læserne fuldtud på det rene med, at det ikke var med sine gode vilje, at Folkebladet bragte disse udgydelser.

Papirrationeringen gav hurtigt problemer, og bladet måtte understrege, at lokalt stof kun kunne optages i det omfang, pladsen tillod det.

I krigens løb nåede oplaget op på cirka 5.000 eksemplarer, men for at få papiret til at strække til måtte formatet formindskes. I begyndelsen af 1945 var det helt galt. For at begrænse oplaget måtte man fra 1. februar 1945 modstræbende gå over til at tage betaling for bladet. Abonnementsprisen var rent symbolsk, 2 kroner årlig, så alle interesserede havde råd til at holde den uundværlige avis. Det viste sig da også, at vel 90 % af læserkredsen ønskede at tegne abonnement, men da man var nået op på 3.300 eksemplarer, var det nødvendigt at sige stop.

Kaj Munk mindes

I besættelsesårene blomstrede foreningslivet, og arrangementer af et vist nationalt tilsnit var populære. Tirsdag den 7. marts 1944 havde husholdningsforeningen arrangeret en oplæsningsaften med selveste Poul Reumert på Restaurant »Siesta«. Programmet rummede blandt

Smedien brænder! I december 1943 gik Grøndrups smedie op i luer, og et male-risk Glostrup-motiv forsvandt. På stedet ligger i dag Bikubens ejendom på hjørnet af Hovedvejen og Skolevej.

Kaj Munk

andet partier af Kaj Munks »En Idealist«. Arrangementet fandt sted to måneder efter, at digteren var blevet myrdet.

Det var imidlertid dyrt at få Reumert til Glostrup, og forsigtigt havde foreningen derfor truffet den aftale med kunstneren, at sammenkomsten kunne aflyses, hvis billetsalget blev for ringe. »Men«, skrev Folkebladet indtrængende, »det vilde være en Skam for Byen, om dette skulde blive Tilfældet«. I disse ord lå naturligvis en lille snert til tyskerne, hvis håndlangere havde forøvet mordet.

Det er næsten overflødigt at tilføje, at Glostrup undgik at bøje hovedet i skam. Hvem ville ikke gerne mindes den myrdede digter? Salen var fyldt til trængsel!

De glade majdage

Ingen, der har oplevet befrielsesdagene i maj 1945, vil kunne glemme jubelen, feststemningen og de utallige blafrende flag. Folkebladet bragte et stort billede af kong Christian den Tiende og et digt, der tolkede befolkningens følelser.

På Glostrup sogneråds første møde efter befrielsen overrakte formanden for den borgerlige gruppe, landsretsadvokat Axel Graff, kommunen et bordflag med inskription. Sin elegante tale sluttede han med at udtale håbet om, at de mænd og kvinder, der i kommende tider ville have sæde i rådet, altid ville holde sig for øje, at der i et frit land vel kan være noget, der skiller, men der er langt mere, der samler. I Brøndbyernes sogneråd mindedes sognerådsformand J. Gudmand-Høyer de fire modstandsfolk, der faldt for tyske kugler på selve befrielsesdagen.

Vor nyvundne frihed markeredes blandt andet af et opråb i Folkebladet den 24. maj om en indsamling af fødevarer til den nødstedte norske befolkning.

Folkebladet efter anden verdenskrig

Efter krigen skulle Folkebladets udvikling efterhånden antage en nærmest eksplosiv karakter. Dette kom Jensine Hansen ikke til at opleve. I en alder af 67 år afgik hun ved døden den 28. december 1945, altså ved juletid ligesom sin mand seks år tidligere. Til det sidste var hun levende optaget af det blad, der skyldte hende så meget.

Bogtrykker Fritz Togsverd-Hansen blev derefter eneindehaver af firmaet.

Ligesom bogtrykker Marius Julius Hansen i det daglige arbejde havde uvurderlig støtte af sin hustru Jensine, har sønnen frem til denne dag haft sin hustru Ragna som en lige så kyndig og engageret medarbejder, navnlig på det administrative felt.

To generationer. To ægtepar. Historien gentager sig.

Nye konkurrenter

I 1945 fik Folkebladet en ny konkurrent, hvis levetid blev længere end nogen af forgængernes.

Siden Folkebladet i sine tidligere år måtte kæmpe på liv og død først med Glostrup Avis og derefter med Glostrup Folketidende, havde der dog været et par medbejlere, der ret hurtigt gik ind. I årene 1937–40 udkom Glostrup-Bladet (med bindestreg) og i 1943–44 Glostrup Bladet (uden bindestreg). Selv om de omtrent hed det samme, havde disse blade intet at gøre med hinanden. Folkebladet kastede sig ikke ud i nogen polemik med dem, men reagerede på en anden måde, nemlig ved at konkurrere på kvalitet og service.

Den konkurrent, der kom til verden kort efter krigen, var Handelsbladet for Glostrup og Omegn, der begyndte at udkomme i november 1945. Et læserbrev i Folkebladet fra en unavngiven »Forretningsdrivende« påtalte det ejendommelige i, at et nyt blad kunne startes på et tidspunkt, hvor papirrationeringen stadig satte de gamle blade grå hår i hovedet. Redaktionen af Folkebladet kunne kun erklære sig enig med indsenderen, og en unavngiven »Handlende« udtalte håbet om, at Folkebladet, som havde overlevet flere konkurrenter tidligere, også denne gang ville klare skærene.

Og det gjorde Folkebladet i høj grad. I 1970 var det slut med Handelsbladet som uafhængigt organ, idet det pr. 1. juli blev købt af Politiken, der fortsatte udgivelsen under navnet Lokalavisen, indtil bladet i eftersommeren 1981 måtte opgive ævred og gå ind. Siden har Folkebladet været det eneste virkelige distriktsblad på Glostrupegnen. De regionalaviser, der er udsendt de senere år, dækker langt større områder og kan naturligvis ikke bringe lokale nyheder i blot tilnærmelsesvis samme omfang som Folkebladet.

Folkebladet og Marshall-planen

I en tale på Harvard-universitetet den 5. juni 1947 opfordrede den amerikanske udenrigsminister George Marshall Europa til at skabe en fælles genrejsningsplan, som USA ville være indstillet på at støtte med store økonomiske midler. Baggrunden var et amerikansk ønske om at øge de europæiske landes købekraft, og tilbudet omfattede også østbloklændene, der dog afviste det og senere bekæmpede planen.

Efter krigens ødelæggelser måtte de frie europæiske lande kæmpe imod store økonomiske problemer, og den stadige dollarmangel vanskeliggjorde i høj grad landenes bestræbelser for at komme til kræfter. Marshall-hjælpen, der blev ydet i årene 1948–51, tilførte Vesteuropa cirka 13 milliarder dollars i form af gaver og lån, fortrinsvis til indkøb af råvarer og produktionsmidler.

Også Folkebladet nød godt af denne amerikanske håndsrækning, idet den første sættemaskine, der kom til landet efter krigen, blev købt af Glostrup Bogtrykkeri.

I 1947 lå Folkebladets oplagstal på cirka 5.300 eksemplarer.

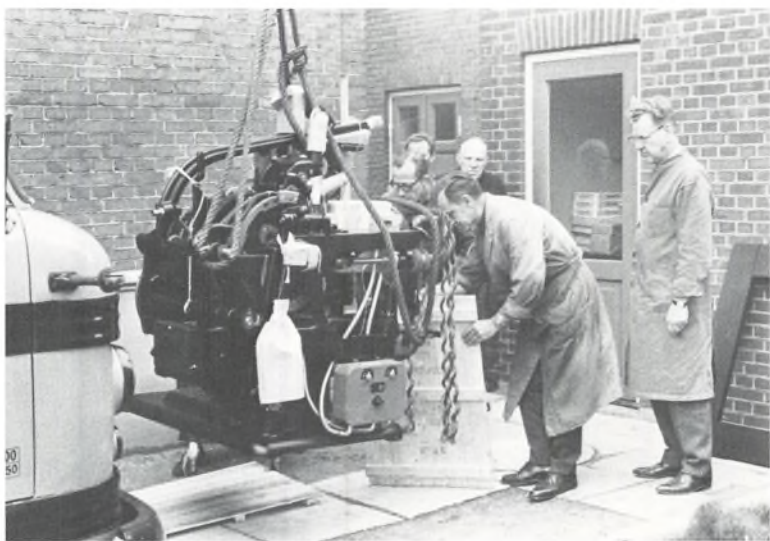
Bladet udvides og trykkes andetsteds

I fyrrerne og halvtredserne steg bladets oplag støt, og det samme var tilfældet med annoncemængden. For læserne havde dette den ulempe, at der kun blev plads til redaktionelt stof i yderst begrænset omfang. En gang imellem kunne der nok smugles en lille novelle ind, men ellers bestod teksten hovedsageligt af familienyheder, omtale af biografernes repertoire og henvisninger til annoncer om foreningsarrangementer. Et fast indslag var en ugentlig rapport om grisesalget hos A/S H. Jessen, Taastrup. Formatet varierede fremdeles, og sammenlignet med, hvordan Folkebladet ser ud i dag, havde disse årgange et fattigt præg. Ofte tryktes teksten med så små bogstaver, at det var tilrådeligt at bruge lup for ikke at anstrenge øjnene for meget. Bladet var fortsat på otte sider.

Men i 1958 skete der noget. Udgiveeren indrømmede blankt, at udviklingen i Glostrup og omegn var vokset fra bladet. En udvidelse af sidetallet havde flere gange været på tale, men på Jernbanevej var der ikke tekniske muligheder herfor. Nu havde man imidlertid fundet frem til en løsning, der indebar, at Folkebladet fremtidig ville blive trykt hos dagbladet Politiken, medens sætning og ombrydning stadig ville foregå i Glostrup.

Det første udvidede nummer forelå den 9. oktober 1958. Bladet var ikke til at kende igen. Det var på tolv sider og havde ikke blot fået en ansigtsløftning, men havde som en anden fugl Fønix svunget sig genfødt mod himlen. Der var masser af redaktionelt stof, den typografiske opsætning var langt mere appetitvækkende end før, der var farver på siderne, der var vittighedstegninger og en langt fyldigere dækning af idrætslivet. Snart kom der også en rubrik, der hed »Især for damerne«. Bladets format var blevet ensartet, og det har det været siden. Oplaget var nu cirka 12.500 eksemplarer, og udviklingen på egnen gik så hurtigt, at oplaget i 1960 allerede var oppe på godt 18.000 eksemplarer.

En af de større begivenheder på Jernbanevej 7: en ny sættemaskine ankommer. Til højre bogtrykker F.Togsverd-Hansen.

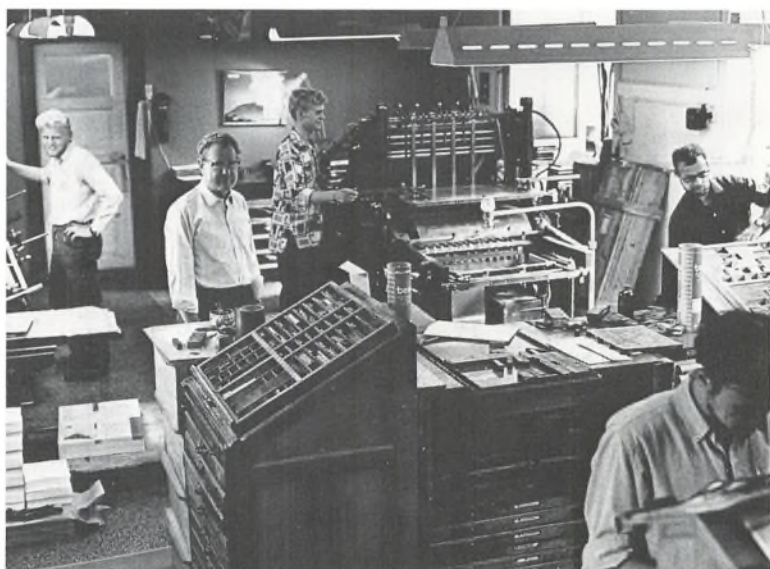
Samarbejdet med Politiken fortsatte til 1961, da trykningen overgik til Frederiksborg Amts Avis.

Året efter rykkede håndværkere igen ind på Jernbanevej 7. For at skaffe plads til endnu en sættemaskine måtte lokalerne udvides nok en gang, garagen blev inddraget, og grunden blev udnyttet til det yderste ved, at en tilbygning opførtes i skellet til nabogrunden. Det stod klart, at skulle der udvides yderligere, kunne det ikke ske på Jernbanevej.

Kun uden på bygningen var der plads til nydannelser. I 1964 fik man flotte neonskilte på facaden.

Trods pladsmangelen lykkedes det på en eller anden måde i slutningen af 1965 alligevel at få presset en ny sættemaskine ind i bygningen. Dette var nødvendigt for fra 1. januar 1966 at kunne udsende bladet til alle husstande i Herstedernes kommune, hvor hidtil kun beboerne i Vridsløselille havde modtaget det. Oplaget sprang nu op på cirka 24.000.

Interiør fra trykkeriet på Jernbanevej i 1967. Yderst til venstre Carsten Togsverd og Fritz Togsverd-Hansen.

Et jubilæum med efterspil

Med en frodighed som i en sydamerikansk regnskov sprang blomsterne ud på Jernbanevej, da Folkebladet i 1961 fejrede sit 50 års jubilæum.

Den 6. juli 1961 fyldte Folkebladet 50 år. Tilfældet ville, at fødselsdagen faldt på en torsdag, så bladet udkom på selve årsdagen. En hel side var viet en omtale af bladet i det forløbne halve århundrede, og i nederste højre hjørne gengav man en annonce. Den stammede fra 1916, hvilket der blev gjort opmærksom på. Annoncen begyndte:

Billige Villagrunde paa fordelagtige Vilkaar

Et Areal af 7 Tdr. Land, beliggende mellem Gaarden »Sofielund«s Have og Roskildevej, vil, om tilstrækkelig Interesserede melder sig, blive udstykket til Villagrunde til saa rimelig Pris og læmpelige Vilkaar, at enhver, der selv vil, kan blive Ejer af sin egen Grund.

Grundenes Areal vil blive 3-4000 Kvadratalen og Prisen mellem 30 og 40 Øre pr. Kvadratalen. Sælges med 50 Kroners Udbetaling, og derefter betales til Forrentning og Afdrag 10 Kr. pr. Maaned.

Annoncen var underskrevet A. Nielsen, »Biografen«, Telefon 95.

Bladets redaktion havde åbenbart fundet det smart at optrykke denne gamle annonce. Det var da morsomt at se, hvor latterligt billige grundene var i 1916.

Men det skulle Folkebladet aldrig have gjort!

Folkebladets fødselsdag blev et mareridt for personalet hos købmand F. Hansen, Hovedvejen 99, der i 1961 havde telefon nummer 95. Biografdirektør Anton Nielsen var jo for mange, mange år siden ude af den glostrupske saga.

Telefonerne stod ikke stille. Folk ringede som gale for at købe billige grunde. Købmandens telefon var blokeret hele dagen, og adskillige, der opgav at komme igennem, ringede i stedet til Folkebladets kontor for at blive grundejere. Personalet hos købmanden var på randen af et nervesammenbrud.

I sit næste nummer beklagede Folkebladet, at man havde bragt den gamle annonce, og lovede, at bladet nok skulle passe bedre på ved sit 100 års jubilæum.

Jens A. Petersen bliver redaktør

I disse år oplevede distriktsbladene en betydelig ekspansion og markerede sig for alvor i publikums bevidsthed. En Gallupundersøgelse i 1958 viste, at bladene blev studeret af en forbavsende mængde læsere (kun 2 % læste dem aldrig), og at ikke mindre end 46 % opbevarede deres blad en hel uge – en undersøgelse, der selvsagt måtte glæde annoncørerne.

En væsentlig årsag til distriktsbladenes fremmarch var, at de københavnske dagblade søgte at være landsdækkende og derfor langt fra kunne tilfredsstille det rent lokale behov for information. I konsekvens heraf knyttede distriktsbladene i stigende grad uddannede journalister til sig.

Lykkeligvis kendte Folkebladet sin besøgstid, og derfor blev den 12. september 1963 en historisk dato for bladet. Det nummer, der udkom denne dag, er nemlig det første, i hvilket en professionel journalist anføres som redaktør.

Det var Jens A. Petersen, hvis signatur, »Jens A.«, kom til at optræde utallige gange i bladets spalter.

Denne overordentlig produktive pressemand og kulturhistoriker prægede i allerhøjeste grad Folkebladet i de følgende år. Han blev en legendarisk skikkelse. Da han trådte til, fik teksten det rette fagmæssige tilsnit. Folkebladet havde haft enkelte dygtige medarbejdere tidligere, men han var noget særligt.

Jens A. Petersen blev født den 18. december 1902 i Sjølund i Sønderjylland og voksede op i nærheden af Skamlingsbanken. Fra sin barndom har han været stærkt interesseret i grænselandets historie og problemer. Han er ikke glemt på egnen. Et stort boligområde i Sjølund er blevet opkaldt efter ham: »Jens A. Petersens Park«.

Sine første journalistiske sporer tjente han som farende håndværkssvend. Det var hans drøm at blive arkitekt, og han kom derfor i lære som snedker og bygningskonstruktør. Efter at have bestået svendeproven gik han – som mange unge håndværkere gjorde dengang – på valsen i blandt andet Weimarrepublikkens Tyskland. Men når kammeraterne dyrkede Bacchus og Venus i de små værtshuse, vandrede den ædruelige Jens A. rundt i de stille gader og samlede indtryk. Resultatet blev en række rejsebrev, som han sendte hjem til bladene i Kolding, hvor redaktørerne modtog dem med kyshånd. Dermed var Jens A.s fremtidige bane afstukket.

Forskellige blade både vest og øst for Storebælt nød godt af hans medarbejderskab, men til sidst voksede han fast på Hedeboegnen, hvor han blandt andet blev redaktør ved Roskilde Tidende. Også ved talrige andre blade har han gennem tiden beklædt redaktørstolen, således ved Dansk Svømme Unions medlemsblad »Svømmesport«. Siden 1968 redigerer han Centralorgan for Forsorgsinstitutioner. Og ved siden af denne journalistiske virksomhed fik han tid til en imponerende litterær produktion, der spænder fra digte (blandt andet HJEMSTAVNSTONER 1921 og BLANDSÆD 1936) over samfundsspørgsmål (LANDBRUGSKRISEN I DANMARK 1938) til mange bind kulturhistorie (blandt andet MELLEM LEVENDE HEGN 1936, LANGS EN GAMMEL GRÆNSE 1955 og SÅ TIL SØS 1970).

Han besad den fødte journalists evne til at behandle ethvert emne

Redaktør Jens A.Petersen, hvis sprudlende pen var en stor gevinst for Folkebladet.

med legende lethed og sproglig fantasi, og hans glimrende hukommelse stod mål med hans utrættelige flid.

Efter Jens A. Petersen har Folkebladet haft andre udmærkede redaktører med journalistisk baggrund, men han var den første på pladsen – og han var en ener.

Flytningen til Naverland

Det skulle ikke vare mange år, før en virkelig omfattende udvidelse blev nødvendig, idet pladsmangelen på Jernbanevej til sidst var så stor, at en del af redaktionen havde måttet lægges uden for huset. Dette faldt sammen med, at bogtrykker Fritz Togsverd-Hansen blev klar over, at hans virksomhed ikke kunne forblive på Jernbanevej. Efter mange undersøgelser og forhandlinger havde Glostrup kommunalbestyrelse vedtaget en byplan, der banede vej for det store butikcenter, der i dag ligger mellem Hovedvejen, Banegårdsvej, Stationspladsen og Jernbanevej: Glostrup Centret. En ekspropriation var en nærliggende mulighed, og tvunget af både centerplanerne og sin egen pladsmangel så Togsverd-Hansen sig nødsaget til at afhænde ejendommen Jernbanevej 7 til det konsortium, der arbejdede med virkeliggørelsen af centerplanerne og allerede havde sikret sig de omliggende ejendomme.

Lige siden sin spædeste begyndelse havde Glostrup og Omegns Folkeblad følt sig stærkt knyttet til Glostrups bymidte, der lå centralt for både annoncører og andre forretningsforbindelser i hele det område, bladet dækkede. Imidlertid viste det sig umuligt at erhverve en passende byggegrund til en ny trykkeri- og administrationsbygning i Glostrup. Resultatet blev derfor, at virksomheden måtte flytte til Albertslund, hvor det på Naverland i Industricentrum Herstedøster lykkedes at erhverve et egnet areal på cirka 3.000 kvadratmeter.

Til opførelse her projekterede arkitekt M.A.A. Børge Hvidkjær, der havde betydelig erfaring i industribyggeri, en enplansbygning på cirka 1.200 kvadratmeter. Ingeniørteknisk bistand blev ydet af civilingeniør Erik Lundgaard. I en virksomhed af denne art er det uhyre vigtigt, at maskiner, ombrydningsborde og andet placeres hensigts-

I denne bygning på Jernbanevej 7, som bogtrykker Marius J.Hansen erhvervede fra sin svigerfader i 1916, havde Folkebladet og Glostrup Bogtrykkeri til huse i over et halvt århundrede. Dette billede er taget o.1960. Trykkeriet ligger bagved og er skjult af hovedbygningen. Som man ser, har navnet »Arosa« på facaden måttet vige for virksomhedens moderne skiltning.

mæssigt fra første færd, idet senere omflytninger af det tunge materiel vil være meget bekostelige. Udgiveren søgte derfor assistance hos Den grafiske Højskoles forskningslaboratorium, der udarbejdede en omhyggelig indretningsplan.

Byggeriet skred frem i hurtigt tempo, og den 26. januar 1968 fandt indflytningen sted. Dette lyder lettere, end det var. At flytte de store, tunge maskiner fra det gamle trykkeri var et enormt arbejde. En overgang var Jernbanevej næsten spærret for gennemgående færdsel, men myndigheder og trafikanter tog ulemperne med godt humør, og da man var vel installeret på Naverland, kunne Folkebladet af fuldt hjerte takke de kommunale myndigheder og politiet for udvist forståelse og beredvillig hjælp.

Skål! Personalet fejrer indflytningen i Naverland 14. Som nr.2 fra højre ses redaktør Jens A.Petersen.

Glostrup og omegns Folkeblad

egnens ældste blad...

*Flytningen fra Jernbanevej til Naverland
fandt sted i januar 1968.*

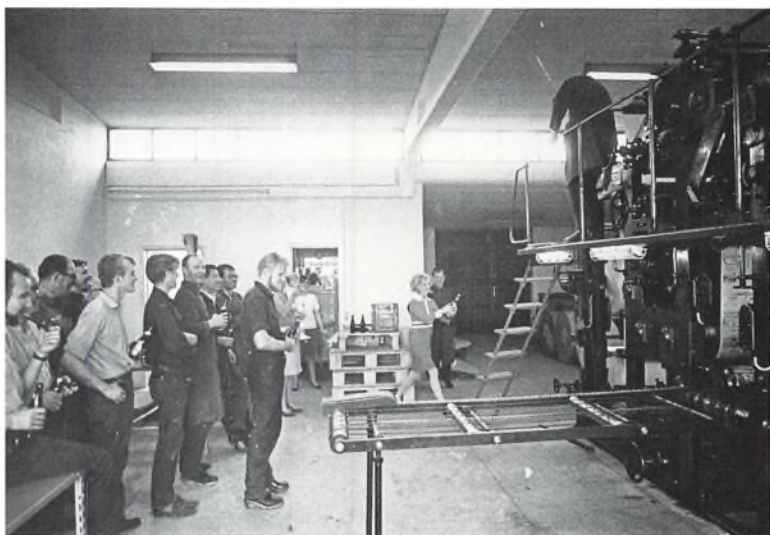
En rotationspresse fortæller historie

Da Folkebladet og Glostrup Bogtrykkeri, der jo havde samme indehaver, rykkede ind på Naverland 14, var det en selvfølge, at bladet nu ikke længere skulle trykkes hos fremmede. I den store nybygning var der plads til selv at klare trykningen, men dette forudsatte anskaffelse af en rotationspresse.

Glostrup og Omegns Folkeblad blev derved det første distriktsblad, der fik eget rotationstrykkeri, og den maskine, der blev anskaffet, var noget ganske særligt. Ikke fordi den var splinterny; den stammede såmænd fra 1922 og havde således forlængst trådt sine barnesko. Det særlige lå i, at det var en maskine, der havde oplevet noget og kunne fortælle historie.

Denne rotationspresse begyndte sin karriere med i en årrække at trykke det kommunistiske hovedorgan i Berlin, Die Rote Fahne – et blad, der blandt sine grundlæggere havde så kendte navne som Karl Liebknecht og Rosa Luxemburg. De stillede sig i spidsen for spartaki-

I bogtrykkerkredse udstyres de større maskiner med kælenavne, der er nemmere at bruge end de officielle betegnelser. Den rotationspresse, Folkebladet købte af dagbladet Information, blev døbt »Super-Carla«. Som det ses, finder dåbshandlingen sted i overværelse af det samlede personale og under udfoldelse af stor munterhed.

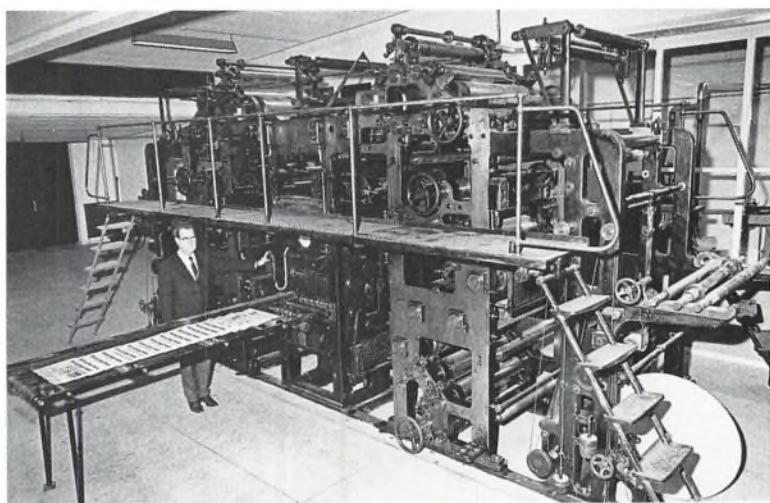
sternes opstand i Berlin i januar 1919 og blev begge myrdet af politisoldater. Ingen af dem oplevede altså at se rotationspressen, der jo tidligst kunne begynde at trykke partiorganet i 1922.

I den bevægede tid forud for rigsdagsvalget i 1933 var Die Rote Fahne jævnligt en torn i øjet på myndighederne, og rotationspressen blev gentagne gange beslaglagt og forseglet af politiet, så bladet måtte trykkes andetsteds. Da nazisterne fik magten, blev det kommunistiske parti naturligvis opløst og erklæret for ulovligt, og hermed var også partibladets skæbne beseglet. Det sidste nummer udkom som et dobbeltnummer den 26.–27. februar 1933.

Hvad rotationspressen har bestilt i de mellemliggende år, forlyder der intet om, men under besættelsen dukkede den pludselig op i København.

Der var sket det, at de danske nazisters dagblad Fædrelandet, der konstant var i økonomiske vanskeligheder, havde opnået tysk støtte for at prøve at få finanserne lidt på føde. Støtten bestod i et beløb på 350.000 kroner til afvikling af gæld og 150.000 kroner til fornyelse af den forældede maskinpark. Det var som et led i denne aftale, at rotationspressen kom til Danmark, hvilket sandsynligvis er sket i slutningen af året 1941.

Rotationspressen »Super-Carla« begyndte sin bevægede løbebane med at trykke kommunistorganet Die Rote Fahne i Berlin. Her er den vægtige dame klar til at gå i gang med at trykke Folkebladet. Bogtrykker F.Togsverd-Hansen står med fingeren på startknappen.

I resten af besættelsestiden var rotationspressen således i Fritz Clausens tjeneste, men natten til den 5. maj 1945 blev nazistorganets kontor og trykkeri i Store Kongensgade besat af modstandsbevægelsen. Det viste sig, at nogen havde forsøgt at skille rotationspressen ad, åbenbart for at fjerne noget, men heldigvis var den intakt og begyndte straks at trykke dagbladet Information, der hidtil havde ført en illegal tilværelse. I kortere perioder blev også Dansk Samlings talerør Morgenbladet og partiet Venstres hovedstadsblad København trykt på maskinen, der på denne måde oplevede at blive overordentlig alsidig i politisk henseende.

Efter at bogtrykker Fritz Togsverd-Hansen havde truffet aftale med dagbladet Information om at købe maskinen, gik montører i gang med at lade den gennemgå en fornyelseskur.

Og i marts 1968 begyndte den at trykke Folkebladet, hvis oplag i disse måneder lå på henved 30.000 eksemplarer. Rotationspressen, der i trykkeriet gik under kælenavnet »Super-Carla«, kunne trykke 8–10.000 eksemplarer i timen.

Folkebladet trykkes i offset

»Super-Carla«s æra som Glostrup Bogtrykkeris hovedmaskine blev kort. Allerede da bogtrykker Fritz Togsverd-Hansen stod ved siden af rotationspressen med den bevægede fortid og med tilbageholdt åndedrag så de første aviser komme til syne, var han klar over, at den tekniske udvikling hurtigt ville kræve nye trykmetoder. Rotationspressen fra 1922 var i virkeligheden en videreudvikling af det højtrykssystem, som gamle Gutenberg havde gjort den første begyndelse til.

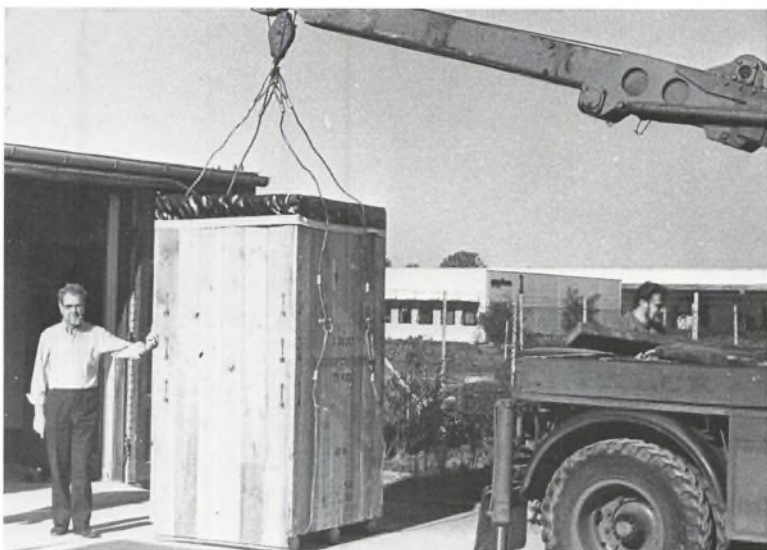
Den kommende tids løsen ville derimod være *offset*, den moderne fladtrykmethode, der blandt andet har skabt mulighed for en billedkvalitet og en farveteknik, som tidligere var ukendt på avisområdet.

Hos den svenske Solna-fabrik købte Glostrup Bogtrykkeri da i efteråret 1970 en offset-rotation, der var den største af sin art i landet, og hermed holdt den nye teknik sit indtog. Som ved andre lejligheder var Fritz Togsverd-Hansen blandt pionererne på området. Alt bly forsvandt til fordel for fotosats – en omlægning, der ikke forløb helt uden problemer og arbejdsnedlæggelser. Men naturligvis lod udviklingen sig ikke standse, selv om vor ven Gutenberg muligvis har vendt sig nogle gange i sin grav over alt det nymodens djævelskab. Den nye maskine blev døbt »Orla«.

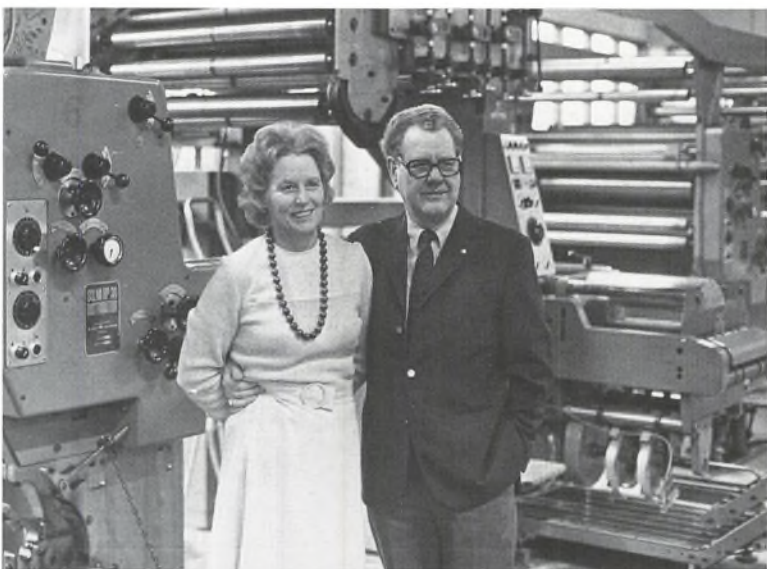
Det første nummer af Folkebladet, der var trykt i den nye teknik, kom ind ad brevsprækkerne den 19. november 1970, vedlagt et særtillæg, der fortalte om bladets historie og om den landvinding, nydannelsen indebar. Med stolthed kunne bladet understrege, at det nummer, læseren holdt i hånden, var det første danske distriktsblad i offset. Særlig fornemt virkede bladet, fordi det var trykt i fire farver. Oplaget lå nu på godt 34.000.

Også på et andet punkt var den 19. november 1970 en historisk dag for bladet, idet Glostrup og Omegns Folkeblad nu skiftede navn til Folkebladet for Glostrup, Brøndbyerne, Herstederne og Vallensbæk. Den voldsomme udvikling, der havde fundet sted i hele området, havde gjort denne navneændring naturlig. Det var særdeles forståeligt, at så store kommuner som Brøndbyerne og Herstederne (nu

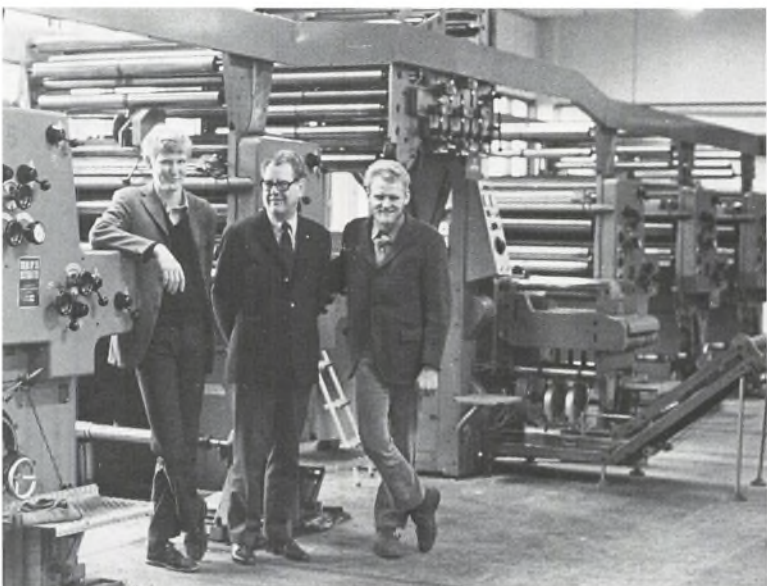
I oktober 1970 kørte et par kæmpe-lastvogne med anhængere op foran Folkebladets bygning på Naverland, belæsset med trækasser af anselige dimensioner. Som det første danske distriktsblad skulle Folkebladet trykkes i offset, og kasserne indeholdt et rotationsanlæg fra den svenske Solna-fabrik. Med en vis stolthed støtter bogtrykker F.Togsverd-Hansen sig til en af kasserne.

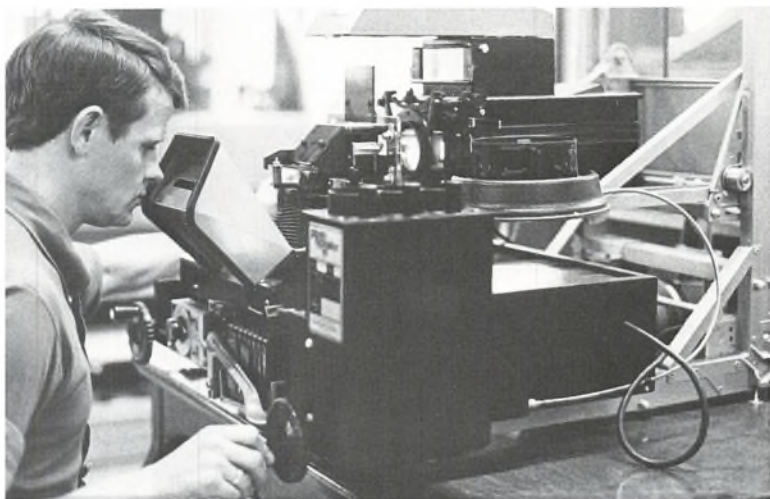
Her ses udgiverparret foran offset-rotationspressen, der fik kelenavnet »Orla«.
Et charmerende trekløver ikke sandt: Ragna, Fritz – og »Orla«.

På baggrund af den nyanskaffede offset-rotation »Orla« ses bogtrykker F.Togsverd-Hansen flankeret af sine to sønner, til venstre Sven (f.1947) og til højre Carsten (f.1946).

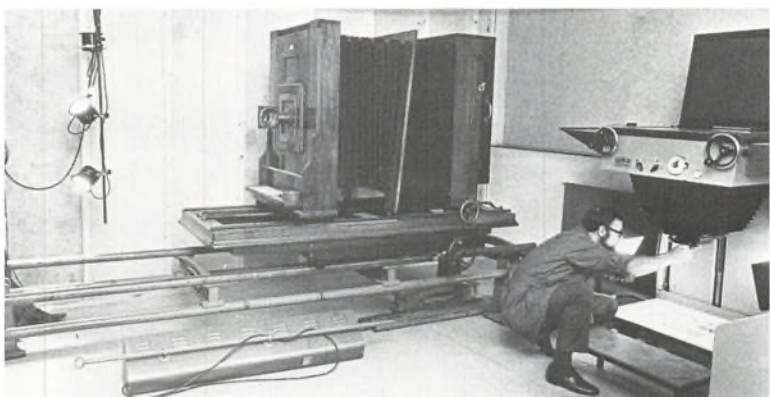
Som den første virksomhed i Danmark anskaffede Glostrup Bogtrykkeri denne overskriftmaskine.

Ombrydningen af avisen foregår på lysborde.

I mørkekammeret affotograferes siderne, og fotos indsættes på filmen.

Brøndby og Albertslund) ikke fortsat ville finde det rimeligt at blive betegnet som »omegn« til Glostrup – en kommune, som de begge forlængst havde distanceret i indbyggertal.

Den nye rotationsmaskines kapacitet var så stor, at det på længere sigt var tanken at etablere en trykcentral for en lang række uge- og månedsblade af forskellig art. Hvorledes disse planer blev ført ud i livet, vil vi senere vende tilbage til.

Det smilende udgiverpar gratuleres her af typograf Ole Gissel ved Folkebladets 60 års jubilæum 6.7.1971.

Om bogtrykkeren

På et vigtigt område er den nuværende bogtrykker fulgt i sin faders fodspor, nemlig i forholdet til brancheorganisationen. I mange år havde Fritz Togsverd-Hansen sæde i bestyrelsen for Dansk Bogtrykker- og Presseforening, og i en længere periode var han kasserer. Som en anerkendelse af den meget betydelige indsats, han har ydet i foreningens tjeneste, er han blevet udnævnt til æresmedlem.

Folkebladet er tilknyttet Distriktbladenes Sammenslutning, som det har et nært og frugtbart samarbejde med. Også i denne organisation var Togsverd-Hansen i lange tider bestyrelsesmedlem, og også her varetog han i en årrække hvervet som kasserer.

Det kan nævnes, at Togsverd-Hansen på et specielt felt har fulgt faderens eksempel. Marius Julius Hansen var fra 1921 til sin død medejer af Taastrup Avis. Sønnen er i dag parthaver i Helsingør Dagblad (med en sjattedel af halvdelen).

Spredte smagsprøver fra 30 år

Efter anden verdenskrig begyndte udviklingen i det område, Folkebladet dækker, at antage en lavineagtig karakter. Industriens opsving i halvtredserne og tresserne skabte mange nye arbejdspladser, de kollektive trafikmidler udbyggedes, og stigningen i antallet af private biler gjorde mange uafhængige af offentlig transport. Alt dette fik folkemængden vest for hovedstaden til at vokse, og de kommuner, der var små og uanselige, da Folkebladet begyndte at udkomme, blev store og folkerige.

Belært af fortidens fejltagelser søgte myndighederne ved en omfattende planlægningsvirksomhed at styre udviklingen i en hensigtsmæssig retning. Således var det tanken at skabe udstrakte boligkvarterer langs de kommende S-baner mod Køge og Roskilde.

Den udvikling, der fulgte, fik de bestående byområder til at sprænge alle rammer, og der opstod helt nye byer som for eksempel Brøndby Strand, Avedøre Stationsby og Albertslund. Betydelige industriområder afløste det gamle bondeland eller skabtes – på Avedøre Holme – ved inddæmning. Den landlige idyl blev en mangelvare. Til gengæld anlagdes Køge Bugt Strandpark og Vestskoven, og det gamle militær-anlæg Vestvolden åbnedes for offentligheden som en fredlyst oase.

Stat og amt byggede hospitaler, og de enkelte kommuner kappedes om at tilvejebringe formålstjenlige institutioner: rådhus, skoler, omsorgscentre, plejehjem, daginstitutioner, biblioteker, fritidscentre, inden- og udendørs idrætsanlæg og andet. Ved et forbilledligt fælleskommunalt samarbejde etableredes så betydningsfulde anlæg som Avedøre Kloakværk og Vestforbrænding. I samarbejde med de offentlige myndigheder blev der på privat initiativ opført butikcentre, og også kirker blev der bygget.

Side om side med alt dette skete der på arbejdsmarkedet en udvikling, der gav de fleste langt mere fritid, end man tidligere havde turdet drømme om, og dette satte naturligvis sit præg på foreningslivet, på de kulturelle aktiviteter – og ikke mindst på idrætten. Den tid er forlængst forbi, da GIC spillede fodboldkamp i jakke og kravetøj. I dag er fodbold en nationalsport – og danmarksmestrene er at finde i Brøndby.

Så langt tilbage som i 1936 begyndte man at diskutere muligheden for at skabe et rekreativt område ved Køge Bugt. Det skulle vare over 40 år, inden man gik i gang med anlægget. Ved anvendelse af bl. a. fem millioner kubikmeter sand skabtes en af landets bedste badestrande. I juni 1980 indviedes Køge Bugt Strandpark.

En lystsejler for udadgående i Brøndby havn, en del af Køge Bugt Strandpark. I baggrunden Avedøre Kloakværk.

På alle årstider er den gamle fæstningsvold et herligt sted at boltre sig. Her et vintermotiv.

Om alt dette – og meget mere – har man kunnet læse i Folkebladet. På alle områder har væksten været så overvældende, at vi kun kan berøre den ganske flygtigt på de følgende sider. Vi må indskrænke os til at give nogle uhøjtidelige smagsprøver på, hvad man kunne læse om i spalterne.

Ingen er profet...

Skuespilleren Preben Uglebjergs kometagtige karriere blev fulgt med særlig interesse af mange af Folkebladets læsere. Han var nemlig født og opvokset i Glostrup, hvor han var elev i den nuværende Højvangsskole.

Efter flere gange at have optrådt i blandt andet Ping Klubben fik han 15 år gammel sin teaterdebut i Alléscenens forestilling »Drengen Fritz« i 1946. Hans talent var så rigt og overbevisende, at han blev rost til skyerne, og stykket blev en forrygende succes.

Naturligvis drog mange glostrupper ind til byen for at se bysbar-net optræde, men alligevel kan adskillige sikkert endnu huske den

Preben Uglebjerg i sin glansrolle som »Drengen Fritz«.

interesse, det vakte, da stykket senere blev opført på restaurant »Siesta«. Netop her havde Preben Uglebjerg i øvrigt høstet nogle af sine tidligste laurbær, nemlig i skolekomedien »Svinedrengen«.

Det var Povl Vendelbo's Teaterselskab, der – efter at stykket var udspillet på Alléscenen – tog på turné med forestillingen, og i Glostrup havde Arbejdernes faglige Sammenslutning købt stykket til opførelse lørdag den 15. februar 1947. I årenes løb har utallige forestillinger på de stedlige restauranter trukket fulde huse, uden at man har kunnet sige, om det var forestillingen eller det efterfølgende bal, der var det største trækplaster. Også efter »Drengen Fritz« kunne man svinge sig på dansegulvet, men der er næppe nogen tvivl om, at publikum fortrinsvis kom for at se den talentfulde drengeskuespiller. Aftenen blev uforglemmelig.

Men hvad skrev Folkebladet efter forestillingen? Brugte man flere spalter? En hel spalte? En halv?

Nej, ikke en linie, ikke en stavelse! Det var lige ved at være synd for Preben.

To verdensmestre

I august 1949 blev en af datidens kendte cykelryttere, »Kokken« alias viktualiehandler Knud E. Andersen, Glostrup, verdensmester i 4 kilometers individuelt forfølgelsesløb for amatører. Med fuld honnør blev han modtaget på Glostrup rådhus som den første idrætsmand, kommunen hyldede. Blandt de tilstedeværende var formanden for Dansk Cycle Union, Henry Hansen, der selv var vokset op i Glostrup og jævnligt havde været omtalt i Folkebladet. I 1928 blev han olympisk mester og i 1931 verdensmester. Ved olympiaden i Amsterdam oplevede han, at der fra engelsk side blev protesteret imod ham, fordi man simpelt hen ikke kunne forestille sig, at noget menneske kunne køre så hurtigt, som Henry Hansen havde gjort.

Den olympiske mester Henry Hansen, der ved sit fænomene landevejsløb ved olympiaden i Amsterdam i 1928 havde forbløffet alle sagkyndige, vender hjem i selskab med de øvrige danske cykelryttere, sammen med hvilke han desuden havde bragt et holdmesterskab i hus. Blandt de i guldstol bårne sejrherre ses Henry Hansen yderst til højre.

»Kokken« – alias viktualiehandler Knud E. Andersen – erobrer verdensmesterskabet i 1949.

Det første træ

Ved en højtidelighed i november 1952 plantede Københavns overborgmester H. P. Sørensen det første træ i den kommende Brøndby-skov. Træ nummer to blev plantet af Brøndbyernes borgmester Jens Christian Jensen.

S-toget kommer

Et stort ønske på Glostrupegn blev indfriet den 17. juni 1953, da det første S-tog ankom til Glostrup station. Folkebladet skrev: »I sommerson, nypudset og skinnende og pyntet med flag foran holdt det sit indtog på Glostrups nye station, hilst af en begejstret, mangetalig, hurraråbende og vinkende menneskemængde«.

Det var en stor dag. Der var grund til at råbe hurra.

Det første S-tog ruller ind på Glostrup station på indvielsesdagen 17. juni 1953.

Jens A.-fyrværkeri

Folkebladets legendariske redaktør Jens A. Petersen havde en sjælden evne til at finde malende udtryk og træffende karakteristikker. Her er enkelte løsrevne citater:

Om Albertslund

Om smagen kan man som bekendt ikke diskutere. Albertslund virker meget ejendommelig, og der er nogen, der mener, at her kun mangler et par palmer og en mand, der trækker rundt med en kamel, for at billedet af en araberby kunne være fuldkomment. 3/12 1964

Om Kjeld Rasmussen

Det er den rene socialdemokratiske lære, han docerer, ofte med en iver og esprit, så det ved mange lejligheder ikke er ham, der holder talen – men talen, der holder ham. 6/2 1964

Om musik

Men når de hylende og skrigende piger i cowboybukser, der nu hylder deres pop-idoler vildt over alle grænser, er blevet barmsvære bedstemødre, vil de lytte til Brahms og Weber og Cherubini! 24/11 1966

Om hjertestyrkninger

Skal man have den helt rigtige snaps i dag, ja, så skal det være en malurtdram, en dram med perikon, røllike, krusemynte – for slet ikke at tale om en dram, der er tilsat pors. 1/10 1970

Om Hedeboegnen

Hedeboegnen er altså ikke bare en lidt kedelig flad og skovløs egn. Den er et rigt modsætningernes område med en udvikling, en egnskultur og en historie, som man kan fordybe sig meget længe i. 25/7 1974

Om Avedøre-inddæmningen

En verden stiger af havet. 7/10 1965

Om sin barndom

Fra den gamle kakkellovn lyste ilden fra tørvene eller bøgebrændet og kastede lysstriber gennem halvmørket. De ramte det knastujævne gulv, slidt af mange fødders traven gennem mange år, det ramte de hvidkalkede vægge og lyste op mod det røgsværtede bræddeloft...

Arbejdet hvilede stort set i mørkningstimen, og så fortalte far om sin barndom og ungdom på en sådan måde, at det blev levende for os...

En fattig tid, en nøjsom tid, hvor man for at spare »brændolien« undlod at tænde petroleumlampen – men holdt mørkningstime. Hvilken arv ville man have fået uden disse rige mørkningstimer? 13/2 1969

Allerede i 1911 havde en indsender i Folkebladet henstillet, at der blev placeret et sygehus i Glostrup. Ønsket gik i opfyldelse den 2. september 1958, da det imponerende amtssygehus, der er opført af finske arkitekter, blev indviet.

Det nye amtssygehus

Amtssygehuset (hvis tredje grundsten med faglig rutine var blevet nedlagt af borgmester Vald. Hansen i november 1953) blev indviet den 2. september 1958. Pris 90 millioner kroner. Kong Frederik IX og dronning Ingrid var naturligvis til stede. Nogle dage efter aflagde kong Olav V af Norge besøg på sygehuset. I september 1960 var turen kommet til den yndige dronning Sirikit af Thailand. Ved denne lejlighed var hospitalet smykket med et væld af orkideer, som en landsby i det nordlige Thailand havde skænket. Til gengæld skænkede amtsrådet the for både dronningen af Thailand og dronningen af Danmark. Det foregik på 9. etage.

Jo, Folkebladet har skam også haft flair for det fashionable stof!

Landsretssagfører Axel Graff var i mange år en markant og respekteret skikkelse i Glostrups offentlige liv.

En lille familieidyl i Vestskoven, hvor langhornet skotsk højlandskvæg græsser.

Nye rådhus

Kommunernes vækst illustreres blandt andet af, at både Glostrup og Brøndbyernes kommuner kunne indvi nye rådhus med få dages mellemrum sidst på året 1959.

På det sidste kommunalbestyrelsesmøde på det gamle Glostrup rådhus (bryggervillaen) mindedes landsretssagfører Axel Graff det første møde, der fandt sted i bygningen 32 år tidligere. »Det er morsomt at tænke på«, udtalte Graff, »at der dengang var tre personer til stede, som også er her i aften. De to var borgmester Vald. Hansen og stadsingeniør Helge Petersen. Den tredje var dengang en stor dreng, der havde eksamensferie og fandt det morsomt at overvære det første møde. Det var mig!«

Vestskoven i modvind

På et møde i august 1960 afviste flertallet i Glostrup kommunalbestyrelse, at en del af den kommende Vestskov skulle placeres øst for Ringvejen, idet disse arealer ønskedes udlagt til boligbebyggelse.

Landsretssagfører Axel Graff, der var en af Vestskovplanernes varmeste fortalere, bemærkede, at når flertallet havde indtaget dette standpunkt, behøvede man altså aldrig at snakke Vestskov i Glostrup mere. Hele skoven ville ligge i andre kommuner!

Dybsindigt bemærkede Vald. Hansen: »Man kan ikke leve af skov alene!«

Nå, lykkeligvis ændrede Glostrup kommunalbestyrelse senere standpunkt, og i dag er alle vist enige om, at det var godt, at Glostrup også fik sin andel af den dejlige skov.

Sikken dog en rekord!

Betænksomt orienterede Folkebladet sine læsere om, at Herstederne i 1958 havde den tvivlsomme ære at være indehaver af den nordiske skilmisserekord. Antallet af skilsmisser pr. tusind indbyggere var i Herstederne 6, i Glostrup 2,2, i Brøndbyerne 1,6 og i Vallensbæk 1,3.

Folkebladet bliver nostalgisk

Der var et vist vemod at spore, da Folkebladet i november 1960 skildrede den udvikling, der nu fik Hovedvejen i Glostrup til at skifte ansigt. Bladet skrev: »Hele rækker af gamle huse falder, og på ruinerne rejser sig nye, høje ejendomme med store og moderne forretninger. Den, der har været væk fra Glostrup nogle år, vil ikke kunne føle sig hjemme mere; alt forandres«.

I Brøndbyernes kommune var udviklingen langt større, men dér var det mere jomfruelige arealer, der blev forvandlet til boligkvarterer, så dér var Folkebladet ikke nær så nostalgisk.

Borgmester-dramatik

Da Folkebladet begyndte at udkomme i 1911, blev kommunerne styret af sogneråd. I 1952 fik Brøndbyernes og Glostrup kommuner den såkaldte Gentoftestatus, hvilket blandt andet indebar, at sognerådsformændene Jens Christian Jensen og Vald. Hansen blev borgmestre.

Vald. Hansen trak sig tilbage i 1961 efter at have haft sæde i kommunalbestyrelsen i 40 år. Han afløstes af postkontrollør N. G. Sortsø, der trak sig ud i 1968.

Og så blev der dramatik på Glostrup rådhus. Den hidtidige viceborgmester, socialdemokraten Bjarne Jensen, ventedes i almindelighed at blive ny borgmester, men ganske overraskende stemte venstresocialisten, civilingeniør Preben Ikkala, ved borgmestervalget på den konservative kandidat, retsassessor F. A. Elmerkjær, der derved blev Glostrups tredje borgmester. Der gik et sus gennem forsamlingen, da stemmesedlerne blev talt op. Dette havde man ikke ventet!

Fjernsynet på fremmarch

I september 1961 meddelte Folkebladet, at der nu var 12.267 licensbetalende fjernseere i Glostrup. Som ved tidligere lejligheder kunne bladet konstatere, at det blev studeret grundigt; for telefonerne begyndte straks at kime voldsomt. Det opgivne tal var jo større end antallet af husstande!

Beskæmmet måtte Folkebladet gå til bekendelse. Tallet var rigtigt nok, men i stedet for »Glostrup« skulle der have stået »Glostrup politikreds«.

Farvel til sindigheden

»Hele rækker af gamle huse falder, og på ruinerne rejser sig nye, høje ejendomme med store og moderne forretninger,« skrev Folkebladet i 1960. Denne husrække ved Hovedvejen måtte vige for Glostrup Centret.

Glostrup Jernbanehotel, som vi har omtalt så mange gange (oprindeligt nøjedes det jo med at kalde sig »kro«), blev i 1962 solgt til Sparekassen SDS. Klokkerne ringede for den gamle bygning, og atter kom Folkebladets nostalgi op til overfladen. Bladet kommenterede: »Den tid, da københavnernes med hest og vogn tog ud og spiste frokost eller drak kaffe i omegnens kroer, ligger efterhånden meget, meget langt tilbage. Omegnen har ændret sig, den er blevet en del af storbyen; fart og støj har afløst ro og sindighed«.

»Byens talerstol«

Den 15. november 1962 lancerede Folkebladet rubrikken »Byens talerstol«, hvor enhver kunne komme til orde med ros og ris til alt og alle. En indsender roste tanken, men tilføjede: »Måtte den blive til gavn for *samhørigheden* i vor adspredte kommune og ikke en slagmark«.

Det fromme ønske er vist ikke helt blevet opfyldt. Når man i dag studerer »talerstolen«, der nu er omdøbt til »Synspunkt«, kan det undertiden være vanskeligt at blive enig med sig selv om, hvad rubrikken ligner mest: en slagmark eller en boksering.

Kært barn

I december 1962 bragte Folkebladet en udførlig omtale af Herstedernes kommunes planer om at skabe den første by i landet med differentieret trafik. »Trafikken adskilles helt med broer og tunneler, bl.a. 22–23 broer«, skrev Folkebladet med beundring i stemmen. Da byggeriet året efter var i gang, kaldte bladet det for Danmarks største byggeplads.

Den 1. april 1964 fik Herstederne Gentoftestatus, og sognerådsformand Hans Nielsen blev borgmester, men først senere kom kommunen til at hedde Albertslund.

Allerede i 1938 førtes i Folkebladets spalter en diskussion om at give Vridsløselille et andet navn. Det var førstelærer M. Lassen, Vridslø-

selille skole, der gav bolden op ved at foreslå, at Vridsløselille blev døbt om til Hersted eller Søndre Hersted. Andre blandede sig i debatten og foreslog Herstrup eller Ny Hersted. Da planlægningen af Albertslund-bebyggelsen påbegyndtes, dukkede andre navneforslag op – navne som Herstedsønder, Hedeby og Vestby. Foreløbig havde ingen tænkt på et navn som Albertslund.

Fokus på Avedøre

Glostrup kommunalbestyrelse, der havde satset på en stor udvikling i Avedøre, traf i oktober 1963 principbeslutning om udformningen af Avedøre Stationsby, en af byerne ved de kommende S-stationer.

Det vældige inddæmningsarbejde, der ved Avedøre Holme skulle skabe landets hidtil største industrikvarter, blev den 1. april 1964 startet af statsminister Jens Otto Krag, der ikke var ude med spaden, men indskrænkede sig til at holde en tale knejsende højt til vejrs på en gravko. Folkebladet gjorde opmærksom på, at inddæmningen foretoges efter samme principper som ved Zuidersøen i Holland.

Nummer 25.000

Den store udvikling i Brøndbyerne medførte en kappestrid med Glostrup om, hvilken kommune der var størst. I januar 1964 kunne Brøndbyerne byde sin borger nummer 25.000 velkommen. Den nyfødte fik et sølvbæger og en sparekassebog på 500 kroner. Få måneder efter indhentede Brøndbyerne nabokommunen og blev Glostrups storebror. Pr. 1. juli 1964 var indbyggertallene: Brøndbyerne 25.758, Glostrup 25.524.

Et luftfoto af det inddæmmede område på Avedøre Holme.

Gennem årene har Folkebladet deltaget i utallige møder og høringer. Her er vi til et egnspolitisk møde på Egholmsskolen i Vallensbæk i maj 1971. Tre af Glostrup-kredsens folketingskandidater, landsrets-sagsfører Erik Nordqvist (rad.), fru Jette Tyge (Venstre) og borgmester Flemming Jensen (kons.) er ude for en hurtig kryds-ild fra redaktørerne Leif Andersen (Danmarks Radio), Vagn Bygbjerg, Jens A. Petersen og Pierre Monty. Mødet ledes af borgmester Poul Hansen, der er så kendt, at han ikke behøver noget navneskilt.

Vallensbæk får borgmester

Som den sidste af områdets kommuner fik Vallensbæk Gentoftestatus den 1. april 1967, og sognerådsformand Poul Hansen fik borgmestertitel.

Første træ – gentagne gange

På initiativ af Herstedernes kommune plantede boligminister Kaj Andresen i oktober 1964 Vestskovens første egetræ.

Folkebladet morede sig, da »det første træ« blev plantet endnu engang. Det var i marts 1967, og det var nu landbrugsminister Christian Thomsen, der havde æren. Åbenbart havde man helt glemt, at det første træ forlængst var begyndt at slå rødder.

Eftersom både boligministeren og landbrugsministeren havde plantet »det første træ«, foreslog Folkebladet, at man – når »det første træ« skulle plantes for tredje gang – lod finansministeren svinge spaden. Der er jo økonomi i alting.

Værsgo, hr. minister!

De enorme udviklingsprojekter i Brøndbyerne og Herstederne gav disse kommuner betydelige økonomiske problemer. I august 1965 manglede Herstederne 20 millioner kroner. Borgmester Hans Nielsen udtalte til Information: »Kan pengene ikke skaffes, bliver nøglen drejet om og kommunekontoret lukket. Vi har ikke andre muligheder.

Det er min agt at aflevere nøglerne til indenrigsministeren; så kan han se, om han kan klare problemerne herude uden penge. Vi kan ikke«.

Folkebladet skrev i de kommende år meget om grundskyldens størrelse i disse kommuner. Rekord efter rekord!

Kjeld Rasmussen i søgelyset

Brøndbys borgmester Kjeld Rasmussen

I november 1965 trak borgmester Jens Christian Jensen, Brøndbyerne, sig tilbage og afløstes af rørlægger Frederik Christensen, der af helbredsmæssige grunde kun bevarede posten et par måneder.

Og så kom turen til advokat Kjeld Rasmussen, der havde været medlem af kommunalbestyrelsen i otte år.

Hurtigt blev han en af landets mest markante kommunalpolitikere: handlekraftig, ilter, utraditionel. Der er måske ingen anden enkeltperson, der så ofte har figureret i Folkebladets spalter som Kjeld Rasmussen – ikke bare i det redaktionelle stof, men så sandelig også i læserbrevene.

Vi bringer et enkelt citat af et af hans indlæg i Brøndbyernes kommunalbestyrelse. På baggrund af en særlig stor lovhøst udtalte han i marts 1969: »De folk, der sidder i Folketinget i dag og vedtager den ene nye lov efter den anden om kommunerne, véd ikke en kæft om det hele. De er helt uansvarlige«.

I al deres impulsivitet giver disse par sætninger Kjeld Rasmussen i en nøddeskal.

Kronede hoveder og andet godtfolk

På ingen måde forsømte Folkebladet det mondæne stof. En imponerende kavalkade af nobiliteter marcherede over spalterne, navnlig som deltagere i indvielser: kong Baudouin af Belgien, statsministrene Tage Erlander og Jens Otto Krag, den store belgier Paul Henri Spaak (der blev interviewet af Jens A. Petersen), kulturminister Bodil Koch, verdenstenoren Lauritz Melchior og mange, mange andre.

I begyndelsen af 1973 åbnede dronning Margrethe Brøndby-Hallen, landets største idrætshal, men selv hun kunne ikke få de 5.000 indbudte skolebørn til at tie stille under indvielsestalen.

Folkebladet gjorde sit bedste for at bevare sit image som allestedsnærværende, men måtte rigtignok ned med nakken i september 1974. Kong Olav af Norge besøgte Brøndby-Hallen og Idrættens Hus sammen med det danske regentpar. »Som sædvanlig var der den helt store forvirring«, skrev Folkebladet. Og hvorfor skrev man nu det? Jo, hovedstadspressen fik lov at komme indenfor, men Folkebladet måtte pænt blive ude! Og naturligvis surmulede bladet. Artiklen hed »Kommentarer til dronningebesøget«, og de kommentarer var ramsaltede.

Mens vi nu er ved de kronede hoveder, kan vi – sans comparaison – ikke modstå fristelsen til at fortælle, at bogtrykker Fritz Togsverd-Hansen på Valdemarsdagen 1967 blev fuglekonge ved eget skud. Frydefuldt skildrede Folkebladet, hvorledes dets udgiver fik hængt regalierne med tidligere fuglekongers sølvskjolde over skulderen. I 1974 blev han i øvrigt udnævnt til æresmedlem af fugleskydningssekskabet.

Skikken med at skyde til måls efter en fuglefigur kan følges helt tilbage til den senere middelalder. Fra Nordtyskland kom denne form for våbenøvelser til Danmark, og Glostrup og Omegns Fugleskydningsselskab har bestået siden 1896. Her hyldes bogtrykker F.Togsverd-Hansen som fuglekonge på Valdemarsdagen 1967. Titlen blev oven i købet erobret ved eget skud.

Aldrig nogen sinde tidligere

Folkebladet nød at fortælle, at udviklingen i dets område slog alle rekorder. Sidst i december 1966 hed det: »Det kan vist uden overdrielse fastslås, at aldrig nogen sinde tidligere har Københavns amts sydvestlige kommuner været inde i en så stærk udvikling som i året 1966, med en aktivitet på alle områder så stor og stigende, at man ikke noget steds i dette land blot tilnærmelsesvis kan vise noget lignende«.

Til Guinness rekordbog?

I januar 1967 afholdt Brøndbyernes kommunalbestyrelse et møde, der kun varede 4½ minut. Og endda nåede man at behandle 25 dagsordenspunkter.

En knækket flaske

I juni 1967 nedlagde kirkeminister Orla Møller grundstenen til en kirke i Glostrup, den første rundkirke i Danmark siden den ældre middelalder. Efterhånden som byggeriet skred frem, var Folkebladet ikke tilbageholdende med sin bedømmelse. »En ny og rædselsfuld kirke« blev den kaldt. Og selv om man havde pæne ord om arkitekt Holger Jensens andre arbejder, så tilslørede man ikke, at den nye rundkirke mest af alt lignede »en knækket flaske«.

Østervangkirken i Glostrup. Kan De se ligheden med »en knækket flaske«? Det kunne Folkebladet!

Kommunevalg med problemer

Borgmester Martin Nielsen gratulerer udgiveren på en af Folkebladets mærkedage.

Ved kommunevalget i 1970 skete der det overraskende, at hverken Hersted-borgmesteren Svend Aage Madsen eller Brøndby-borgmesteren Kjeld Rasmussen var opstillet som nummer 1 på de respektive socialdemokratiske lister. Alligevel holdt de stillingen – ja, Kjeld Rasmussen løb personligt med $\frac{2}{3}$ af stemmerne på listen. I Vallensbæk kunne Poul Hansen uden dramatik påny sætte sig til rette i borgmesterstolen.

I Glostrup havde forholdene inden for Socialdemokratiet været urolige, siden viceborgmester Bjarne Jensen ikke opnåede at blive borgmester, men måtte vige for den konservative F. A. Elmerkjær. På A-listen var Bjarne Jensen havnet helt nede på 12. pladsen. Alligevel lykkedes det ham i kraft af 1.103 personlige stemmer at blive genvalgt til kommunalbestyrelsen, men borgmester blev han ikke.

Socialdemokratiet havde erobret det absolutte flertal i kommunalbestyrelsen og kunne derfor suverænt beslutte, hvem den nye borgmester skulle være. Debatten foregik bag lukkede døre, men Folkebladet fulgte med i den, så godt det lod sig gøre. Resultatet blev, at den hidtil ret ukendte overpakmester Martin Nielsen blev valgt til borgmester, selv om han ikke tidligere havde haft sæde i kommunalbestyrelsen. Partifællerne kom ikke til at fortryde valget. Martin Nielsen var fremragende på posten.

Men på et møde i Socialdemokratiet fik Folkebladet rigtignok læst og påskrevet for at have blandet sig i intern partipolitik. På lederplads tilbageviste redaktionen beskyldningen, men episoden viste, hvor stor betydning politikerne nu tillagde Folkebladet.

Der sker altid noget i Glostrup Centret, som i rigt mål figurerer i Folkebladets spalter, både i form af annoncer og redaktionelt stof. En pigearde er et sikkert trækplaster.

Blomster til Glostrup Centret

Under stor festivitas åbnede egnens populære butikscenter, Glostrup Centret, den 26. april 1972 – »Deres indkøbsparadis« som det blev kaldt i annoncesproget. Naturligvis var Folkebladet på tærne. Dels udsendte man et særnummer, og dels modtog hver af de nye forretninger en blomsterhilsen fra bladet. Midt i alle festlighederne havde bogtrykker Fritz Togsverd-Hansen en klump i halsen. Netop hvor centret nu havde rejst sig, havde han jo i mangfoldige år deltaget i det travle liv i trykkeriet og lyttet til maskinernes larm. Stedet summer stadig af liv, men nu er det de utallige kunder, der myldrer rundt med deres indkøbsvogne.

Fest i Avedøre

Den 30. september 1972 indviedes første etape af Køge Bugtbanen, der foreløbig havde endestation i Vallensbæk.

Allerede den 14. september 1911 havde Folkebladet bragt et udførligt referat af et møde i Brøndbyøster om den påtænkte bane til Køge. Nu begyndte togene altså omsider at køre – 61 år efter!

På de nye S-stationer – herunder Avedøre, Brøndby Strand og Vallensbæk – var der besøg af regentparret og festligheder af forskellig art. På Avedøre station var der militærmusik, og et æreskompagni fra Avedørelejren paraderede. Efter festen harcellerede Folkebladet over dette militære indslag i højtidelighederne. Det var nu lidt synd. Soldaterne præsenterede sig flot, og det ville nok have været lidt tomt, hvis den stedlige garnison havde glimret ved sin fraværelse, når dronningen kom.

Regentparret var naturlige hædersgæster, da første etape af Køge Bugt-banen blev indviet 30. september 1972. Her et billede fra Avedøre station, hvor et æreskompagni fra Avedørelejren bidrog til at kaste glans over dagen.

Sejr og nederlag

I 1973 faldt skæbneuret i slag for både Vallensbæk og Glostrup. Som en afslutning på de mange kommunesammenlægninger og grænseændringer, der var sket i det øvrige land, var turen nu kommet til at finde ud af, hvad der skulle ske i Københavns amt.

På forhånd var de to kommuner i farezonen. Vallensbæk ville måske blive betragtet som for lille til at bestå som selvstændig kommune, og Glostrup stod i åbenlys fare for at miste Avedøre, der lå som en enklave mellem Hvidovre og Brøndby nede ved Køge Bugt. Over for kommunalreformkommissionen kæmpede begge de betrængte kommuner sammenbidt for at bevare deres hidtidige status.

Den 5. marts 1973 sprang bomben. Kommissionen foreslog Vallensbæk delt mellem Herstederne og Thorslunde-Ishøj og således helt udslettet. Og desuden foreslog kommissionen – hvilket ingen havde drømt om – at Glostrup og Brøndby kommuner blev lagt sammen. Dette sidste forslag skal ses på baggrund af, at Glostrup kommune havde argumenteret voldsomt for at bevare forbindelsen med Avedøre.

Med borgmester Poul Hansen i spidsen gik befolkningen i Vallensbæk på barrikaderne for at opretholde selvstændigheden. Der var protestmøder og kommuneafstemning, og kampagnen blev en succes. Vallensbæk fik lov at bestå, og Poul Hansen stod med sejrens palmer.

Mere kompliceret var det i Glostrup. Forslaget om sammenlægning med Brøndby fandt Kjeld Rasmussen ganske attraktivt, hvorimod Martin Nielsen anså det for vederstyggeligt. En stærk protestbevægelse i Glostrup fik kommissionen til helt at ændre signaler, men da slaget om Avedøre var endt, kunne Martin Nielsen godt være i tvivl om, hvorvidt han stod med sejrens laurbærkrans om panden eller med nederlagets sørgebind om armen. Han havde undgået at få Glostrup slået sammen med den større nabokommune, men havde mistet Avedøre, der som bekendt gik til Hvidovre.

Hele denne ophidsede debat dækkede Folkebladet ganske udmærket. I kontroversen mellem Brøndby og Glostrup kunne bladet naturligvis ikke tage parti, men til gengæld affyrede det flere brevsider mod Hvidovre kommune, som Folkebladet angreb for at gå på strandhugst for at få fat i Avedøre.

På Den Røde Plads

Efter at det er blevet skik, at danske kommuner har venskabsbyer i andre lande, fortrinsvis de nordiske, har talrige repræsentanter for foreningsliv og offentlige myndigheder været på gensidige studiebesøg. Folkebladet har aldrig tvivlet på, at sådanne rejser har fundet sted under ædruelige former og ville aldrig drømme om at være så nærgående som Rødovre Avis, der engang kom til at skrive: »Delegationen fra Brøndbyerne skal være fulde to dage i den norske kommune, hvor man skal se på kommunale etableringer.«

Der vankede dog nok et glas vodka eller to, da en delegation fra Brøndby kommune i 1975 besøgte Brøndbys venskabsby Gagarinograd i nærheden af Moskva. Folkebladets redaktør Vagn Bygbjerg var med og skildrede det spændende ophold, hvorunder der naturligvis også blev tid til at kigge på Kreml og Lenins mausoleum.

Ganske fængslende var et interview med en 70-årig russisk dame, der på egen hånd havde lært sig så meget dansk, at hun nu levede af at oversætte dansk litteratur til russisk. Livligt og udadvendt fortalte hun Bygbjerg om sit liv og sin gerning. Hver søndag gik hun til messe i en ortodoks kirke.

Med dette glimt fra Rusland slutter vi denne lille kavalkade. De sidste ti års begivenheder ligger nutiden så nær, at de passende kan omtales, når Folkebladet fylder hundrede år.

Måske en og anden læser har studset over, at vi skifter mellem navnene Herstederne og Albertslund og mellem Brøndbyerne og Brøndby. For at undgå anakronismer er som hovedregel anvendt det kommunenavn, der var det officielle på det tidspunkt, da Folkebladet omtalte den pågældende hændelse. Brøndbyerne skiftede navn til Brøndby den 11. maj 1973, og Herstederne blev omdøbt til Albertslund den 24. oktober 1973.

Tredje generations succes

Erhvervelsen af offset-rotationspressen i 1970 gav stødet til et opsving uden lige for Glostrup Bogtrykkeri. Det nyanskaffede trykkerianlæg havde kapacitet til at trykke langt flere aviser end Folkebladet, og det viste sig snart, at der netop var behov for en trykkericentral af denne art.

Eksempelvis kan det nævnes, at den københavnske dagspresse og TV-avisen var til stede på Naverland, da man i januar 1971 begyndte at trykke Hovedbladet, en søndagsavis, der udkom i 52.000 eksemplarer. Senere på året overtog man trykningen af en stor del af de berlingske omegnsaviser og landbrugsmagasinet Husmandshjemmet. Og i 1972 producerede Glostrup Bogtrykkeri 100.000 eksemplarer af et særnummer af Brabrand og Omegns Avis – i alt ti tons papir. Flere og flere ordrer strømmede ind.

For at kunne magte disse voksende opgaver udvidede Glostrup Bogtrykkeri i 1973 med et nyt trykværk til offset-rotationen. Dette lyder måske ikke af så meget, men det var dog – som bogtrykker Fritz

Togsverd-Hansen så flot udtrykte det – »en tre-firehundredtusind-kroneseddel, der skulle tages op af tegnebogen«.

I 1976 tog man konsekvensen af denne udvikling og lod rotationstrykkeriet overgå til et nystiftet anpartsselskab, Dansk Avis-Tryk, i hvilket Fritz Togsverd-Hansen er formand for bestyrelsen. På Mjølnersvej opførte Dansk Avis-Tryk en større ejendom, hvor en rotationspresse med kælenævnet »Crazy Horse« blev installeret, og senere har et datterselskab, Dansk Avisproduktion Aktieselskab, på Sydvestvej opført et andet stort trykkeri, hvis rotationsmaskine på godt dansk er blevet døbt »Holger«. Som det tredje skud på stammen er der for tiden ved at blive opført endnu et stort trykkeri på hjørnegrunden Sydvestvej/Odinsvej, hvor Dansk Avis-Tryk's administration og et datterselskab, Dansk Avisfabrikation Aktieselskab, skal have til huse. Tilsammen er disse virksomheder, i hvilke ægteparret Togsverd-Hansens to sønner, Carsten og Sven, spiller en ledende rolle sammen med tre andre initiativrige bogtrykkere, landets tredjestørste trykkeri, hvis det forbrugte papirkvantum anvendes som målestok. Kun Berlingske Tidende og Politiken har større kapacitet. Det kan nævnes, at også to dagblade trykkes i disse virksomheder, nemlig Erhvervs-Bladet og Børsen.

Når man hører, at selskabernes største rotationsmaskine vejer 100 tons, og at de sidste fem års investering (inclusive det igangværende byggeri og anskaffelse af en ny rotationsmaskine, som først kommer til at fungere fra den 1. marts 1987) løber op på over 100 millioner kroner, får man et indtryk af den succes, bogtrykkerdynastiets tredje generation har opnået. Med det jubilerende Folkeblad har disse avistrykkerier jo intet direkte at gøre, udover at de naturligvis også trykker dette blad.

Efter etableringen af Dansk Avis-Tryk ApS vedblev Glostrup Bogtrykkeri at bestå som led i familieforetaget i nogle år, men er nu frasolgt.

Folkebladets oplag ligger i dag på godt 33.000 eksemplarer. Bladet kommer ikke længere i Albertslund kommune, der dækkes af Albertslund Posten.

Fritz Togsverd-Hansen er fortsat udgiver og ansvarshavende, men juridisk ligger udgivelsen nu i hænderne på et aktieselskab, Folkebladet for Glostrup og Vestegnen A/S.

*Folkebladets Domicil, Naverland 14 med bladets nuværende bestyrelse: Fritz og Ragna Togsverd-Hansen
Sven og Carsten Togsverd, Ilse Togsverd Ljørring*

Et tankeeksperiment

Gennem de femoghalvfjerds år, der er gået, har Folkebladets udgivere haft både modgang og medvind, heldigvis mest af det sidste. I dag er bladet en blomstrende virksomhed, hvis fremtid tegner sig i så lyse farver, at det ville være synd at forbigå jubilæumsdagen den 6. juli 1986 i stilhed.

Fra sit otium i Californien har den gamle veteran Svend Nielsen allerede sendt varme ønsker om »smooth sailing ahead«. De fleste lykønskninger bliver dog nok på jævnt dansk.

Som et led i sine bidske udfald mod magthaverne skrev P. A. Heiberg i 1794 et hyldestdigt til et blad, hvis navn minder om Folkebladets, nemlig Folkevennen. Heibergs hyldest var ironisk ment, idet bladet Folkevennen var så reaktionært, at Folkebladet meget ville betakke sig for at være i stue sammen med det.

I en med fire heste forspændt vogn kom P. A. Heiberg sent om aftenen den 7. februar 1800 gennem Glostrup på vej mod landflygtigheden i Frankrig. Anstiller vi for sjovs skyld det tankeeksperiment, at han – skrumplende hen ad Roskildevej – havde skrevet et digt til Folkebladet på samme versemål, som han havde anvendt over for Folkevennen, ville han sikkert ikke mindst have dvælet ved den kritiske debat, læserbrevene repræsenterer. Resultatet ville måske blive nogle linier som disse:

Nu vel, den landsforviste satiriker kunne utvivlsomt have gjort det bedre. Men indholdet ville nok have været det samme.

*Hver onsdag går vi i salig fryd.
I sød forventning vort hjerte banker.
Vi venter på en metallisk lyd,
som spreder solskin i vore tanker.*

Hør, trin på trappen!

En let tap-tappen!

I vores brevsprække klapper klappen.

O, Folkeblad!

*Dér ligger du på entreens gulv.
Man bøjer sig, så ens seler springer.
Febrilsk man bladrer, af spænding fuld.
Mon sensationer du gavmildt bringer?*

*For fløj! og pjalter
du snildt forvalter
med elegance de lange spalter,
o, Folkeblad!*

*Du bringer masser af kloge ord,
som lyser klart over hele egnen,
og ivrigt, ivrigt går vi om bord
i læserbrevene, hele regnen.*

Hvem får på skrinet?

Hvem rammer grinet?

*Hvem bli'r med skældsord især velsignet,
o, Folkeblad?*

*Af konkurrenter du har en trop,
der ind ad døren som snefnug blæser.
Vi store driver må feje op – –
men Folkebladet er det, man læser.*

*Vi siger ærligt
og mildt og kærligt,
at dine spalter er noget særligt,
o, Folkeblad!*

Vigtige årstal i Folkebladets historie

- 1911 Den 15. februar grundlægger typograf Marius Julius Hansen Glostrup Bogtrykkeri i en toværelses lejlighed på Jernbanevej 9 (nu nummer 10).
Folkebladet udkommer første gang den 6. juli.
- 1916 Glostrup Bogtrykkeri flytter til Jernbanevej 8 (nu nummer 7).
- 1918 Den 1. oktober sluttet Folkebladet sammen med Glostrup Avis.
- 1928 Trykkeriet overføres til en nyopført bagbygning på Jernbanevej 7.
- 1938 Den første sættemaskine anskaffes og placeres i en tilbygning.
- 1939 Bogtrykker Marius Julius Hansen afdør ved døden den 21. december. Udgivelsen overtages af enken, Jensine Hansen, redaktionen og daglig ledelse af sønnen, Fritz Togsverd-Hansen.
- 1945 Fru Jensine Hansen afdør ved døden 28. december, hvorefter Fritz Togsverd-Hansen overtager firmaet som eneindehaver.
- 1958 Folkebladet udvides stærkt samtidig med, at man går over til at lade det trykke hos Politiken.
- 1962 Endnu en tilbygning opføres på Jernbanevej.
- 1963 Bladet får sin første professionelle redaktør: Jens A. Petersen.
- 1968 Den 26. januar flytter Folkebladet og Glostrup Bogtrykkeri til den store, nyopførte ejendom på Naverland 14. Glostrup Bogtrykkeri overtager igen trykningen af Folkebladet, idet der anskaffes en rotationspresse med en bevæget fortid.
- 1970 Som det første danske distriktsblad fremstilles Folkebladet i firefarvet offset, idet Glostrup Bogtrykkeri anskaffer landets største rotationspresse af sin art. Samtidig ændres Folkebladets navn, så de andre kommuner i området sidestilles med Glostrup.

Kilder

Ved udarbejdelsen af nærværende jubilæumsskrift har Folkebladets 75 årgange været den naturlige hovedkilde. Derudover er gjort brug af følgende:

Jørgen Søndergaard Andersen: Den danske distriktspresse. 1971.

Avertissementsblad for Københavns Forstæder og Omegn 26/5 1855 og de nærmest følgende numre.

Avisårbogen.

Bogtrykkerbladet januar 1940.

Jochum Brandt og Christian P. Riis: Stamtavle over Familierne Jochumsen og Schou, Brandsgaardsfamilien og Familien Brandt, Kællingeby. 1921.

Knud Bidstrup: Oh, Danmark. 1969.

Chr. Brinch: Glostrup-Vejviser med Have-Lommebog. 1909.

Hans Brix: Dansk Lyrik gennem tre Aarhundreder. 1928–1930.

Oplysninger fra typograf Victor Bronée.

Danmarks Kirker, udgivet af Nationalmuseet, bd. 7, Bornholm. 1954.

Dansk biografisk leksikon.

Dansk Sportsleksikon, bd. 1. 1944.

Jan Ebert (redaktør): Danske journalister. 1985.

Heinz-Dietrich Fischer (redaktør): Deutsche Zeitungen des 17. bis 20. Jahrhunderts. Pullach bei München 1972.

Folketællingslister 1901.

Egon Funch: De tunge dage. Besættelsen i Glostrup 1940–45. 1981.

Egon Funch: Den tvedelte kommune. Om Avedøres kirkelige og kommunale forbindelse med Glostrup gennem tiderne. 1984.

Egon Funch: Et digterhjem i Vridsløselille. Om H. V. Kaalunds virke ved fængslet 1859–1881. 1979.

Glostrup Avis 7/2–26/9 1918.

Glostrup-Bladet 8/7 1937–24/1 1940.

Glostrup Bladet 7/5 1943–2/8 1944.

Glostrup Folketidende 5/10–28/11 1923.

Glostrup kommunes beretning for året 1972/73.

Oplysninger fra Glostrup kommunes bygningsinspektorat.

Gyldendals Tibinds Leksikon.

Knud Hansen, Birgitte Schram og Ejvind Tofte: Glostrup i gamle billeder. 1982.

Aage Hermann og Evald Andersen (redaktører): Den danske Idræts Bog, bd. 1. 1935.

Andr. K. Jensen (redaktør): Danske Byer og deres Mænd, bd. 32, Hedeboegnen. 1919.

Journalisten januar 1968.

Kirkebøger for Aaker og Glostrup sogne.

Det kgl. danske aeronautiske Selskab (udgiver): Dansk Flyvnings Historie. 1936.

Kraks blaa Bog 1920.

Kraks Vejviser 1914 og 1920.

Landet. Kommunal-, Landbo- og Nyhedstidende for Brøndshøj, Rødovre, Herstedøster, Herstedvester, Brøndbyøster, Brøndbyvester, Glostrup, Gladsaxe, Herløv, Ballerup, Maalev, Værløse, Ledøje, Smørum, Thorslunde, Ishøj, Høje-Taastrup, Sengeløse og Vallensbæk Sogne med dertil hørende Byer 1892–93.

Knud Lybye: Det Danske Luftfartselskab gennem 25 Aar. 1943.

Meteorologisk Instituts vejrberetninger 1911.

Bladet Motor 1920–24.

Brev af 24. september 1985 fra typograf Svend Nielsen, Hayward, Californien.

Felix Nørgaard: Jeppe Aakjær. 1941.

Anne Lisbeth Olsen: Fra det nu forsvundne Brøndby. 1984.

Børge Outze: Sådan begyndte det. 1970.

Jens A. Petersen: Vallensbæk. 1977.

Politiken 28/6 1920.

Politikens Danmarkshistorie, bd. 13. 1978.

Henning Poulsen: »Fædrelandet« – tysk understøttelse af danske dagblade 1939–45 (Historie. Jyske samlinger, ny rk., bd. 7, 1966).

Bent Rying og Alice Kennebo (redaktører): København og Københavns amt. Gyldendals Egnsbeskrivelser. 1973.

Sven Sabroc: Peter Sabroe. Børnenes Ven. 1944.

Salmonsens Konversationsleksikon.

Socialdemokraten 4/11 1911.

Statistisk årbog 1965 og 1980.

Christen Thaarup: Peter Andreas Heiberg. 1883.

Ejvind Tofte: Fra stationsbyens saga. Glostrups historie, bd. 2. 1976.

Ejvind Tofte og Egon Funch: Kirke og kro m.m. 1983.

Oplysninger fra udgiverparret Ragna og Fritz Togsverd-Hansen.

Vort Medlemsblad. Organ for Dansk Bogtrykker- og Presseforening nummer 7, 1961.

Otto Winkelmann: Den danske distriktpresses udbredelse og betydning. 1945.

Register

- A. Christiansensvej
 se Banegårdsvej
Afholdshjemmet 10, 35
Albertslund 75, 81, 83, 87, 91f, 99
Alléscenen 84
»Alpha«, vaskeri 27
Amager skyldkreds 36
Amalienborg Slotsplads 59
Amsterdam 85
Amtssygehuset,
 se Københavns Amts Sygehus
Andersen, Eigil, typograf 50
Andersen, H. P., mejeriejer 53
Andersen, Knud E., cykelrytter 85f
Andersen, Leif, redaktør 93
Andersen, O., købmand 17
Andersson, motorkører 58
Andresen, Kaj, boligminister 93
Arbejdernes faglige Sammenslutning 85
Arbejdstiden 33
Arhof, J., hotel ejer 24
»Arosa« 17f, 76
Avedøre 97f
Avedøre Holme 83, 92
Avedøre Kloakværk 83f
Avedørelejren 97
Avedøre Stationsby 83
Avertissementsblad for Københavns
 Forstæder og Omegn 12
- Badeanstalten 61
Ballerup 13f, 54
Banegårdspladsen 75
Banegårdsvej 22, 75
Barfoed, Christian, sognepræst 19
Baudouin I 94
Beier, N. T., ingeniør 54
Beklædningsmagasinet 46
Bentsen, Jens P., barber 26
Berlin 55, 78
Berlingske Aftenavis 60
Berlingske Tidende 58, 100
Bierring, K. K., bogtrykker 40
Blegdamsvej 19
Bogtrykkernes Mesterskole 67
Brabrand og Omegns Avis 99
Brahms, Johannes, komponist 87
Brion, Dagmar, handlende 63
Bronée, Victor, typograf 50f
Bruun-Bertelsen, Ingeborg, skuespiller-
 inde 36
Bruuns Kaffebar 60
Bryggervillaen 60, 89
Brøndby(erne) 13, 79, 83, 90, 92f, 98ff
- Brøndbyernes Idrætsforening 39
Brøndby(erne) sogneråd/kommunal-
 bestyrelse 90, 94f
Brøndby-Hallen 94
Brøndby havn 84
Brøndby rådhus 89
Brøndbyskoven 86
Brøndby Strand 83, 97
Brøndby Strandhotel 34
Brøndbyvester 13, 28f
Brøndbyvester kirke 19
Brøndbyvestervej 22f
Brøndbyøster 13, 32, 97
Brønshøj 13
BT 54
»Byens Talerstol« 91
Bygbjerg, Vagn, redaktør 93, 99
Børnehjælpsdage 64
Børsen, dagbladet 100
- Californien 50, 102
Centralorgan for Forsorgsinstitutioner
 74
Cherubini, Luigi, komponist 87
Christensen, Aksel, vejassistent 62
Christensen, Frederik, borgmester 94
Christensen, Hedevig M., fru 16
Christensen, Jens, tømrermester 16
Christensen, Jensine C. M., se Hansen
Christensen, murerarbejdsmand 53
Christensen, N., motorkører 57
Christian X 69
Christiansen, Anders, gårdejer 25
Christiansen, Johs. kontorchef 62
Clausen, Fritz, politiker 79
»Crazy Horse« 100
Crome & Goldschmidt 25
- Dam, Rudolf, redaktør 40, 42f
Danner, lensgrevinde 18
Dansk Avisfabrikation 100
Dansk Avisproduktion 100
Dansk Avis-Tryk 100
Dansk Bogtrykker- og Presseforening 82
Dansk Cycle Union 85
Dansk Samling 79
Danske Luftfartselskab, Det 53
Distriktsbladenes Sammenslutning 12,
 82
DNSAP 68
Drachmann, Holger, digter 48
»Drengen Fritz« 84f
DSB 51
DSU 40
- DUI 51
- Eben-Ezer, plejehjemmet 10
Egypten 48
Elba 55
»Elite« 59
Elmerkjær, F. A., borgmester 90, 96
»Elverhøj« 34f
Engbrydegaard 54
Engelstoft, Chr., forfatter 36
Erhvervs-Bladet 100
Erlander, Tage, statsminister 94
Esbjerg 28
- Faber, Cecil, flyver 53
Falkentorp, Ole, arkitekt 59
Falkersøien 51
Fanø 53
Fischer, Christian, redaktør 53
Florander, Aage, lærer 18
Florida 48
Foreningen for Mask- og Bærmeforbru-
 gere 22
Forstædernes Bank 9f, 14
Forsvarsministeriet 28
Frederik IX 88
Frederiksborg Amts Avis 72
»Fremad« 39
Fugleskydningsselskabet,
 se Glostrup og Omegns F.
Fædrelandet, nazistbladet 78f
Fønss, Olaf, skuespiller 36
- Gagaringrad 99
Gallup 74
Gamles Hjem, De 61
Gelsted, Otto, digter 48
Gissel, Ole, typograf 82
Gladsaxe 13
Glostrup Apotek 10
Glostrup Avis 40ff, 70, 103
Glostrup Bio 32, 35ff, 40
Glostrup Bladet 70
Glostrup-Bladet 70
Glostrup Bogtrykkeri, 11, 16f, 44, 48ff,
 67, 71, 75ff, 79ff, 99f, 103
Glostrup Bryggeri 10, 68
Glostrup Centret 75, 97
Glostrup Folketidende 44ff, 70
Glostrup gas- og vandværk 10
Glostrup Grundejerforening 24, 54
Glostrupgaard 63
Glostrup Idræts Club 39, 83

- Glostrup jernbanestation 9, 12, 19, 29f, 49, 86
- Glostrup kirke 9, 21
- Glostrup kommuneskole, se Højvangskolen
- Glostrup Lufthavn 52ff
- Glostrup mejeri 10
- Glostrup og Omegns Fugleskydnings-selskab 67, 94f
- Glostrup postkontor 9, 29f, 33
- Glostrup private Realskole 9
- Glostrup rådhus/kommunekontor 10, 19, 85, 89
- Glostrup Sangforening 60
- Glostrup sogneråd/kommunalbestyrelse 13, 24, 28, 32, 36, 38, 62f, 65, 75, 89f, 96
- Graff, Axel, landsretssagfører 62, 69, 89
- Grafiske Højskole, Den 76
- Grøndahl, W., slagtermester 25
- Grøndrups smedie 69
- Gudmand-Høyer, J., sognerådsformand 69
- Guiness rekordbog 95
- Gunst, Carl, købmand 25f, 30, 46f
- Gutenberg, Johan, bogtrykker 48, 79
- Göring, Hermann, politiker 52
- Hæfner, Victor, flyver 53
- Handelsbladet 70
- Hansen, Axel, brygger 25, 36f, 60
- Hansen, Dorthea L. C., fru 11
- Hansen, F., købmand 62, 73
- Hansen, Fr., cykelhandler 56
- Hansen, Fr., Vibeholmsvej 27
- Hansen, Georg, motorkører 57
- Hansen, Henry, cykelrytter 85
- Hansen, J. P., købmand 26
- Hansen, Jensine C. M., fru 7, 16f, 67, 70, 103
- Hansen, Jokum, gårdejer 11
- Hansen, K. C., brygger 36
- Hansen, Marius Julius, bogtrykker 7, 11f, 14, 16f, 21, 25, 32, 40ff, 46ff, 63, 67, 70, 76, 82, 103
- Hansen, Mary, fru 62
- Hansen, Otto, motorkører 57
- Hansen Poul, borgmester 93, 96, 98
- Hansen, Vald., borgmester 60ff, 88ff
- Harvard-universitetet 71
- Heggelunds Allé 35
- Heiberg, P. A., digter 102
- Helsingør Dagblad 82
- Herlev 13
- Herstederne 13, 63, 72, 79, 90, 93, 98f
- Herstedernes sogneråd/kommunalbestyrelse 28, 91
- Herstedvester 13
- Herstedøster 13, 31
- Historisk Selskab 63, 68
- »Holger« 100
- Holm, Bodil, frøken 60
- Holte 54
- Hovedbladet 99
- Hovedvejen 35, 65f, 73, 75, 90, 102
- Husholdningsforeningen 68f
- Husmandshjemmet, magasinet 99
- Hvidkjær, Børge, arkitekt 75
- Hvidovre 98
- Hvissinge mark 31
- Høje-Taastrup 13
- Højvangskolen 9, 84
- Höltzer, Carl, motorkører 57
- Haandarbejdsmagasinet 59
- »En Idealist« 69
- Idrætsliv 39
- Idrættens Hus 94
- Ikkala, Preben, civilingeniør 90
- Information, dagbladet 79, 93
- Ingrid, dronning 88
- Ishøj 13
- Jensen, Bjarne, viceborgmester 90, 96
- Jensen, Flemming, borgmester 93
- Jensen, Holger, arkitekt 95
- Jensen, Jens Christian, borgmester 86, 90, 94
- Jernbanekroen(-hotellet) 9, 18, 23f, 35, 40, 49, 60, 64, 67, 91, 100, 103
- Jernbanevej 75
- Jernbanevej 8 (senere 7) 17, 43, 48, 71f, 75f, 103
- Jernbanevej 9 (nu 10 A-B) 11, 16f
- Jessen, H., A/S 71
- Johannesson, J. N., socialudvalgsformand 62
- Jolson, Al, skuespiller 37
- Jylland 11
- Jægerspris 18
- Jørgensen, Johs., digter 66
- Jørgensen, Marius, murermeter 62
- Kirkebjerg Allé 1 35
- Kjøbenhavns Motorvæddeløbsbane, se Motorbanen
- Knipschildt, O. J., forpagter 22
- Knudsen, Johan A., manufakturhandler 25, 30ff
- Koch, Bodil, kulturminister 94
- Koch, Hermann, sognepræst 18f, 25
- Koch, J. P., oberstløjtnant 53
- »Kokken«, se Knud E. Andersen
- Kolding 74
- Kommunalreformkommissionen 98
- Krag, Jens Otto, statsminister 92, 94
- Kreml 99
- Kristelig Forening til vildfarne Børns Frelse 18
- Krogshlyst 52
- Kærmindevej 23
- København, bladet 79
- Københavns almindelige Boligselskab 59
- Københavns Amts Sygehus 63, 88
- Køge Bugt 34, 98
- Køge Bugtbanen 97
- Køge Bugt Strandpark 83f
- Landet, bladet 12 ff
- Langebek, Edith, biografdirektør 38f
- Langebek, Emil, biografdirektør 37ff
- Langebek, Poul E., biografdirektør 38f
- Larsen, Elise, fru 62
- Larsen, Gunner, borgmester 51f
- Lassen, M., førstelærer 91
- Laybourn, August, gårdejer 22
- Ledøje 13
- Leipzig 67
- Lenins mausoleum 99
- Liebknicht, Karl, politiker 77
- Ljørring, Ilse Togsverd 101
- Lopdrup, bagermester 53
- Lufthavnen, se Glostrup lufthavn
- Lundgaard, Erik, civilingeniør 75
- Lundtofte 53
- Luxemburg, Rosa, politiker 77
- Lyngby 39
- MacKinley, W., præsident 14
- Madsen, Svend Aage, borgmester 96
- Margrethe II 94, 98
- Marokko 48
- Marshall, G. udenrigsminister 71
- Marshall-planen 71
- Melchior, Lauritz, sanger 94
- Mikkelsen, Alfred, handeleggartner 25
- Mikkelsen, C., handeleggartner 25, 30
- Missionshuset, Sydvestvej 29
- Mjølnersvej 100
- Monty, Pierre, redaktør 93
- Morgenbladet 79
- Moskva 99
- Motor, bladet 55
- Motorbanen 54ff
- Munk, Kaj, digter 68f
- Mussolini, Benito, diktator 48
- Müller, J. T., koffardikaptajn 11
- Møller, Orla, kirkeminister 95
- Maalev 13
- Nationaltidende 29

- Naverland 14, 75ff, 80, 99, 103
 Nedermark, C., sognepræst 49, 67
 NESA 21
 Nicolaisen, N., bogholder 33
 Nielsen, Anton, biografdirektør 35ff, 40, 42f, 53, 73
 Nielsen, Asta, skuespiller 36f
 Nielsen, Axel, repræsentant 67
 Nielsen, Hans, borgmester 91, 93
 Nielsen, Hans, murermester 25
 Nielsen, K., vaskeriejer 27
 Nielsen, Martin, borgmester 96, 98
 Nielsen, Peter, arkitekt 59
 Nielsen, Ragna E.,
 se Togsverd-Hansen
 Nielsen, S., exam.jur. 14
 Nielsen, Svend, typograf 49ff, 102
 Nordisk Lufttrafik 52ff
 Nordqvist, Erik, landsretssagfører 93
 Nordvangskolen 58
 Ny dansk Presse- og Bogtrykkerforening
 67
 Nørre Allé 59
 Nørrebro 12
- Odinsvej 100
 Olav V 88, 94
 Olsen, P., barber 26
 Olsen, P, gartner 52
 v. Opel, Fritz, friherre 57
 »Orla« 79f
- Pagsberg, M., guldsmed 60
 Pedersen, Henry, tømrermester 62
 Petersen, A. L., bogtrykker 67
 Petersen, Albert, motorkører 56
 Petersen, Helge, stadsingeniør 62, 89
 Petersen, Jens A., redaktør 74ff, 87, 93f,
 103
 Petersen, Otto, teaterdirektør 35
 Ping Klubben 84
 Politiet 24, 68
 Politiken 14, 70ff, 100
 Psilander, Valdemar, skuespiller 36f
- Ragnesminde 22
 Rasmussen, Kjeld, borgmester 87, 94,
 96, 98
 Reumert, Poul, skuespiller 68f
 Ringsted 11
 Rom, Bendt, flyver 52f
 Roskilde 39, 83
 Roskilde Tidende 74
 Roskildevej, se Hovedvejen
 Rote Fahne, Die 77f
 Røde Plads, Den 99
 Røde Vejrmølle Kro 9, 13, 35
 Rødovre 13, 63
- Rømning, H. P., overbetjent 62
 Rønne 11
- Sabroe, Peter, politiker 18f
 Sankt Moritz 48
 SDS, sparekassen 91
 Sengeløse 13, 57
 Sarajevo 28
 »Siesta«, restaurant 64, 68, 85
 Sighraf, stenmester 11
 Sikringsstyrken 28f
 Simonsen, repræsentant 40
 Sirikit, dronning 88
 Sjølund 74
 Skamlingsbanken 74
 Skattelisten 24f
 Smørum 13
 Socialdemokraten 19
 Socialdemokratiet 18, 50, 61, 96
 »Sofielund« 73
 Solna-fabrikken 79
 Sonny Boy, skuespiller 37
 Sortsø, N. G., borgmester 62, 90
 Spaak, Paul Henri, politiker 94
 Spansk syge 32
 Spartakistopstanden 77f
 Sprechler, U., apoteker 25
 Stationspladsen 29
 Statsfængslet 48
 Stendis, Christian, manufakturhandler
 25, 32
 Stenlille 39
 S-tog 86, 97f
 Storebælt 28
 Store Kongensgade 79
 Stub, C. F., sognepræst 36
 Stuckenberg, Viggo, digter 48
 »Super-Carla« 78f
 Svendborg Amts Dagblad 49
 »Svinedrengen« 85
 Svømmesport, bladet 74
 Sydvestvej 100
 Sætter-Lassen, E., løjtnant 53
 Sætternissen 59f
 Søndervang-grundene 40
 Sørensen, H. P., overborgmester 86
 Sørensen, Niels, motorkører 57
- Teneriffa 55
 Thim, Otto, boghandler 10, 25, 29
 Thomsen, Christian, landbrugsminister
 93
 Thorslunde 13
 Thorslunde-Ishøj 98
 Togsverd, Carsten, bogtrykker 72, 80,
 100f
 Togsverd, Sven, bogtrykker 80, 100f
 Togsverd-Hansen, Fritz, bogtrykker 7,
- 17, 67, 70, 72, 75, 78ff, 82, 94f, 96f,
 99ff, 103
 Togsverd-Hansen, Ragna E., fru 7, 67,
 70, 80, 82, 101
 Trafikministeriet 22
 Træskofabrikken 33
 »Turisten« 34f, 40, 52ff
 TV-Avisen 99
 Tyge, Jette, fru 93
 Taastrup 10, 39, 63
 Taastrup Avis 82
 Taastrup Biograf 10, 35
- Uglebjerg, Preben, skuespiller 84f
- Vallensbæk 13, 29, 52, 90, 93, 96f, 98
 Vallensbæk sogneråd/kommunalbe-
 styrelse 13
 Walter, Christian, motorkører 57
 v. Weber, Carl Maria, komponist 87
 »Vejlehus« 30
 Vejnavn, ændrede 65
 Vendelbo, Povl, teaterdirektør 85
 Vendsyssel Tidende 38
 Venstre, partiet 79
 Verdenskrig, første 28ff
 Verdenskrig, anden 68f
 Westerberg, Eric, motorkører 58
 Vesterbro 12
 Vesterled 63
 Vestforbrænding 83
 Vestskoven 83, 89, 93
 Vestvolden 28, 83f
 Wettergreen, Clara, telefonist 21
 Wettergreen, Carl G., støbemester 19,
 21
 Vibeholmsvej 27
 Viby 39
 Wienerbørn 32
 Villabyerne, bladet 14
 Willumsen, Axel, GIC 39
 Windfeld-Schmidt, J., billedhugger 66,
 68
 Winkelmann, Otto, redaktør 12
 Vinkelvej 24
 Vridsløselille 29, 72, 91
 Værløse 13
- Zuidersøen 92
- Østervangkirken 95f
 Østervej 19, 60
- Aabo, Henry, kommunelærer 62
 Aaker 11
 Aa Kirke 11
 Aakirkeby 11
 Aakjær, Jeppc, digter 23

Hersted

Herstedvester

Sinapyl

Godthaab

Holtsbjergsvej

Nijsen Gd

Struffganstalt

Klovföste

Vridslöselille

Albertslund

Strandshov Bro

Ragness

Tostrup Valby

Valby Mose

Vörneager

Kirkeb